

TARTU KUNSTIKOOL - Disaini õppekava (EHSe kood 261160) moodulite rakenduskava

Õppekava moodulite nimetused ja mahud (EKAP)	hinda- mine	Maht kokku	I aasta (I, II, III, IV periood)	II aasta (I, II, III, IV periood)	III aasta (I, II, III, IV periood)	IV aasta (I, II, III, IV periood)
		240	60	60	60	60
I Ühised põhiõpingute moodulid:		92	42	16	11,5	22,5
1. <u>Oskused eluks ja tööks</u>	A	15	15 (8+5+1+1)	0	0	0
2. <u>Digioskuste arendamine</u>	A	5	5 (2,5+2,5+0+0)	0	0	0
3. <u>Sissejuhatus õpingutesse</u>	H	10	10 (3+3+2+2)	0	0	0
4. <u>Kultuuri- ja kunstilugu</u>	H	6	3 (0+0+1,5+1,5)	3 (1,5+1,5+0+0)	0	0
5. <u>Visuaalse väljenduse alused</u>	H	9	4,5 (0+1,5+1,5+1,5)	2,5 (0+1+0+1,5)	1 (0+1+0+0)	1 (1+0+0+0)
6. <u>Vormi loomine ja ruumiline mõtlemine</u>	H	5	0	2 (1,5+0,5+0+0)	1,5 (1,5+0+0+0)	1,5 (1,5+0+0+0)
7. <u>Loomingu digitaalne jäädvustamine ja vormistamine</u>	H	6	1,5 (0+0+1,5+0)	1,5 (0+0+1,5+0)	2 (0+0,5+0+1,5)	1 (0+0+1+0)
8. <u>Koostööoskuste ja erialase identiteedi arendamine</u>	A	11	0	4 (1+1+1+1)	4 (1+1+1+1)	3 (1+0+1+1)
9. <u>Praktika</u>	A	25	3 (0+0+0+3)	3 (0+0+0+3)	3 (0+0+0+3)	16 (1+15+0+0)
II Valitavad põhiõpingute moodulid spetsialiseerumisel: a) <u>graafilise disaini loomine</u> , b) <u>digitoodete 3D-visualiseerimine</u> , c) <u>ruumide dekoreerimine</u>	H	33	0	11 (2+2+5+2)	11 (4+4+0+3)	11 (2+0+3+6)
III Kohustuslikud üldharidusõpingute moodulid	H	80	15 (1,5+3+6+4,5)	27 (7,5+7,5+6+6)	19,5 (7+7+0+5,5)	18,5 (8,5+0+8,5+1,5)
IV Valikõpingute moodulid	A	30	3 (0+0+1,5+1,5)	6 (1,5+1,5+1,5+1,5)	18 (1,5+1,5+14+1)	3 (0+0+1,5+1,5)
V Vabaõpingud	A	5				5 (0+0+0+5)

I Ühised põhiõpingute moodulid

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
1.	<u>Oskused eluks ja tööks</u>	15 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab pädevusi, mis on vajalikud edasisel õpiteel ja ühiskonnas ennastjuhtivalt, vastutustundlikult ja tulemuslikult toimimiseks.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 300/90 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 9/6 EKAP		

	Maht kokku	I periood	II periood	III periood	IV periood
I aasta	15	8	5	1	1
1. Oskused eluks ja tööks 15 EKAP		Isiklik areng ja eneserefleksioon 1 Õpatee I: õppimise alused 1 Liikumisõpetus I 0,5 Terviseõpetus I: tervis ja heaolu 0,5 Karjäär : valdkonnaga tutvumine 0,5 (koos D alustega) Tasandusõpe 4,5 (3x1,5 mata, e keel, võõrkeel B2)	Õpatee II :meeskonnatöö 1 Terviseõpetus I: tervisekäitumine 1 Liikumisõpetus II 0,5 Karjääriõpetus 1 Ettevõtlus 1 Rahatarkus 0,5	Õpatee III :suhtlemisõpetus 1	Õpatee IV : Sotsiaalsed normid 1

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamisülesanded, hindamine
Õpilane:	Õpilane:		
1) püstitab enesearengu eesmärgid, arvestades enda võimeid ja võimalusi	1.1 selgitab tervislike eluviiside ja turvalise keskkonna tähtsust, sh toetavate suhtlusvõrgustike rolli tervise, õpimotivatsiooni ja üldise toimetuleku tagamisel;	Õpatee: Isiklik areng ja eneserefleksioon: - Eneseanalüüs ja eesmärkide püstitamine - Individuaalse arengu kokkuvõtte ja refleksioon	Mitteeristav hindamine: kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine.

ning väärtustades tervislikke eluviise;	1.2 analüüsib juhendamisel enda käitumis- ja tarbimisharjumusi ning nende mõju enda tervisele, heaolule ja üldisele toimetulekule; 1.3 hindab oma vaimse ja füüsilise tervise seisundit, arvestades põhilisi tegureid nagu magamine, toitumine, liikumine, suhted, kasutades selleks usaldusväärseid enesehindamise tehnikaid, sh veebipõhiseid töövahendeid; 1.4 koostab juhendamisel aja- ja tegevuskava enda vaimse ja füüsilise heaolu säilitamiseks, kasutades selleks erinevaid tervise edendamise ja säilitamise võimalusi; 1.5 kasutab kodukoha ja kooli lähedal paiknevad liikumisradu, harjutusväljakuid ja võimalusi erinevate liikumisviisidega tegelemiseks; 1.6 oskab kasutada mobiilirakendusi liikumisharjumuse ja kehalise aktiivsuse jälgimiseks; 1.7 analüüsib juhendamisel enda huvisid, väärtushoiakuid, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi; 1.8 sõnastab eneseanalüüsi tulemustest lähtuvalt juhendamisel eesmärgid, isiklike ja akadeemiliste sihtide poole liikumiseks	Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta I perioodil Õppemeetod: loeng, arutelu, refleksioon, rühma- või paaristöö, esitlus, eneseanalüüs, plaan/tegevuskava, arengumapp. Terviseõpetus I - tervis ja heaolu Maht: 0,5 EKAP Aeg: I aasta, I periood Õppemeetod: loeng, arutelu, praktiline töö, eneseanalüüs, rühma-või paaristöö, esitlus, tegevuskava Terviseõpetus II - tervisekäitumine Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, II periood Õppemeetod: loeng, arutelu, praktiline töö, eneseanalüüs, rühma-või paaristöö, esitlus, tegevuskava Liikumisõpetus I - Liikumisharjumused Maht: 0,5 EKAP (I perioodil) Aeg: I aasta, I periood Õppemeetod: arutelu, orienteerumine, liikumisharjutused, eneseanalüüs, tegevuskava Liikumisõpetus II - Aktiivne eluviis Maht: 0,5 EKAP Aeg: I aasta, II periood Õppemeetod: arutelu, liikumisharjutused, õppekäik, matk, eneseanalüüs, tegevuskava	Isiklik areng ja eneserefleksioon: Ülesanded: - eneseanalüüsi koostamine juhendamisel (huvid, väärtushoiakud, oskused, teadmised, kogemused ja isikuomadused) - eneseanalüüsi tulemustest lähtuvalt eesmärkide, isiklike ja akadeemiliste sihtide sõnastamine - eneserefleksioon - digitaalse arengumapi koostamine ja haldamine juhendi alusel. Terviseõpetus ja liikumisõpetus ülesanded: - oma eluviiside jälgimine, - tegevusplaani koostamine, jälgimine ja analüüs Arvestuse saamise eelduseks on kõigi ülesannete nõuetekohane esitamine ja dokumenteerimine arengumapis.
2) kasutab teadlikult erinevaid õpistrateegiaid ja -viise enda õpitegevuse	2.1 selgitab juhendatult õppimise olemust ning teadmiste ning oskuste omandamise protsessi, kasutades erinevaid teabeallikaid; 2.2 iseloomustab erinevaid õpistrateegiaid ja õppimise	Õpitee I Alateema: õppimise alused Maht: 1 EKAP	Mitteeristav hindamine: kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine.

kavandamisel ja juhtimisel;	viise, seostades neid enda senise õpikäitumisega; 2.3 oskab analüüsida enda õpiharjumusi ning arvestada tahtlikku ja tahtmatu tähelepanu mõju oma õpitegevusele; 2.4 analüüsib juhendamisel oma õpimotivatsiooni, määratledes seda soodustavaid ja takistavaid tegureid; 2.5 koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õppimis- ja igapäevategevuste ajakava, lähtudes enda huvidest, eneseteostusega seotud eesmärkidest ja võimalustest; 2.6 annab hinnangu enda varasematele õpitulemustele, arvestades eneseanalüüsi tulemusi ja saadud tagasisidet; 2.7 kavandab muudatused enda õppimisharjumustes, lähtuvalt hindamistulemustest ning toob saadud tagasiside põhjal näiteid õpistrateegiate kasutamisest õpitegevustes; 2.8 selgitab juhendamisel stressi ja frustratsiooniga toimetuleku võimalusi;	Aeg: I aasta, I periood Õppemeetod: tiimicoachimine, mentorlus, õppekäik, miniloeng, arutelu dialoogiring, rühmatöö, õpileping, eneseanalüüs Õpitee II • meeskonnatöö Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, II periood Õppemeetod: tiimicoachimine, mentorlus, õppekäik, miniloeng, arutelu dialoogiring, rühmatöö, õpileping, eneseanalüüs Õpitee III • suhtlemise alused: suhtlemine ja tagasiside Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, III periood Õppemeetod: tiimicoachimine, mentorlus, õppekäik, miniloeng, arutelu dialoogiring, rühmatöö, õpileping, eneseanalüüs	1) kirjalik eneseanalüüs, refleksioon, kompleksülesanne meeskonnatööna, probleemülesannete analüüsimine ja lahendamine. Arvestuse saamise eelduseks on kõikide ülesannete dokumenteerimine arengumapis.
3) tegutseb seatud eesmärkide saavutamiseks vastutustundlikult nii iseseisvalt kui kollektiivi liikmena;	3.1 suhtleb sotsiaalselt heakskiidetud vormis erinevas vanuses ja kultuuritaustaga inimestega, valides asjakohase käitumis- ja väljendusviisi ning kohandades suhtlemisviise vastavalt tagasisidele ja suhtluse eesmärkidele; 3.2 jagab asjakohast infot nii kirjalikult, suuliselt kui visuaalselt, kasutades sobivaid suhtlemisvahendeid ja -vorme ning lähtudes suhtluspartnerist (sõber, kaasõpilane, õpetaja, ametiasutus); 3.3 kohandab enda suhtlemisviise vastavalt tagasisidele ja suhtluse eesmärkidele; 3.4 toob näiteid illustreerimaks, kuidas esmamulje, eelarvamused, sh stereotüübid mõjutavad inimeste käitumist; 3.5 iseloomustab erinevaid meeskonnatöö rolle ja nende mõju töö tulemuslikkusele, kasutades teabeallikaid;	Õpitee IV • sotsiaalsed normid: kultuurilised, usulised, sotsiaalsed jms erinevused Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, IV periood Õppemeetod: tiimicoachimine, mentorlus, õppekäik, miniloeng, arutelu dialoogiring, rühmatöö, õpileping, eneseanalüüs	

	3.6 analüüsib juhendamisel rühmas toimuvaid protsesse ja nende võimalikku mõju inimese käitumisele igapäevaelus; 3.7 teeb kaaslastega teadlikult koostööd ühiste eesmärkide saavutamiseks, järgides meeskonnatöö põhimõtteid, suhtlus- ja käitumisnorme ning kasutades digitaalseid ühistöövahendeid;		
4) mõistab ettevõtliku, väärtust loova ja vastutustundliku tegutsemise olulisust nii endale kui ühiskonnale;	4.1 selgitab juhendamisel vastutustundliku tarbimise ja tootmise põhimõtteid ning tehtavate valikute mõju keskkonnale, kogukondadele ja enda heaolule; 4.2 toob näiteid probleemsetest tarbimissituatsioonidest ning oskab otsida abi oma õiguste kaitseks; 4.3 hindab kriitiliselt ostudega seotud teadete, pakkumiste ja soovitude usaldusväärsust; 4.4 kirjeldab jätkusuutliku arengu eesmärke, seostades neid ümbritseva keskkonna ja õpitava valdkonnaga; 4.5 kaardistab juhendamisel ühiskonnas esinevaid sotsiaalseid probleeme, kasutades erinevaid teabeallikaid ja infotehnoloogiavahendeid;	Ettevõtlusõpe • ettevõtluse alused, • disain ja ettevõtlus, • disainmõtlemine Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, II periood Õppemeetod: arutelu, rühmatöö, juhtumi analüüs, infootsing	Mitteeristav hindamine: kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine.
5) mõistab tööturu toimimise põhimõtteid ja enda arenguvajadusi tööturule sisenemiseks;	5.1 selgitab teabeallikate põhjal majanduslike, tehnoloogiliste, looduslike ja teiste keskkonnatingimuste muutuste mõju majanduskeskkonnale; 5.2 iseloomustab juhendatud meeskonnatööna Eesti majanduskeskkonna ja tööturu toimimist eri tegevusvaldkondades, kasutades erinevaid teabeallikaid; 5.3 iseloomustab erineva haridustaseme ja oskustega inimeste võimalusi tööturul, arvestades töötasu seost väärtusloomega; 5.4 selgitab teabeallikate põhjal tööandja ja töövõtja õigusi ja kohustusi töösuhetes; 5.5 võrdleb erinevate lepingutingimuste tähtsust töösuhetes, võimalike probleemide ennetamisel; 5.6 võrdleb enda kogemusi ja oskusi valitud	Karjääriõpetus I • disainivaldkonnaga tutvumine Maht: 0,5 EKAP Aeg: I aasta, I periood (lõimitud mooduliga disaini alused) Õppemeetod: arutelu, õppekäik, infootsing, intervjuu, võrdlus, eesmärgistamine Karjääriõpetus II • minu karjäär, karjääriõpe Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, II periood Õppemeetod: Rollimäng, rühmatöö, infootsing, graafiku loomine, andmeanalüüs, õppekäik, arutelu, võrdlus, plaani koostamine	Mitteeristav hindamine: kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine. Tiimitööna erinevad lepinguvormid, palk ja maksud Töökeskkond, tööohutus, aja planeerimine Õpileping, eesmärkide seadmine

	tegevusvaldkonnas erinevates ametites ja rollides tegutsemiseks vajalikega, kasutades oskuste kompassi; 5.7 kavandab enesearengut toetavaid tegevusi, lähtudes enda eesmärkidest ja arendamist vajavatest oskustest; 5.8 selgitab ressursside (raha, aeg, inimesed) vajadust ja säästmise võimalusi, arvestades enda seatud eesmärkidega;		
6) kasutab varasemaid teadmisi, oskusi ja kogemusi igapäevaeluga seonduvate ülesannete lahendamisel;	6.1 lahendab igapäevaeluga seonduvaid arvutusülesandeid, kasutades koolimatemaatikast tuttavaid mudeleid ja meetodeid; 6.2 planeerib digivahendite abil igapäevased tulud-kulud, arvestades enda vajaduste ja võimalustega; 6.3 esitab kirjalikku ja suulist informatsiooni selgelt ja struktureeritult nii eesti keeles kui ka põhikoolis õpitud võõrkeeles; 6.4 kasutab tehnoloogilisi vahendeid ja seadmeid ning tõenduspõhiseid andmeid otsuste või järelduste tegemiseks igapäevaeluga seotud küsimustes; 6.5 kasutab igapäevaelus ettetulevate olukordade lahendamisel eesti- ja võõrkeelseid teabeallikaid; 6.6 koostab pädevuse piires eesti- ja võõrkeelseid tekste, lähtudes igapäevaelu vajadustest; 6.7 otsib tööülesande täitmiseks vajalikku teavet, hinnates erinevate teabeallikate usaldusväärsust; 6.8 lahendab reaalelulisi ülesandeid, sidudes tervikuks mitme ainevaldkonna teadmisi ja oskusi; 6.9 toob näiteid matemaatika, füüsika, keemia ja bioloogia omavahelistest seostest igapäevaelus.	Tasandusõpe 4,5 (3x1,5 mata, keel, B2) Õppemeetod: • Erialase töötunni hind + kuu kulud • Liftikõne • Statistikaameti andmekaadrid • Kohtumäng: poolt-vastu argumendid, debatt, rollimängud • Toidupakendi lugemine • Infootsing • Uuringute analüüs • Kliendi ülesande lugemine	Mitteeristav hindamine: kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine.
7) korraldab teadlikult oma rahaasju mõistes, et oma hea finantsilise käekäigu eest vastutab vaid tema ise.	7.1 koostab isikliku eelarve arvestades enda finantseesmäärke, analüüsides juhendamisel oma sissetulekuid, väljaminekuid ja rahalist seisu sh säästmise võimalusi; 7.2 arutleb meeskonnatööna sissetuleku, tarbimisvalikute ja investeerimisotsuste mõju üle üksikisiku, ühiskonna ja keskkonna tasandil;	Rahatarkus • Isiklik eelarve • Tarbimisvalikud • Elumuutvad sündmused ja rahatarkus • Laenutooted • Varaklassid • Eluase ja selle hankimise võimalused	Mitteeristav hindamine: kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine. Ülesanded: Isikliku eelarve koostamine, sissetulekute ja väljaminekute

	7.3 hindab elumuutvate sündmuste (abiellumine, laste saamine, õnnetus, surm) mõju finantsplaneerimisele, eristades rahalist väärtust emotsionaalsetest jt väärtustest; 7.4 kirjeldab pangateenuseid ja finantsteenuse osutaja rolli üksikisiku rahaasjade korraldamisel, tuues esile pakutavaid võimalusi, kaasnevaid kohustusi ja riske; 7.5 oskab valida laenutooteid, kasutades sobivaid võrdlusvahendeid ning arvestades pakutavat intressimäära ja maksetingimusi; 7.6 iseloomustab põhiomaduste alusel peamiste varaklasside nagu kinnisvara, võlakirjad ja aktsiad olemust ja erinevusi ning nende kasutamise võimalusi ja sellega kaasnevaid riske isiklike finantseesmärkide saavutamiseks 7.7 kirjeldab isikliku eluaseme soetamise võimalusi, tuues välja üürimise ja ostmise eelised ja puudused; 7.8 selgitab pensioni kui pikaajalise finantsmehhanismi olemust ja selle planeerimise olulisust, kasutades asjakohaseid teabematerjale.	• Toetussüsteemid sh pension Maht: 0,5 EKAP Aeg: I aasta, II periood Õppemeetod: loeng, arutelu, infootsing, võrdlus, tegevuskava, eneseanalüüs	analüüsimine. Säästmise võimaluste leidmine ja finantsseisundi parandamiseks ettepanekute tegemine. Pensioni planeerimine kui investering tulevikku.
--	---	--	---

Kogu mooduli hindamine: mitteeristav, arvestuslik. Mooduli kokkuvõtva hinde (arvestuse) saamiseks demonstreerib õpilane arengumapile tuginedes oma oskusi grupile ja sel perioodil õppetöös osalenud õpetajatele. Vajalik kõigi õpiväljundite saavutamine vähemalt lävendi tasemel.	Hindamismeetod: Kujundav + iga perioodi lõpus hinnatakse ära kõik selle perioodi teemade ülesanded, mis on dokumenteeritud arengumapis. Hinnatakse: • ülesandepüstistusest kinnipidamist • tööde õigeaegset sooritust • õpilase aktiivsust • kokkulepitud nõuetele vastavat vormistust • osalemist hindamisarutelul
---	---

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
2.	<u>Digioskuste arendamine</u>	5 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab enda digipädevusi elektroonilise teabe otsimiseks, loomiseks ja haldamiseks, arvestades digitehnoloogia kasutamisel tervisekaitse ja küberturvalisuse nõuete ning autorikaitse ja eetika põhimõtetega.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 100/30 tundi		
Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 4/1 EKAP		

		I periood	II periood	III periood	IV periood
I aasta	5	2,5	2,5		
2. Digioskuste arendamine		Infootsing ja andmehaldus digikeskkonnas 1 Digisuhtlus ja koostöö digikeskkonnas 0,5 Digiturvalisus, privaatsus ja digihügieen 0,5 Digitehnoloogia probleemide tuvastamine ja digipädevuse arendamine 0,5	Digisisu loomine ja kohandamine digikeskkonnas (Canva, AI, Adobe, autoriõigus, litsentsid, eetika)		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	<u>Hindamine</u> , hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) kasutab digikeskkonnast vajaliku teabe leidmiseks sobivaid infootsingu ja andmehalduse võtteid, hinnates digisisu asjakohasust;	1.1 määratleb oma teabevajaduse ning rakendab sobivaid infootsingu võtteid, et leida digikeskkonnast asjakohane teave; 1.2 otsib ja filtreerib andmeid, infot ja materjale eesmärgipäraselt, kasutades erinevaid otsingumeetodeid ja -tööriistu; 1.3 analüüsib juhendamisel leitud andmeid, infot ja digisisu, hinnates nende allikate päritolu usaldusväärsust ja asjakohasust;	Infootsing ja andmehaldus digikeskkonnas: - infootsingu võtted; otsingumootorite kasutamine; eriala teemadega sidumine - pilveteenused ja failihaldus – Drive jm; - jagamine ja ligipääs; versioonihaldus - andmete sisestus ja korrastus; valemid/filtrid; tulemuste esitamine tabeli ja diagrammidega - küberturvalisus ja digihügieen (paroolid,	Mitteeristav hindamine: kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine. Ülesanded: 1) erialane infootsingu kokkuvõte, esitlus 2) pilvetööruumi korrastamine (kaustastruktuur ja failinimetus, Drive jm jagamisõigused;

	1.4 salvestab ja korrastab digikeskkonnas faile, kasutades kaustu ja kategooriaid, et tagada lihtne ligipääs ja haldus; 1.5 töötleb ja analüüsib andmeid tabelarvutuse abil ning esitleb tulemusi selgelt ja arusaadavalt diagrammide ja skeemide abil;	privaatsus) Maht: 1 EKAP: Aeg: 1 aasta 1 perioodil Õppemeetod: juhendatud praktikumid ja lühidemod; individuaalsed ning paaris-/rühmatööd; erialapõhised ülesanded; vahe-esitlused ja arutelud koos tagasisidega.	3) tabelarvutuse ülesanne Arvestuse saamise eelduseks on kõigi ülesannete nõuetekohane sooritamine ja arengumapis dokumenteerimine.
2) kasutab info jagamiseks, suhtlemiseks ja koostööks sobivaid digilahendusi, arvestades digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisharjumisi ning küberturvalisuse nõudeid;	2.1 kasutab sobivaid digitehnoloogiaid ja -sisu, et tõhusalt suhelda ja panustada meeskonnatöösse; 2.2 jagab infot ja faile digikeskkonnas, valides selleks kontekstist ja eesmärgist tulenevalt korrektse viisi ja sobiva vahendi; 2.3 kasutab iseseisvalt ja efektiivselt kooli, kohaliku omavalitsuse, riigi ja ettevõtete digiteenuseid, näiteks e-päevik, riigiportaali, digitaalsed õpikeskkonnad, pangateenused; 2.4 kasutab turvaliselt ühismeediat, ajaveebi ja video jagamise platvorme oma algatuste tutvustamiseks ja teiste kaasamiseks; 2.5 järgib digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisharjumisi, arvestades erinevate sihtrühmade kultuurilisest, vanuselisest ja keelelisest eripäradest tulenevaid vajadusi; 2.6 haldab enda digitaalset identiteeti, arvestades küberturvalisuse nõuetega; 2.7 analüüsib juhendamisel oma digitaalset jalajälge ja selle mõju enda kuvandile;	Digisuhtlus ja koostöö digikeskkonnas: • digilahenduste kasutamine info jagamiseks, suhtlemiseks ja koostööks (koolis kasutatavad suhtlus- ja koostööplatvormid) • dokumentide digitaalse vormistamise, allkirjastamise ja esitamise põhimõtted (praktika- ja õpidokumendid, päevik, aruanne jm) • digiteenuste kasutamine (nt e-päevik, riigi- ja omavalitsuse teenused, õpikeskkonnad) • sotsiaalmeedia ja digiplatvormide turvaline ja eesmärgipärane kasutamine • digisuhtluse normid, kultuurilised ja keelelised eripärad • digitaalse identiteedi ja digijälje teadvustamine. Maht: 0,5 EKAP Aeg: 1 aasta 1 perioodil Õppemeetod: juhendatud praktikumid ja lühidemod; individuaalsed ning paaris-/rühmatööd; praktilised ülesanded; arutelud ja refleksioon koos tagasisidega.	Mitteeristav hindamine (kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine). Hindamisülesanded: 1) digisuhtluse ja koostööülesanne (info jagamine ja koostöö koolis kasutatavas suhtlus- ja koostööplatvormis, ühisdokumendi loomine ja kasutamine); 2) digitaalselt vormistatud ja esitatud dokument (nt (praktika)leping digiallkirjastatuna ning praktika- või õpidokumentide – päevik, aruanne, juhendaja hinnang jm – korrektne laadimine või täitmine Tahvlis); 3) digiteenuste eesmärgipärane kasutamine (nt e-päevik, Tahvel, muud koolis kasutatavad digiteenused) erialase karjääri planeerimise ja keeleõppe kontekstis. Arvestuse saamise eelduseks ülesannete nõuetekohane ja kokkulepitud keskkondades esitamine ning refleksioon arengumapis.
	3.1 loob digisisu teksti, esitluse, pildi ja videona,	Digisisu loomine ja kohandamine digikeskkonnas:	

3) loob ja täiustab digisisu, kasutades sobivaid tööriistu sh tehisintellekti lahendusi vastutustundlikult ning arvestades autoriõiguse põhimõtteid;	kasutades sobivaid tööriistu ning arvestades kvaliteedi, konteksti ja eesmärkidega; 3.2 kohandab olemasolevat digisisu uue ja sisukama digimaterjali loomiseks, kombineerides erinevaid teabeallikaid ja digimaterjale; 3.3 järgib digisisu loomisel ja kasutamisel autoriõiguse ning eetika põhimõtteid, arvestades andmekaitse ja konfidentsiaalsuse nõuetega; 3.4 rakendab juhendamisel asjakohaseid litsentsitingimusi (<i>Creative Commons</i>) vastavalt sisule ja kontekstile; 3.5 kasutab tehisintellekti rakendusi digisisu loomisel ja muutmisel vastutustundlikult, arvestades kvaliteeti ja konteksti; 3.6 analüüsib juhendamisel tehisintellekti loodud digisisu täpsust, usaldusväärsust ja konteksti sobivust;	• digisisu loomine erinevates vormides (tekst, esitus, pilt, video) vastavalt eesmärgile ja sihtrühmale; • kujunduse alused digisisu loomisel (kirjatüübid, värvid, kompositsioon); • kujundus- ja loovtarkvara kasutamine (Canva ja Adobe kujundustarkvara, sh graafiliste elementide ja fotode kasutamine); • olemasoleva digisisu kohandamine (erinevate allikate kombineerimine, sisu täiendamine); • tehisintellekti rakendamine digisisu loomisel ja muutmisel (eesmärgipärane ja vastutustundlik kasutus); • autoriõigus, eetika ja litsentsid digisisu loomisel (<i>Creative Commons</i>, allikate korrektne kasutamine); • digisisu kvaliteedi ja sobivuse hindamine (sh AI (tehisintellekti) loodud sisu kontroll). Maht: 2,5 EKAP: Aeg: I aasta II perioodil Õppemeetod: juhendatud praktikumid ja lühidemod; individuaalsed ja paaris-/rühmatööd; disaini- ja loovülesanded näidiste põhjal; arutelud ja refleksioon koos tagasisidega.	Mitteeristav hindamine (kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine). Hindamisülesanded on seotud Disaini aluste mooduli ülesannetega: 1) digisisu loomise ülesanne(nt kujundus, esitus või visuaalne materjal Canva või muu kujundustarkvaraga), kus on teadlikult kasutatud kirjatüüpe, värve ja visuaalset hierarhiat; 2) olemasoleva digisisu kohandamise ülesanne, kus on kombineeritud erinevaid teabe- või digimaterjali allikaid; 3) tehisintellekti kasutamine digisisu loomisel või täiustamisel koos kvaliteedi ja sobivuse kontrolliga; 4) autoriõiguse ja litsentside järgimine (kasutatud materjalide korrektne märgistamine). Arvestuse saamise eelduseks on kõigi ülesannete nõuetekohane ja eesmärgipärane esitamine.
4) kaitseb oma digiseadet, isikuandmeid, privaatsust ja tervist, rakendades küberturvalisuse ja jätkusuutliku arengu põhimõtteid;	4.1 kaitseb oma digiseadmeid ja nende sisu, rakendades ohtude vähendamiseks asjakohaseid turvameetmeid ja uuendades regulaarselt vastavat tarkvara; 4.2 tuvastab digiseadmeid ähvardavad ohud ja rakendab ennetusmeetmeid nende vältimiseks; 4.3 rakendab turvameetmeid isikuandmete ja	Digiturvalisus, privaatsus ja digihügieen: • digiseadmete ja andmete kaitse (seadmete turvaseaded, tarkvarauuendused); • küberturvalisus ja ohtude ennetamine (ohud digikeskkonnas, andmepüük, pahavara, ennetusmeetmed);	Mitteeristav hindamine (kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine). Hindamisülesanded: 1) digiseadmete ja kontode turvaseadete rakendamine (nt paroolid, privaatsusseaded,

	privaatsuse kaitseks, kasutades tugevaid paroole, kaheastmelist autentimist ning andmete krüpteerimist, et piirata juurdepääsu enda andmetele; 4.4 analüüsib digiteenuse privaatsusreegleid ja kohandab privaatsusseadeid oma isikuandmete kaitseks; 4.5 analüüsib enda käitumist digitehnoloogia kasutamisel, lähtudes sellega seotud vaimse ja füüsilise tervise riskidest; 4.6 säilitab tervisliku tasakaalu digitehnoloogia kasutamisel, rakendades ajapiiranguid, puhkeperioode ja ergonoomilisi töövõtteid; 4.7 reageerib adekvaatselt küberkiusamisele ning kasutab sobivaid vastumeetmeid, vältimaks edasist kahju; 4.8 analüüsib digitehnoloogia keskkonnamõju ja rakendab ressursisäästlikke digikäitumise meetodeid, optimeerides seadmete energiatarvet ja eluea kestust ning hallates digiprügi ökoloogilise jalajälje vähendamiseks;	- isikuandmete ja privaatsuse kaitse (tugevad paroolid, kaheastmeline autentimine, krüpteerimine, privaatsusseaded digiteenustes); - turvaline käitumine digikeskkonnas (küberkiusamise ennetamine ja sellele reageerimine); - digitehnoloogia mõju vaimsele ja füüsilisele tervisele (ekraaniaeg, ergonoomika, töö- ja puhkeaja tasakaal); - digitaalne minimalism ja keskkonnateadlik digikäitumine (ressursisäästlik seadmete ja teenuste kasutamine, digiprügi vähendamine, digitehnoloogia keskkonnamõju) Maht: 0,5 EKAP Aeg: 1 aasta 1 perioodil Õppemeetod: juhendatud praktikumid ja lühidemod; stsenaariumipõhised ülesanded; individuaalsed harjutused (turvaseadete kontroll); arutelud ja refleksioon.	tarkvarauuendused) vastavalt juhendile; 2) küberturvalisuse praktiline ülesanne (ohusituatsiooni tuvastamine ja sobiva käitumisviisi valik); 3) tervise ja digihügieeni rakendamine (ergonoomiliste töövõtete ja ajapiirangute kasutamine); 4) keskkonnateadliku digikäitumise rakendamine (digiprügi vähendamine, seadmete ja teenuste teadlik kasutus). Arvestuse saamise eelduseks on kõigi ülesannete nõuetekohane ja turvaline sooritamine.
5) lahendab digitehnoloogia kasutamisega seotud probleeme, tuvastades tehnilised tõrked ning valides sobivad lahendused nende likvideerimiseks;	5.1 tuvastab digiseadme lihtsama tehnilise tõrke põhjuse ja lahendab selle juhendi abil; 5.2 valib konkreetse ülesande jaoks sobiva riist- ja tarkvara, arvestades ülesande spetsiifikat ja võimalikke alternatiive; 5.3 kohandab ja seadistab juhendite alusel digiteenust või platvormi vastavalt enda vajadustele; 5.4 analüüsib oma digipädevust, koostab plaani enese arendamiseks ja oskuste täiendamiseks; 5.5 toetab digitehnoloogia vähemkogenud	Digitehnoloogia probleemide tuvastamine ja digipädevuse arendamine: - digiseadmete ja -teenuste lihtsamate tehniliste tõrgete tuvastamine ja lahendamine juhendite abil; - sobiva riist- ja tarkvara valimine vastavalt ülesandele ja kasutusolukorrale (alternatiivide kaalumise); - digiteenuste ja platvormide seadistamine ja kohandamine vastavalt kasutaja vajadustele; - oma digipädevuse hindamine ja arendamine (oskuste kaardistamine, iseseisev õppimine);	Mitteeristav hindamine (kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine). Hindamisülesanded: 1) tehnilise probleemi lahendamise praktiline ülesanne (tõrke tuvastamine ja lahendamine juhendi või abimaterjali abil); 2) sobiva digilahenduse valiku ja seadistamise ülesanne (riist- või tarkvara kohandamine vastavalt etteantud olukorrale);

	kasutajaid, pakkudes juhiseid ja variante probleemide lahendamiseks.	digitehnoloogia kasutajatoe põhimõtted (abi küsimine ja juhendamine, lahenduste selgitamine teistele). Maht: 0,5 EKAP Aeg: 1 aasta 1 perioodil Õppemeetod: juhendatud praktikumid ja lühidemod; probleemipõhised ülesanded; individuaalne katsetamine; paaris- ja rühmatöö; arutelud ja refleksioon.	3) kasutusjuhendi või lühikese juhendmaterjali koostamine (nt samm-sammuline juhise teisele kasutajale). Arvestuse saamise eelduseks on kõigi ülesannete toimiv ja eesmärgipärane sooritamine.
--	---	--	--

Kogu mooduli hindamine: mitteeristav, arvestuslik. Mooduli kokkuvõtva hinde (arvestuse) saamiseks demonstreerib õpilane arengumapile tuginedes oma oskusi grupile ja sel perioodil õppetöös osalenud õpetajatele. Vajalik kõigi õpiväljundite saavutamine vähemalt lävendi tasemel.	Hindamismeetod: Kujundav + iga perioodi lõpus hinnatakse ära kõik selle perioodi teemade ülesanded, mis on dokumenteeritud arengumapis. Hinnatakse: - ülesandepüstistusest kinnipidamist - tööde õigeaegset sooritust - õpilase aktiivsust - kokkulepitud nõuetele vastavat vormistust - osalemist hindamisarutelul
--	--

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
3.	<u>Sissejuhatus õpingutesse</u>	10 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane saab baasteadmised disaini olemusest, disainmõtlemisest ja disainiprotsessist ning praktilised oskused lihtsa visuaalse kommunikatsiooni loomiseks. Õppida mõtestama oma tööd ja õppima mõtlema nagu disainer, mitte kohe “hästi kujundama”. Fookus on protsessil, mitte üksnes tulemusel.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 200/60 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 8/2 EKAP		

		I periood	II periood	III periood	IV periood
I aasta	10	3	3	2	2
3. Sissejuhatus õpingutesse		Sissejuhatus disaini ja disainiprotsessi 1,5 (samal ajal OET valdkonnaga tutvumise teemaga 0,5) Visandamine ja visualiseerimine 1,5	Visuaalne keel ja kompositsiooni alused 1,5 Kujundusgraafika: tekst, pilt ja värv kujunduses 1,5	Foto kasutamine kujunduses 2	Graafilise disaini disainiprotsess: ideest kujunduslahenduseni + esitlus ja analüüs 2
Oskused eluks ja tööks		Karjääri alused: valdkonnaga tutvumine 0,5			
Visuaal- ja helikultuur	0,5	1. väljund - Märkamine: mina ja kunst 0,5			
2. Digioskuste arendamine	2,5		Digisisu loomine ja kohandamine digikeskkonnas (Canva, Adobe, AI, autoriõigus, keskkonnateadlikkus, eetika) 2,5		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) kirjeldab disaini olemust ning rolli ühiskonnas ja igapäevaelus;	1.1 selgitab disaini mõistet ja kirjeldab disaini ajaloo tähtsamaid etappe; 1.2 toob näiteid disaini mõjust erinevates eluvaldkondades ja igapäevaelus; 1.3 selgitab disaini ja kunsti erinevusi ja kattuvusi; 1.4 kirjeldab disainilahendusi oma igapäevaelus ja spetsialiseerumise valdkonnas;	Sissejuhatus disaini ja disainiprotsessi: - Mis on disain? Disaini roll ühiskonna arengus - Disaini liigid ja valdkonnad (graafiline, toote-, teenuse-, moe-, digidisain jne) - Disain vs kunst - Disainiprotsessi etapid (probleem – idee – lahendus – testimine) - Disaineri mõtteviis ja vastutus - Inspiratsiooniallikad ja visuaalne uurimine (samal ajal heli- ja visuaalkultuuri moodul, märkamise teema) - Erialaspetsiifilise disaini lugu ja arengusuunad (ajaline maht tuleb OET moodulist: valdkonnaga tutvumine 0,5) - Disaini valdkonna baasmõisted, sh kasutajakeskne ja kestlik disain Maht: 1,5 EKAP: Aeg: I aasta I periood Õppemeetod: loeng, arutelu, iseseisev erialase kirjanduse lugemine, individuaal- ja rühmatööd, disainialaste näituste külastamine (sh virtuaalselt), kohtumised ja vestlusringid valdkonna spetsialistidega, erialale kohandatud mängud (nt kuldvillak ja alias) erialase sõnavara arendamiseks; ümberpööratud klassiruum jm aktiivõppe meetodid, refleksioon ja tagasiside.	Eristav hindamine (kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine). Ülesanded: - Disain minu ümber: hea ja halva näite visandamine või pildistamine, analüüs ja arutelu - disaini ajaloo tähtteoste baasil ülesanne ja arutelu - erialase artikli arutelu - Arengu- v õpimapi kohandamine Disaineri päevikuks Lisaülesanne kiirematele: ühe toote dekonstruktsioon + rekonstruktsioon (disainialane fantaasiaülesanne) esitlus + arutelu Hindamise eelduseks on ülesannete sooritus ja refleksioon arengumapis ehk Disaineri päevikus.
		Visuaalne keel ja kompositsiooni alused: visuaalse kommunikatsiooni funktsioonid ja	Eristav hindamine (kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine).

2) selgitab visuaalse kommunikatsiooni eesmärgi, vahendeid ja elemente ning analüüsib juhendamisel selle mõju sihtrühmale;	2.1 kirjeldab näidete varal visuaalse kommunikatsiooni eesmärgi, edastusvahendeid ja elemente; 2.2 analüüsib juhendamisel visuaalset sõnumit ja selle mõju sihtrühmale; 2.3 kirjeldab inimese tajumehhanisme, tuues näiteid taju mõjust kujunduse mõistmisel ja tõlgendamisel;	väljendusvahendid • sihtrühm, sõnum ja selle mõju • tajupsühholoogia alused • punkt, joon, pind, vorm • kompositsiooni põhiprintsiibid • stiliseerimine Maht: 1,5 EKAP: Aeg: I aasta II periood Õppemeetod: loeng, praktiline töö, iseseisev töö erialase lugemismaterjaliga, arutelu, individuaalne ja paaritöö, refleksioon Disaineri päevikus, esitlus. Jahiretke ideid: kontrast, rütm, geomeetria looduses, üks värv linnas, teemärgistused, märgid.	Hindamisülesanded: 1) visuaalse kommunikatsiooni kolme erineva funktsiooni näidete otsimine 2) visuaalne jahiretk 3) kompositsiooniharjutused abstraktsete mõistete visuaalseks kujutamiseks Hindamise eelduseks on ülesannete sooritus ja refleksioon Disaineri päevikus.: mis oli töö eesmärk; mida õppisin; mis õnnestus; mida teeksin teistmoodi.
3) rakendab lihtsaid visandamis- ja jäädvustamistehnikaid ideeloomel ja kujundamisprotsessis;	3.1 kasutab lihtsaid visandamisvõtteid esemete, inimeste ja keskkondade kujutamisel; 3.2 kasutab visandamist kavandamisel ja ideede esitamisel; 3.3 rakendab lihtsaid visualiseerimistehnikaid oma idee edastamiseks; 3.4 loob või kasutab graafilisi elemente oma kujundustes eesmärgipäraselt, selgitades valikuid ja tööprotsessi;	Idee visualiseerimine: • Visand kui ideekavand • Objektide, keskkondade visualiseerimine. • konstrueerimine • proportsioonid • viirutamine • joon/punkt/pind • materjalid • valgus ja vari • visualiseerimine Maht: 1,5 EKAP: Aeg: I aasta I periood Õppemeetod: loeng, praktiline töö, esitlus, arutelu, refleksioon arengumapis. Võetakse kasutusele visandiraamat.	Eristav hindamine Kujundav hindamine, individuaalne tagasiside, ühine arutelu. Hindamisülesanded: 1) visandamise, stiliseerimise, visualiseerimise lühiülesanded tundides 2) visandiraamatu loomine füüsiliselt v digitaalselt. Hindamise eelduseks on ülesannete sooritus ja refleksioon Disaineri päevikus: mis oli töö eesmärk; mida õppisin; mis õnnestus; mida teeksin teistmoodi.

4) kasutab kujunduse põhielemente ning -võtteid idee edastamisel ja visuaalse loo jutustamisel vabalt valitud tehnika ja loovtarkvaraga, arvestades autoriõiguste, kujunduseetika ja keskkonnasäästlikkusega;	4.1 kirjeldab kompositsiooni põhielemente ja -printsippe kasutades erialaseid mõisteid ja sõnavara; 4.2 kasutab kompositsioonilisi võtteid ja põhiprintsiipe joonte, pindade ja teiste kujundusobjektide organiseerimisel tasapinnal vastavalt lähteülesandele; 4.3 iseloomustab kirjade klassifikatsiooni alusel erinevaid kirjatüüpe ja kasutab sobivaid kirjastiile lihtsas kujunduslahenduses, arutledes nende loetavuse ja emotsionaalse mõju üle; 4.4 kirjeldab värviteooriaid ja värvuste semiootilist tähendust erinevates kultuuriruumides; 4.5 rakendab teadmisi värvusõpetusest kujunduse loomisel vastavalt lähteülesandele ja sihtgrupile, selgitades valikuid; 4.6 kasutab kujunduse loomisel vabalt valitud tarkvara, kirjeldades töö etappe ja tehtud valikuid; 4.7 kasutab idee- või kujunduslahenduse loomisel oma või teiste loomingut, rakendades sobilikku viitamist juhendamisel; 4.8 rakendab tehisarü võimalusi teksti- ja pildiloomel, analüüsides seda eetilise ja keskkonnateadlikkuse seisukohast;	Tekst, pilt ja värv kujunduses: • Tekst ja kiri kujunduses • Lihtne tüpograafia: fondi valik ja roll • Kirjade klassifikatsiooni alused • Loetavus ja rõhuasetused • Värv kujunduses: ülevaade värviteooriatest • Värvipsühholoogia alused • Värv ja värvus digitaalses kujunduses: RGB ja CMYK • Kompositsioon digitaalses keskkonnas: • Joondamine ja rütm • Visuaalne hierarhia • Teksti ja pildi suhe • Sama kujundus erinevatel formaatidel Maht: 1,5 EKAP: Aeg: I aasta II periood Õppemeetod: loeng, praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu. Disaineri päevikus refleksioon. Foto kasutamine kujunduses: • visuaali valik ja kasutamine kujunduses • pildistamise vahendid ja võtted • pilditöötamise lihtsamad võtted • pildipankade kasutamine • tehisarü kasutamine pildiloomel • viitamine ja autoriõigused • eetika ja keskkonnateadlikkus • jätkusuutlik disain Maht: 2 EKAP: Aeg: I aasta III periood Õppemeetod: loeng, praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu. Disaineri päevikus refleksioon.	Eristav hindamine Kujundav hindamine, individuaalne tagasiside, ühine arutelu. Hindamisülesanded on seotud Digioskuste mooduli ülesannetega: 1) praktilised lühiülesanded kujundusprogrammis, jälgendamine ja etteantud mallide kasutamine 2) sama kujunduse kohandamine erinevatele formaatidele 3) lisaülesanne kiirematele: erineva meeleoluga ja erinevatele sihtrühmadele loodud versioonid samast kujundusest 4) Pildistamise ja fototöötamise seotud lühiülesanded Hindamise eelduseks on ülesannete sooritus ja refleksioon Disaineri päevikus: mis oli töö eesmärk; mida õppisin; mis õnnestus; mida teeksin teistmoodi.
--	--	---	--

5) kavandab, kujundab ja esitleb lihtsat disainlahendust, rakendades ideeloo ja disainmõtleme tehnika ning õpitud kujundusvõtteid, kirjeldades disainiprotsessi kõiki etappe ja kasutades erialast baassõnavara.	5.1 iseloomustab disainmõtleme mõistet ja tehnika ning rakendab seda tegevuste kavandamisel; 5.2 loob ideekavandid vastavalt lähteülesandele, kasutades ideede genereerimise tehnika üksi või meeskonnas, selgitades oma mõtteviisi; 5.3 loob ideekavandi alusel kujunduse vabalt valitud vahendite ja tarkvaraga, kirjeldades töö käiku ja selgitades oma valikuid; 5.4 esitleb üksi või meeskonnaga tehtud töid, kirjeldades disainiprotsessi kõiki etappe, kasutades omandatud erialast baassõnavara; 5.5 kirjeldab oma arengut ja hakkamasaamist antud töös ja küsib tagasisidet kaasõppijalt ja juhendajalt.	Kujundusprotsess: ideest lahenduseni: • Ideeloo tehnika: ajurünnak, mõttekaardid jne • Ideede arendamine ja valik • Disainmõtleme tehnika (teooria + rakendamine) • Kavandamine • Kujundamine • Esitlemine ja tagasiside vastuvõtmine • Analüüs ja arutelu Maht: 2 EKAP: Aeg: I aasta IV periood Õppemeetod: loeng, arutelu, individuaal- ja rühmatööd, individuaalne juhendamine, refleksioon Disaineri päevikus.	Eristav hindamine Kujundav hindamine, individuaalne tagasiside, ühine arutelu. Hindamisülesanded: 1) Ühe digitaalse disainilahenduse disainiprotsessi dekonstrueerimine ja arutelu 2) Lihtne disainiülesanne näidise alusel kogu protsessi läbimisega individuaalselt või väiksema meeskonnaga Arvestuse saamise eelduseks on ülesande sooritus ja refleksioon Disaineri päevikus: mis oli töö eesmärk; mida õppisin; mis õnnestus; mida teeksin teistmoodi.
---	--	---	--

Mooduli hindamine: eristav. Mooduli erinevate teemade käsitlemisel sooritatakse kokkulepitud ajakava ja konkreetse ülesandepõhistusega praktilisi harjutusi ja ülesandeid nii juhendamisel kui iseseisvalt. Tööde ja harjutuste hulk ning raskusaste varieerub individuaalselt ja õppegrupiti. Hindamise aluseks on kõikide teemade ülesannete sooritamine ning vormistamine vastavalt kokkulepitud vormistusnõuetele ning refleksioon Disaineri päevikus, mille eesmärk on mõtestada oma tööd. Rohkem protsessi kui tulemust. Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine ja osakaal lõpphindest järgnevalt: • Sissejuhatus disaini ja disainiprotsessi 15 % • Visuaalne keel ja kompositsiooni alused 15 % • idee visualiseerimine 15%	Hindamismeetod: Kujundav hindamine individuaalselt ja õppegrupiti tööprotsessi jooksul + Disaineri päeviku esitlemine ja hindamine-tagasisidestamine iga perioodi lõpus õpetajate poolt avaliku arutelu käigus. Hinnatakse: • aktiivset tundides osalemist • tööde õigeaegset sooritust • ülesandepõhistusest kinnipidamist
--	--

• Tekst, pilt ja värv kujunduses 15% • Foto kasutamine kujunduses 20% • Kujundusprotsess: ideest lahenduseni 20% Mooduli kokkuvõtva hinde (arvestuse) saamiseks demonstreerib õpilane arengumapile ehk Disaineri päevikule tuginedes oma oskusi grupile ja sel perioodil õppetöös osalenud õpetajatele. Vajalik kõigi õpiväljundite saavutamine vähemalt lävendi tasemel.		• kokkulepitud nõuetele vastavat vormistust • osalemist hindamisarutelul
Hindekriteeriumid		
Hinne "3"	Hinne "4"	Hinne "5"
Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel. Kunstiprojekt on sooritatud vastavalt ülesandepüstitustele, kuid sisus esineb puudujääke Õpilase arengus ei ole toimunud soovitud edasiminekut. Ülesanded on esitatud hiline misega. Portfoolio kajastab teema stuudio III õpinguid, kuid ei anna edasi õpilase arengut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel või ületavad lävendi. Kunstiprojekti teostus on vastavuses lähteülesandega. Projektis esineb mõningaid eksimusi. Ülesanded on õigeaegselt esitatud. Õpilase arengus on märgata edasiminekut. Portfoolio kajastab teema stuudio III õpinguid ja näitab õpilase arengut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ületades lävendi. Kunstiprojekti teostus on vastavuses lähteülesandega ja teostamisel on läbitud kõik käsitletud teemad. Ülesanded on õigeaegselt esitatud. Portfoolio kajastab teema stuudio III õpinguid ülevaatlilikult. Õpilase arengus on märgata süvenemist teemadesse, huvi valdkonna vastu ja suurt edasiminekut.
Iseseisev töö: Töö õppematerjalidega, vaatlused, kunstiprojekti ettevalmistamine ja vajalik suhtlus, portfoolio arendamine		

Õppematerjalid:

Loengusari: Millal on disain? <https://www.etdm.ee/kogud/loengusari-millal-on-disain>

Disainikeskus <https://disainikeskus.ee/et>

Anne Rudanovski *Disaini ABC* <https://rudanovski.com/disainiabc/index.html>

V. Papanek. "Disain tegelikule maailmale" <https://www.artun.ee/et/disain-tegelikule-maailmale/>

E. Manzini "Disain kui kõik disainivad".

<https://www.artun.ee/et/ezio-manzini-disain-kui-koik-disainivad-sissejuhatuse-sotsiaalset-innovatsiooni-edendavasse-disaini/>

Ellen Lupton *Graphic Design: The New Basics*

Wucius Wong *Principles of Form and Design*

Don Norman *The Design of Everyday Things* (valitud peatükid)

Bruno Munari *Design as Art*

Jooneharjutused: <https://sites.google.com/view/jooneharjutused/harjutused>

Millest alustada, kui arvad, et ei oska joonistada <https://readymag.website/made/aiaioon/2/>

Ajajoone visandamine <https://readymag.website/made/aiaioon/>

Joonistamine: <https://www.youtube.com/watch?v=ksTTRixd0aU>

<https://www.youtube.com/watch?v=JiZl8BXlIJ4>

<https://www.youtube.com/watch?v=Oxw93tRXUKQ>

Kunsti geomeetria lingid

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
4.	<u>Kunsti- ja kultuurilugu</u>	6 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane avastab ning süvendab teadlikult teda ümbritseva kunsti ja ruumi tajumise mitmesuguseid võimalusi ning oskab nähtut nimetada, kirjeldada ja tõlgendada läbi kunstiajaloo näidete.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 120/36 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 3/3 EKAP		

Maht kokku	6	I periood	II periood	III periood	IV periood
I aasta	3	0	0	1,5	1,5
4: Kunsti- ja kultuurilugu				Väljund 1, teemad: vaatamine, märkamine	Väljund 2, teemad: kirjeldamine
II aasta	3	1,5	1,5	0	0
4: Kunsti- ja kultuurilugu		Väljund 4, teemad: analüüs, tõlgendamine	Väljund 3, teemad: peegeldamine		
Visuaal- ja helikultuuri moodul				1,5 väljund 2 Teemad:	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) vaatleb kunstiteoseid ning ruumilahendusi, määratledes nende põhilisi visuaalseid ja ruumilisi omadusi;	1.1 vaatleb juhendamisel valitud kunstiteoseid või ruume, tuues välja nende peamised iseloomulikud jooned ja põhjendades oma järeldusi vaatluste põhjal;	Kunstilugu I vaatamine, märkamine III periood, 1,5 EKAP - Kunstiajaloo põhietapid alates ürgajast - Näituste külastamine Õppemeetod: Loeng, praktiline töö, arutelu	Hindamine: Eristav Hindamisülesanded: Vaatluspäevik, ettekanne Hindamine: Eristav Hindamisülesanded:

	1.2 kirjeldab asjakohast sõnavara, kasutades kunstiteose või ruumilahenduse visuaalseid ning ruumilisi omadusi; 1.3 seostab teosel kasutatud sümboleid tähenduste ja narratiividega; 1.4 selgitab erinevate sümbolite ja kujundite tähendust omas ajas ja tänapäeval; 1.5 seostab visuaalse kultuuri nähtusi ühiskondlike ja ajalooliste kontekstidega, seostades seejuures kultuuri arengut ühiskonnas toimuvate arengutega;	Kunstilugu II kirjeldamine IV periood, 1,5 EKAP - Kunstiajaloo põhietapid alates keskajast - Näituste külastamine Õppemeetod: Loeng, praktiline töö, analüüs, arutelu	Vaatluspäevik, ettekanne, teose analüüsi kirjutamine
2) mõtestab oma isiklikku suhet kunsti, ruumi ja keskkonnaga nii vaataja kui ka loojana;	2.1 kirjeldab ja analüüsib oma kogemust kunstiteoste vaatlemisel ning mõtestab, kuidas ruum ja keskkond tema tajusid ja arusaamu mõjutavad; 2.2 analüüsib, kuidas kogetud kunst ja keskkond mõjutavad tema enda loomingulisi valikuid ning toob selle kohta näiteid;	Kunstilugu III analüüs, tõlgendamine V periood, 1,5 EKAP - Kunstiajaloo põhietapid alates modernismist - Näituste külastamine Õppemeetod: Loeng, praktiline töö, analüüs, arutelu Kunstilugu IV peegeldamine VI periood, 1,5 EKAP - Kunstiajaloo põhietapid kaasajani - Näituste külastamine Õppemeetod: Loeng, praktiline töö, analüüs, arutelu	Hindamine: Eristav Hindamisülesanded: Vaatluspäevik, ettekanne, erialane töö
3) nimetab kunstiajaloo põhietappe, kunstistiile ja voole.	3.1 selgitab visuaalkultuuri mitmekesisust Eesti ja maailma tähtteoste najal kui ajaloolist ja tänapäevast eneseväljendust, kasutades asjakohast põhisõnavara; 3.2 kasutab oma teadmisi kunstistiilidest ja neile iseloomulikest võtetest, põhjendades oma valikuid ja kasutades erialast sõnavara.	Kunstilugu IV peegeldamine VI periood, 1,5 EKAP - Kunstiajaloo põhietapid kaasajani - Näituste külastamine Õppemeetod: Loeng, praktiline töö, analüüs, arutelu	Hindamine: Eristav Hindamisülesanded: Vaatluspäevik, uurimistöö

Mooduli hindamine: eristav. Mooduli erinevate teemade käsitlemisel sooritatakse kokkulepitud ajakava ja konkreetse ülesandepüstitusega praktilisi harjutusi ja ülesandeid nii juhendamisel kui iseseisvalt. Tööde ja harjutuste hulk ning raskusaste varieerub individuaalselt ja õppegrupiti. Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine (50% lõpphindest) ja mooduli lõpus praktilise töö ja vaatluspäeviku esitlemine (50% lõpphindest). Hindamise aluseks on osalemine vähemalt 75% õppetöös ja kõikide ülesannete sooritamine. Mooduli kokkuvõtva hinde saamiseks demonstreerib õpilane vaatluspäevikule tuginedes oma oskusi, esitleb oma teadmisi esitlusel grupile ja sel perioodil õppetöös osalenud õpetajatele.		Hindamismeetod: kujundav hindamine tööprotsessi jooksul + praktilise töö ja vaatluspäeviku esitlemine ja hindamine mooduli lõpus.
Hindekriteeriumid		
Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel. Praktiliste ülesannete teostus on vastavuses lähteülesandega (ülesanne on täidetud, ent esineb olulisi puudujääke nii sisus kui vormiliselt).	Kultuuri- ja kunstilugu: õppija omab süsteemseid teadmisi kultuuri- ja kunstiloo, ent faktiteadmistes, terminoloogias või keelekasutuses esineb ebakorrektsust. Praktiliste ülesannete teostus on vastavuses lähteülesandega (ülesanne on täidetud, esineb mittesisulisi eksimusi nii teoreetilises kui kui praktilises osas).	Kultuuri- ja kunstilugu: õpilane kasutab kultuuri- ja kunstiloo teadmisi eesmärgipäraselt ning loovalt, näeb seoseid erinevate maade, rahvaste ning perioodide vahel, tajub ajaloolise kogemuse kajastumist kaasaegses kunstis, valdab terminoloogiat, orienteerub faktides, keelekasutus on korrektne. Praktiliste ülesannete teostus on vastavuses lähteülesandega (ülesanne on täidetud vigadeta).

Moodulite 5, 6, 7 (üldkunst) ajaline jaotus:

	I aasta 6				II aasta 6				III aasta 4,5				IV aasta 3,5			
Kokku 20	0	1,5	3	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5		1,5	2,5		1	
5. <u>Visuaalse väljenduse alused</u>		Visandamine ja joonistamine 1 + 0,5 sisseastumine	Joonist, ja kompa 1,5	Maal ja värvus 1,5		Loovprojekt I 1 (joonistamine)		Maal ja värvus 1,5		Joonistamine 1			Loovprojekt III 1			
6. Vormi loomine ja ruumiline mõtlemine					Savi 1,5	Loovprojekt I 0,5			Paber 1,5				Ruumiline kompa 1,5			
7. Loomingu digitaalne jäädvustamine ja vormistamine			Foto I 1 Portfoolio I 0,5				Tüpo 1,5			0,5		Loovprojekt II 1,5			Portfoolio II 1	

5.	<u>Visuaalse väljenduse alused</u>	9 EKAP
Mooduli eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane treeniks silma ja kätt, et märgata, analüüsida ning visualiseerida ümbritsevat keskkonda ja informatsiooni professionaalsel ning isikupärasel moel, kasutades erinevaid vahendeid, materjale ja töövõtteid.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 180/54 tundi		
Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 9/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
1) kasutab ja arendab visandamist objektide ja keskkonna kujutamiseks ning ideede edastamiseks;	- visandab lähteülesande alusel inimesi, objekte ja keskkondi, jäljendades nende proportsioone - ja peamisi tunnuseid, arvestades perspektiivi ning valguse ja varjuga; - kasutab erinevaid visandamistehnikaid ja -vahendeid, sh digitaalseid ideede edastamiseks ja kavandite loomiseks; - kasutab töötades ergonoomilisi töövõtteid ja selgitab nende vajalikkust; - jäädvustab, säilitab ja vormistab visandid vastavalt püstitatud eesmärgile; - esitleb ja analüüsib oma töid, arvestades vajadusel saadud tagasisidega.	Sisseastumisportfoolio (ÕV 1.-3.) 0,5 EKAP Aeg: I aasta, I periood Visandamine ja joonistamine 1 EKAP Aeg: I aasta, II periood - interjäär / eksterjäär - plein air - figuuri proportsioonid - krokii / moejoonis - illustratsiooni meetodid / ideede genereerimine - Konstrueeriv versus emotsionaalne/ekspressiivne Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitus, arutelu, visandiraamat, õpimapp	Mitteeristav hindamine (kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine). Sisseastumisportfoolio loomine Visandamise lühiülesanded vastavalt alateemale.

2) kujutab ideid, objekte ja keskkondi, kasutades erinevaid tehnikaid, vahendeid ja võtteid;	• kujutab joonistades lähteülesande alusel ideid, objekte ja keskkondi, arvestades valguse ja varju, proportsioonide ja perspektiiviga; • rakendab teose loomisel kujutava geomeetria baasoskusi; • kasutab joonistamisel lähteülesandele sobivaid erinevaid tehnikaid, materjale ja töövõtteid, kirjeldades nende võimalusi; • kujutab maalides ideid, objekte ja keskkondi, rakendades teadmisi värvusõpetusest ja kompositsioonist; • rakendab värviteooria aluseid, selgitades värvilahenduste mõju oma teostes; • rakendab maalimisel erinevaid tehnikaid, materjale ja töövõtteid, kirjeldades nende võimalusi;	Joonistamine ja kompositsioon 1,5 EKAP Aeg: I aasta, III periood • Joonistamise vahendid, materjalid, tehnilised võtted • hele-tumeduse gradatsioonid, joonte liigid, viirutustehnikad • suurussuhted, mõõtmine, proportsioonid • valgus ja vari • objektide natuurist joonistamine • siluetid • kontrastitüübid • pildi lugemise gestalt Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu, visandiraamat, õpimapp, loomemängud, mõistekaardid, ruumiline konstrueerimine Maalimine ja värvusõpetus I (ÕV 1.-3.) 1,5 EKAP Aeg: I aasta, IV periood • Maalimise vahendid • tööpinna ettevalmistus • töövahendite puhastamine ja tööde säilitamine • Värviharmoniad • värvi karakteristikud • värvuste, kirkuse, hele-tumeduse, üldistuse, tekstuuride, pintsli töö jms kompositsiooniliste valikute mõju töö muljele. Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu, õpimapp	Mitteeristav hindamine (kujundav hindamine + kokkuvõttev ülesandepõhine). Joonistamine ja kompa: Harjutusülesanded vastavalt alateemadele Kompa 1:: põhivormidest kompositsiooni skeemid siluett tekstuuri kuubikud loomemängud mõistekaartide ühendamine, lai ja sügav dimensioon SCAMPER 20 kasutust, pimesi joonistamine, liitsõna illustatsioonid) pildikoomiks Kompa 2: kolmest joonest 10 mustrit põhivormidest 20 stiliseeritud looma ruumiline komp paberist 40m2 eluruumi kavand abstraktne arhitektuuriline vabavorm Maalimine ja värvus: Vastandvärvide üleminekud Värvikolmnurk Värviring ja värviring valgega Natüürmort vastandvärvidega Natüürmort lähisvärvidega Natüürmort neljas vabalt valitud värviharmonias 20 ruumivaadet erineva värviharmoniaga
---	--	--	---

		Loovprojekt I (lõimitud 6. mooduliga) 1 EKAP (+0,5 EKAP 6. moodulist) Aeg: II aasta, II periood • portree • Kujutav geomeetria • perspektiiv • Erinevad tehnikad, materjalid, töövõtted Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu, õpimapp, projektõpe	
3) arendab kujutamisel isikupärast väljenduslaadi ja loovust;	• kirjeldab erinevaid kompositsiooni- ja stiliseerimise põhimõtteid ja -võtteid tasapinnalisel kujutamisel, kasutades erialast sõnavara; • rakendab kompositsiooni põhimõtteid loovtöodes, selgitades oma valikuid; • arendab isikupärast väljenduslaadi, valides ja kombineerides erinevaid kujutamistehnikaid ja -võtteid, vastavalt töö eesmärgile; • arendab ja analüüsib oma töid, arvestades vajadusel saadud tagasisidet; • vormistab ja jäädvustab oma tööd vastavalt püstitatud eesmärgile;	Maalimine ja värvusõpetus II (ÕV 2) Alateemad: • portree • ruum Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta, IV periood Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu, õpimapp Loovprojekt III Alateema: Natuuri ja fantaasia ühendamine Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta, I periood Õppemeetod: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu, õpimapp	Hindamisülesanded: Pintslita maastikumaal - tekstuurid ja värvuste vaheldus Autoportree - tuntud autori stiili jäljendus Ruumivaade - värvilise valguse ja varju lihtsustamine Abstraktne omaloominguline Sama motiivi eri tehnikates lahendamine posterlik ekspressiivne (foto)realistlik impressionistlik spaatel spray

4) kasutab töövahendeid ja materjale säästlikult, arvestades töötervishoiu, töö- ja keskkonnaohutusnõudeid.	• rakendab töötades ergonoomilisi töövõtteid ja selgitab nende vajalikkust; • kasutab vahendeid teadlikult ja säästlikult, arvestades keskkonnaohutusnõuetega • hooldab töökeskkonda vastavalt nõuetele	Seotud kõigi mooduli teemadega	
---	---	--------------------------------	--

Mooduli hindamine: moodul hinnatakse eristavalt. Mooduli erinevates teemades sooritatakse kokkulepitud ajakava ja konkreetse ülesandepüstitusega hulk praktilisi harjutusi ja ülesandeid nii juhendamisel kui iseseisvalt. Tööde ja harjutuste hulk ning raskusaste varieerub individuaalselt ja õppegrupiti, sõltudes tasemest ja võimekusest. Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine. Hindamise aluseks on kõikide ülesannete sooritamise, vormistamise õpimappi vastavalt kokkulepitud vormistusnõuetele ning õpimapi esitlemine. Läbi mitme perioodi vältavate teemade puhul toimub iga perioodi lõpul tööde ülevaatus ja vormistamine õpimappi. Teema lõppedes toimub teema lõpphindamine ainekomisjoni poolt (eristav). Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine ja osakaal lõpphindest järgnevalt: • Sisseastumisportfoolio 0% • Visandamine ja joonistamine 10% • Joonistamine ja kompositsioon 20% • Maalimine ja värvusõpetus I 20% • Loovprojekt I 15% • Maalimine ja värvusõpetus II 20% • Loovprojekt II 15% Mooduli kokkuvõtva hinde saamiseks demonstreerib õpilane praktilistele töödele ning õpimappile tuginedes oma oskusi gruppide ja sel perioodil õppetöös osalenud õpetajatele. Vajalik kõigi õpiväljundite saavutamine vähemalt lävendi tasemel.	Hindamismeetod: Kujundav hindamine individuaalselt ja õppegrupiti tööprotsessi jooksul + õpimapi tööde esitlemine ja hindamine perioodi lõpus õpetajate poolt avaliku arutelu käigus. Hinnatakse: • kunstilist kvaliteeti • tehnilist kvaliteeti • ülesandepüstitusest kinnipidamist • tööde õigeaegset sooritust • õpilase individuaalset arengut • kokkulepitud nõuetele vastavat vormistust • osalemist hindamisarutelul
---	--

Hindekriteeriumid		
-------------------	--	--

Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel. Tööd on sooritatud vastavalt ülesandepüstitustele, kuid on poolikud, vähese läbitöötamisastmega või esineb puudujääke kunstilises või tehnilises kvaliteedis. Vormistus ja/või väljapanek on ebakorrekne. Õpilase arengus ei ole toimunud soovitud edasiminekut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel või ületades lävendit. Tööd on õigeaegselt esitatud. Suurem osa töödest on rahuldava või hea kunstilise ja tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistusnõuetele. Õpilase arengus on märgata edasiminekut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ületades lävendit. Suurem osa töödest on hea või väga hea kunstilise ja/või tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistusnõuetele. Õpilane on tõstnud enda pädevust antud teemal.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
6.	<u>Vormi loomine ja ruumiline mõtlemine</u>	5 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab ruumilist mõtlemist ja kolmemõõtmelise vormi tajumise oskust, kasutades modelleerimisel ja ruumilisel komponeerimisel erinevaid materjale, tehnikaid ja vahendeid.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 100/30 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 5/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) modelleerib lähteülesande alusel kolmemõõtmelisi vorme;	1.1 modelleerib, jälgendades lähteülesande alusel lihtsamaid vorme; 1.2 kasutab tööriistu teadlikult, selgitades nende funktsiooni ja ohutusmeetmeid; 1.3 arendab loovust ja probleemilahendusoskust, katsetades erinevaid materjale ja vormivõtteid; 1.4 analüüsib enda ja teiste loodud ruumilisi vorme, arendades erialast sõnavara; 1.5 vormistab ja esitleb oma tööd vastavalt juhendile; 1.6 jäädvustab oma tööd, kasutades kaasaegseid võimalusi; 1.7 hoiustab või utiliseerib oma töö ja korrastab töökoha vastavalt juhendile;	Vormiõpetus I (ÕV 1.-2.) Alateema: - savist modelleerimine - modelleerimistehnikad ja töövõtted Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta, I periood Õppemeetod: praktiline töö, individuaalne juhendamine, analüüs, vaatlus, õpimapp, grupidöö Loovprojekt I (lõimitud 5. mooduliga) Alateemad: - portree - Kujutav geomeetria - perspektiiv - Erinevad tehnikad, materjalid, töövõtted Maht: 0,5 EKAP (+1 EKAP 5. moodulist) Aeg: II aasta, II periood	Eristav. Oskuste demonstratsioon. Läbivalt moodulis: Praktiliste tööde õpimapp. Hindamisülesanded: modelleeritud silm, jalg, käsi 10 faktuuri Ruumiline tsitaat kunstiajalooliselt tuntud teosest 3D kontoritool käsi
2) kasutab ruumiliste vormide loomiseks	2.1 kirjeldab disainis kasutatavaid modelleerimismaterjale ja töötlustehnikaid, nende omadusi ja kasutusvõimalusi; 2.2 kasutab juhendamisel erinevaid materjale ja tehnikaid ruumiliste vormide loomiseks;		

erinevaid tehnikaid ja vahendeid;	2.3 kirjeldab materjalide omadusi, lähtudes esteetikast ja funktsioonist; 2.4 rakendab töötades ergonoomilisi töövõtteid ja selgitab nende olulisust; 2.5 arendab ja analüüsib oma töid, arvestades saadud tagasisidet; 2.6 vormistab ja jäädvustab oma tööd vastavalt püstitatud eesmärgile; 2.7 kasutab vahendeid teadlikult ja säästlikult ning hooldab töökeskkonda vastavalt nõuetele;	Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu, projektõpe, õpimapp Vormiõpetus II (ÕV 1.-2.) Alateemad: - faktuurid paberis - origami Maht: 1,5 EKAP Aeg: III aasta, I periood Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu, projektõpe, õpimapp	pea loom kodumasin Faktuurid paberis / origami lihtsamad võtted. Ruumiline pabervorm mitmes vaates - kompositsiooni terminite kasutamine loomingulises tsitaadis. Teose valgustamine ja fotografeerimine
3) lahendab ruumilisi ülesandeid, rakendades kompositsiooni põhimõtteid ning kasutades erinevaid materjale ja tehnikaid.	3.1 kirjeldab ruumilise kompositsiooni põhimõtteid, kasutades erialast sõnavara; 3.2 kujundab ja organiseerib kolmemõõtmelisi vorme ruumis, arvestades kompositsioonilisi ja esteetilisi põhimõtteid; 3.3 rakendab töötades ohutusnõudeid ja selgitab nende vajalikkust; 3.4 arendab ja analüüsib oma töid, arvestades saadud tagasisidega; 3.5 vormistab ja jäädvustab oma tööd vastavalt püstitatud eesmärgile; 3.6 kasutab vahendeid teadlikult ja säästlikult ning hooldab töökeskkonda vastavalt nõuetele.	Vormiõpetus III (ÕV 3) Alateema: vorm ruumis Maht: 1,5 EKAP Aeg: IV aasta, I periood Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, arutelu, õpimapp, projektõpe	3D modelleerimise lihtsustamine, mõõdistamine, modifikaatorid, peamised tööriistad - visandi lugemine / orgaanilise võrgustiku üleminekud (edgeflow) Installatsioon / vaateaken - eri materjalide sobitamine, valgustamine, üleelusuuruses mahu liigendamine

Mooduli hindamine: moodul hinnatakse eristavalt. Mooduli erinevates teemades sooritatakse kokkulepitud ajakava ja konkreetse ülesandepüstitusega hulk praktilisi harjutusi ja ülesandeid nii juhendamisel kui iseseisvalt. Tööde ja harjutuste hulk ning raskusaste varieerub individuaalselt ja õppegrupiti, sõltudes tasemest ja võimekusest. Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine. Hindamise aluseks on kõikide ülesannete sooritamise, vormistamise õpimappi vastavalt kokkulepitud vormistusnõuetele ning õpimapi esitlemine. Läbi mitme perioodi vältavate teemade puhul toimub iga perioodi lõpul tööde ülevaatus ja vormistamine õpimappi. Teema lõppedes toimub teema lõpphindamine ainekomisjoni poolt (eristav). Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine ja osakaal lõpphindest järgnevalt: • Vormiõpetus I 30% • Loovprojekt I 10% • Vormiõpetus II 30% • Vormiõpetus III 30% Mooduli kokkuvõtva hinde saamiseks demonstreerib õpilane praktilistele töödele ning õpimapile tuginedes oma oskusi grupele ja sel perioodil õppetöös osalenud õpetajatele. Vajalik kõigi õpiväljundite saavutamine vähemalt lävendi tasemel.	Hindamismeetod: Kujundav hindamine individuaalselt ja õppegrupiti tööprotsessi jooksul + õpimapi tööde esitlemine ja hindamine perioodi lõpus õpetajate poolt avaliku arutelu käigus. Hinnatakse: • kunstilist kvaliteeti • tehnilist kvaliteeti • ülesandepüstitusest kinnipidamist • tööde õigeaegset sooritust • õpilase individuaalset arengut • kokkulepitud nõuetele vastavat vormistust • osalemist hindamisarutelul
---	--

Hindekriteeriumid		
Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel. Tööd on sooritatud vastavalt ülesandepüstitustele, kuid on poolikud, vähese läbitöötamisastmega või esineb puudujääke kunstilises või tehnilises kvaliteedis. Vormistus ja/või väljapanek on ebakorrektn. Õpilase arengus ei ole toimunud soovitud edasiminekut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel või ületades lävendi. Tööd on õigeaegselt esitatud. Suurem osa töödest on rahuldava või hea kunstilise ja tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistusnõuetele. Õpilase arengus on märgata edasiminekut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ületades lävendi. Suurem osa töödest on hea või väga hea kunstilise ja/või tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistusnõuetele. Õpilane on tõstnud enda pädevust antud teemal.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
7.	<u>Loomingu digitaalne jäädvustamine ja vormistamine</u>	6 EKAP
Mooduli eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane jäädvustab digitaalselt ja vormistab eesmärgipäraselt oma loomingut, rakendades kunstilisi ja keskkonnateadlikke oskusi.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 120/36 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 6/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) jäädvustab oma loomingut digitaalselt, kasutades sobivaid töövõtteid, vahendeid ja tehnoloogiaid, arvestades keskkonnasäästlikkusega;	1.1 jäädvustab digitaalselt oma loomingut ja tööprotsessi, rakendades erinevaid vahendeid ja töövõtteid; 1.2 rakendab pildistamisel ja salvestamisel eesmärgist lähtuvaid failiformaate ja vorminguid, arvestades keskkonnasäästlikkusega; 1.3 töötleb ülesande alusel digitaalselt fotosid, rakendades sobivaid tehnikaid, kompositsiooni- ja töövõtteid; 1.4 arendab oma töid, arvestades saadud tagasisidega; 1.5 vormistab ja esitleb oma töid, kirjeldades tööprotsessi ja keskkonnateadlikke valikuid; 1.6 kasutab vahendeid teadlikult ja säästlikult ning hooldab töökeskkonda vastavalt nõuetele;	Portfoolio I Alateemad: • õpimapp • teose jäädvustamine, vormistamine ja säilitamine Maht: 0,5 EKAP Aeg: I aasta, III periood Õppemeetod: praktiline töö, individuaalne juhendamine, esitlus, analüüs Fotograafia Alateemad: • põhimõisted, fotožanrid, kaamera- ja filmitüübid • kaamera seadistamine • Fotostuudio ülespanek ja ohutu kasutamine • valgusskeem • kompositsioon fotograafias • digilabor	Hindamine: Eristav Foto Hindamisülesanded: Kaamera seadistamine, foto komponeerimise ülesanded, tehnilised ülesanded fotostuudios, digitöötuse ülesanded. Tundides toimub individuaalne tagasisidestamine ehk kujundav hindamine. Teema lõpus toimub praktiliste, juhendatud ja iseseisvate tööde esitlus ja avalik

2) kujundab jäädvustatud materjali koos tekstiosaga, rakendades teadmisi kirjakunstist ja tüpograafiast;	2.1 componeerib kujunduse tekstilise ja pildilise osa, arvestades sihtrühma ja funktsiooniga; 2.2 valib ja kombineerib kirjatüüpe, põhjendades oma valikut visuaalse mõju seisukohast; 2.3 rakendab teadmisi kirja ajaloost, -liikidest ning stiilidest, kasutades tüpograafia-alast sõnavara; 2.4 kujundab teksti loetavuse põhimõtteid järgides, selgitades kujundusvalikuid; 2.5 analüüsib ja hindab kujunduse funktsionaalsust digitaalses ja füüsilises keskkonnas, arvestades saadud tagasisidega; 2.6 rakendab töötades ergonoomilisi töövõtteid ja selgitab nende olulisust;	Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, III periood Õppemeetodid: Loeng, praktiline töö, analüüs, arutelu, individuaalne juhendamine Kirjaõpetus ja tüpograafia Alateemad: • kirjatüübid • kirja ajalugu ja stiilid Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta, III periood Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne juhendamine, analüüs, arutelu, õpimapp. Portfoolio II Maht: 0,5 EKAP Aeg: III aasta, II periood Õppemeetodid: praktiline töö, analüüs, arutelu, individuaalne juhendamine, projektõpe	hindamine ning arutelu. Plakati kujundamine ajalooliste näidete põhjal - sündmus, film. Albumi / raamatu kaane kujundus lähtuvalt teose sisust. Voldiku kujundamine sobitades kirjatüüpe ja pildilist meeleolu. Logo kujundamine kasutades stilisatsiooni võtteid ja visuaalse tähelepanu põhimõtteid
3) vormistab isiku- ja eesmärgipäraselt oma loomingu õpimappi	3.1 koostab õpimapi oma töödest, kavanditest ja tööprotsessi jäädvustustest, varustades need asjakohaste kommentaaride ja tekstidega; 3.2 valib ja kasutab tööde esitlemiseks ja vormistamiseks erinevaid vormistusviise, lähtudes töö eesmärgist; 3.3 rakendab kujundamisel loetavuse, esteetika ja visuaalse selguse põhimõtteid, põhjendades kujunduslikke valikuid; 3.4 esitleb oma õpimappi, kasutades erialast sõnavara;	Loovprojekt II Alateemad: • foto ja kiri kujunduses • plakat Maht: 1,5 EKAP Aeg: III aasta, IV periood Õppemeetodid: praktiline töö, analüüs, arutelu, individuaalne juhendamine, projektõpe Portfoolio III Alateema: • lõpuportfoolio • tekst, Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta, III periood	

		Õppemeetodid: praktiline töö, analüüs, arutelu, individuaalne juhendamine	
--	--	---	--

Mooduli hindamine: moodul hinnatakse eristavalt. Mooduli erinevates teemades sooritatakse kokkulepitud ajakava ja konkreetse ülesandepüstitusega hulk praktilisi harjutusi ja ülesandeid nii juhendamisel kui iseseisvalt. Tööde ja harjutuste hulk ning raskusaste varieerub individuaalselt ja õppegrupiti, sõltudes tasemest ja võimekusest. Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine. Hindamise aluseks on kõikide ülesannete sooritamise, vormistamise õpimappi vastavalt kokkulepitud vormistatusnõuetele ning õpimapi esitlemine. Läbi mitme perioodi vältavate teemade puhul toimub iga perioodi lõpul tööde ülevaatus ja vormistamine õpimappi. Teema lõppedes toimub teema lõpphindamine ainekomisjoni poolt (eristav). Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine ja osakaal lõpphindest järgnevalt: • Portfoolio I 8% • Fotograafia 17% • Kirjaõpetus ja tüpograafia 25% • Portfoolio II 8% • Loovprojekt II 25% • Portfoolio III 17% Mooduli kokkuvõtva hinde saamiseks demonstreerib õpilane praktilistele töödele ning õpimappile tuginedes oma oskusi gruppide ja sel perioodil õppetöös osalenud õpetajatele. Vajalik kõigi õpiväljundite saavutamine vähemalt lävendi tasemel.	Hindamismeetod: Kujundav hindamine individuaalselt ja õppegrupiti tööprotsessi jooksul + õpimapi tööde esitlemine ja hindamine perioodi lõpus õpetajate poolt avaliku arutelu käigus. Hinnatakse: • kunstilist kvaliteeti • tehnilist kvaliteeti • ülesandepüstitusest kinnipidamist • tööde õigeaegset sooritust • õpilase individuaalset arengut • kokkulepitud nõuetele vastavat vormistust • osalemist hindamisarutelul
--	--

Hindekriteeriumid		
Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Tööd on sooritatud vastavalt ülesandepüstitustele, kuid on poolikud, vähese läbitöötamisastmega või esineb puudujääke kunstilises või tehnilises kvaliteedis. Vormistus ja/või väljapanek on ebakorrektne. Õpilase arengus ei ole toimunud soovitud	Tööd on õigeaegselt esitatud. Suurem osa töödest on rahuldava või hea kunstilise ja tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistatusnõuetele.	Suurem osa töödest on hea või väga hea kunstilise ja/või tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistatusnõuetele.

edasiminekut. Esitatud on kõik tööd, need vastavad antud ülesannete kriteeriumitele. Tehniline või kujunduskvaliteet on rahuldav või mõningaste puudujääkidega.	Õpilase arengus on märgata edasiminekut. Esitatud on kõik tööd, need vastavad antud ülesannete kriteeriumitele. Enamjaolt on tehniline või kujunduskvaliteet rahuldav või hea.	Õpilane on tõstnud enda pädevust antud teemal. Esitatud on kõik tööd, need vastavad antud ülesannete kriteeriumitele. Enamjaolt on tehniline või kujunduskvaliteet hea või väga hea.
--	---	---

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
8.	Koostööoskuste ja erialase identiteedi arendamine	11 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õppija arendab enesejuhtimist, kujundab ja mõtestab oma erialast identiteeti ning kavandab ja kohandab arengueesmärke, tegutsedes teadlikult nii iseseisvalt kui meeskonnas.		
Nõuded mooduli alustamiseks: läbitud moodul oskused eluks ja tööks		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 220/66 tundi		
Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 11/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) arendab oma valmisolekut tööks ja õppimiseks, kasutades erinevaid õpistrateegiaid, varasemaid teadmisi ja kogemusi ning kohandades tegevust vastavalt olukorrale ja isiklikele võimetele;	1.1 püstitab selged ja saavutatavad eesmärgid, arvestades varasemaid teadmisi, oskusi ning isiklike võimeid ja piire; 1.2 on teadlik enda ja teiste tunnetest ja nende mõjust enda ja teiste käitumisele; 1.3 viib ellu kavandatud tegevused, kasutades tõhusaid õpistrateegiaid ja töövõtteid igapäevastes tegevustes ja õppeülesannetes ning kasutades aega ja vahendeid sihipäraselt; 1.4 analüüsib oma tegevuste mõju ja arengut, tuues välja tugevused ja arenguvajadused;	Teema: Koostöö ja eneseareng Alateemad: • eneseanalüüs, reflekteerimine • varasema õpikogemuse analüüs • õpistrateegiate kasutamine • eesmärgistamise harjutamine • iseenda tunnete mõistmine • Suhted • Mis annab elule tähenduse? • Enesehinnang, enesekaastunne, eneseusk • arenguvajaduste kaardistamine	Hindamine: mitteametlik Õpilane analüüsib suuliselt oma meeskonnas iga perioodi lõpus püstitatud ja saavutatud eesmärke. Õpimapp, portfoolio, õpileping

	1.5 kohandab eesmärgid ja tegevusi saadud tagasiside ning muutuvate olude põhjal;	• eneseabi, tehnikad ja oskus abi küsida • õpileping ehk kokkulepped iseendaga • dialoogioskus Maht ja aeg: 4 EKAP läbi II aasta I - IV periood Õppemeetodid: tiimicoachimine, mentorlus, õppekäik, miniloeng, arutelu dialoogiring, rühmatöö, õpileping	
2) haldab teadlikult oma ressursse: aega, oskusi ja raha, võttes vastutuse oma otsuste eest;	2.1 planeerib ja jälgib oma aega, oskusi ja rahalisi vahendeid eesmärkide täitmiseks; 2.2 hindab oma otsuste ja tegevuste mõju enda arengule ja tulemustele; 2.3 kohandab ressursikasutust ja tegevusplaane vastavalt muutuvatele olukordadele; 2.4 põhjendab tehtud otsuseid, lähtudes seatud prioriteetidest; 2.5 oskab kasutada tagasisidet oma planeerimise täiustamiseks;	Teema: Koostöö kogukonnas Alateemad: • ajaplaneerimise tehnikad • prokrastineerimine • nutimaailma mõju • enda ja kooli õppevahendite/materjalide säästlik kasutamine, taaskasutamine • dialoogioskus Maht ja aeg: 2 EKAP III aasta I ja II perioodil Õppemeetodid: tiimicoachimine, mentorlus, õppekäik, miniloeng, arutelu dialoogiring, rühmatöö, õpileping	Hindamine: mitteeristav Õpimapp, portfoolio, õpileping, tiimileping
3) tegutseb koostöisel meeskonnas erialaste- ja muude õpiülesannete täitmisel;	3.1 analüüsib õppetöös toimuvaid meeskondlikke ja koostöiseid tegevusi; 3.2 kuulab ja suhtleb selgelt, küsides infot, jagades tagasisidet ning arvestades teiste seisukohtade ja tunnetega; 3.3 kohandab oma tegevust ja panust meeskonna eesmärkide, tagasiside ja muutuvate olukordade põhjal;	Teema: Koostöö ja meeskond Alateemad: • Kuulamisioskus • Dialoogioskus • Emotsioonid tiimis ja nendega toimetulek • tagasiside saamine ja andmine • hakkamasaamine muutustega (iseenda areng, keskkonna	Hindamine: mitteeristav Õpimapp, portfoolio, õpileping, tiimileping

	3.4 kohandab oma panust, arvestades tagasiside ja emotsioonide juhtimisega ning oma isiklike ja meeskonna ressurssidega;	muutus, tiimis toimuvad muutused) • Tiimi õppemeetodite tutvustamine, meeskonna ehitamine Maht ja aeg: 2 EKAP III aasta III ja IV periood Õppemeetodid: tiimicoachimine, mentorlus, õppekäik, miniloeng, arutelu dialoogiring, rühmatöö, õpileping	
4) kujundab teadlikult oma erialast identiteeti, teadvustades enda tugevusi ja rolli disaini-, kunsti- ja ruumi valdkonnas.	4.1 analüüsib oma tugevusi, oskusi ja huvisid ning seob need oma professionaalse arenguga; 4.2 kirjeldab oma rolli ja võimalusi valdkondlikes tegevustes; 4.3 arendab õppetöös läbivalt oma erialast portfooliot, mis peegeldab tema oskusi, isikupära ja erialast identiteeti; 4.4 esitleb ennast ja oma töid teadlikult, põhjendades tehtud valikuid ja sõnastades edasised arengusammud.	Teema: Erialane identiteet Alateemad: • erialane motivatsioon • erinevad portfoolio platvormid • portfoolio loomise alused • iseenda isikupära leidmine • esitluskogemuse saamine • kooliväline tegevus loomevaldkonnas • dialoogioskus • tööturg ja ettevõtlus loomemajanduse valdkonnas • karjääri planeerimine Maht ja aeg: 3 EKAP IV aasta I, III ja IV periood Õppemeetodid: tiimicoachimine, mentorlus, õppekäik, miniloeng, arutelu dialoogiring, rühmatöö, õpileping	Hindamine: mitteeristav Õpimapp, portfoolio

Mooduli hindamine: moodul hinnatakse mitteeristavalt. Iga perioodi lõpus toimub meeskondlik arutelu, kus ühiselt hinnatakse perioodi teemade omandamist + õpilane dokumenteerib ja reflekteerib oma arengut õpimapis ning Hindamise aluseks on osalemine tiimicoachimises, meeskonnatöös, eneseanalüüsi esitamine õpimapis ja portfoolios. Mooduli kokkuvõtva hinde saamiseks esitleb õpilane õpimapile tuginedes oma oskusi grupile ja tiimicoachile.	Hinnatakse: • ülesandepüstitusest kinnipidamist • tööde õigeaegset sooritust • õpilase aktiivsust • kokkulepitud nõuetele vastavat vormistust • osalemist hindamisarutelul
---	---

Õppematerjalid:

Mooduli õpetajate poolt koostatud õppematerjalid

Dialogi pidamine: https://kogu.ee/wp-content/uploads/2024/03/Dialogi-Pidamine-kogukonnaga_juhendmaterjal.pdf

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
9.	<u>Praktika</u>	25 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab ja kinnistab oma erialaõppes omandatud teadmisi, oskusi ja hoiakuid, töötades iseseisvalt, juhendamisel ja töökeskkonnas, arvestades korralduse, nõuete ja tagasisidega.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 500/150 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 25/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetodid	<u>Hindamine.</u> hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) tutvub erialaste ettevõtluse- ja praktikavõimalustega ning kandideerib asjakohaste dokumentidega praktikale;	- tutvub iseseisvalt või juhendamisel praktika võimalustega, valib infot ja kaardistab nende alusel endale sobivad valikud; - koostab juhendamisel asjakohase CV ja kandideerimiseks nõuetekohase portfoolio; - koostab praktikajuhendi alusel praktikale asumiseks vajalikud dokumendid, küsides vajadusel praktikajuhendaja abi; - kasutab suhtluses korrektset eesti keelt ja järgib ametialase suhtluse reegleid; - kasutab suhtluskanalitena kokkulepitud viise, -tehnoogiat ja seadmeid;	Ettevalmistus ettevõttepraktikaks: 0,5 EKAP - ettevõtete tegevusvaldkondadega tutvumine kodulehtede alusel - Kolmepoolse praktikaprotsessiga tutvumine - Enesetutvustuse ja CV koostamine - Järelpärimiskirja koostamine ja saatmine ettevõttesse - Äraütlemiste ja mittereageerimisega hakkama saamine	Mitteeristav. Praktikalepingu lugemine, mõistmine ja digiallkirjastamine
2) töötab juhendamisel praktikaettevõttes, järgib tööandja töökorraldust ja kvaliteedinõudeid, rakendab	koostöös praktika ettevõttepoolse juhendajaga seab praktika eesmärgi ja praktika ülesanded ning sõnastab need praktikandi individuaalsesse praktikakavasse;	Ettevõttepraktika 15 EKAP - Individuaalne praktikakava - kodukord ja tööalane distsipliin - suhtlemine meeskonnas - töövahendid ja tööohutus	Ind praktikakava esitamine Tahvlis Konkreetsed juhendatud tööülesanded töökohal

töötamisel ergonoomilisi ja efektiivseid töövõtteid;	- tutvub ja selgitab oma tööga seotud tööohutusalaste nõuete täitmise vajalikkust; - teostab lähteülesande alusel oma tööloigu või osaleb tööprotsessis vastavalt spetsialiseerumisele, lähtudes juhistest, kvaliteedinõuetest ja võttes arvesse tagasisidet; - korrastab enne ja pärast tööd oma töökoha, vajalikud materjalid ja töövahendid; - töötab tervist säästvalt, järgides ergonoomika nõudeid;	- kaugtöö ja koha peal töötamise erisused - ergonoomika - kutsealane areng: teadmised ja oskused - tagasiside küsimine ja vastuvõtmine - Isiklik areng; Ettevõtlus- või kogukonnapraktika 3 EKAP	Praktikapäeviku täitmine ja praktika lõpus esitamine Tahvlisse
3) arendab töökeskkonnas oma suhtlemis-, õpi- ja koostööoskust;	- täidab oma rolli meeskonnas, käitudes usaldusväärselt ja koostööd soodustavalt; - küsib juhendajalt abi, parendab oma tööd saadud tagasiside baasil; - arutleb meeskonnas või juhendajaga oma vajaduste, võimaluste ja tunnete üle; - näitab valmisolekut kohaneda ja arendada oma pädevusi, motivatsiooni ja enesekindlust; - väljendab end viisakalt ja teistega arvestavalt, arusaadavalt ning olukorrale vastavalt;		
4) arendab erialast kujutamisoskust, visualiseerides ideid, objekte ja keskkondi;	- visualiseerib lähteülesande alusel ideid, objekte ja keskkondi, selgitades kunstilisi valikuid ja väljakutseid; - kasutab sobivaid vahendeid, valides töövõtteid ja -tehnikaid; - töötab ergonoomiliselt ja efektiivselt, järgides aja- ja tegevuskava; - viimistleb ja arendab töid vastavalt juhendaja tagasisidele; - vormistab ja esitleb töid vastavalt juhendile; - korrastab töökoha ja utiliseerib oma tööd	Kunstipraktika 3 EKAP Tehnikad ja töövahendid Erinevad kujutamisiisid Motiivi valikud	Praktika perioodi algul kokkulepitud tööd hulk, vastavalt alateemadele

	keskkonnasäästlikult;		
5) kasutab suhtlemisel erialast terminoloogiat	- kirjeldab ja analüüsib lähteülesande alusel kunsti- ja disainivaldkonna teoseid, objekte ja nähtusi, kasutades erialast sõnavara ka võõrkeeles; - nimetab ja kirjeldab kunsti- või disainistiile, -tehnikaid ja -termineid, ka võõrkeeles; - kirjeldab info- ja teabeallikaid, kust leida kunsti- ja erialast kirjandust;	Vaatluspraktika 3 EKAP	Praktikapäeviku täitmine ja praktika lõpus esitamine Tahvlisse
6) analüüsib saadud kogemusi, tuvastades arenguvajadused	- kirjeldab praktika aruandes kogemuse põhjal praktikaettevõtte töökorraldust; - analüüsib praktika käiku ning saadud töö- ja elukogemust; - annab praktika lõpus hinnangu oma pädevuste arengule, esitledes praktikatöid; - hindab nii kooli- kui ettevõttepoolset praktikakorraldust ja teeb ettepanekuid.	Praktikaaruande esitlus 0,5 EKAP Praktikaseminaril oma praktikakogemuste esitlemine	Praktika aruande täitmine Praktikajuhendajale hinnangulehe andmine ja tagasiside saamine. Hinnangulehe esitamine Tahvlisse

Mooduli hindamine: moodul hinnatakse mitteeristavalt. Mooduli hindamine: moodul hinnatakse mitteeristavalt. Praktika on arvestatud kui õpilane esitab nõuetekohased ja täidetud praktikadokumentid (leping, päevik, aruanne) ning osalenud on praktikaseminaris. Praktikapäevikule tuginedes analüüsib õpilane oma õpikogemust ja demonstreerib praktika eesmärkide saavutamist ning omandatud oskusi. Hindamise aluseks on praktikadokumentide esitamine ja praktikaseminaril osalemine.	Hindamismeetod: Mooduli käigus täidab õpilane vastavad ülesanded. Mooduli lõpus toimub praktikaseminar, kus tagasisidestatakse praktikal omandatud oskusi; õpilane dokumenteerib oma arengu praktikapäevikus ja seminaril esitleb iga õpilane auditoorselt oma kogemust ja oskusi grupele, kajastab ettevõttepoolse praktikajuhendaja tagasisidet, kes võimalusel osaleb seminaril. Koolipoolne praktikajuhendaja, erialaõpetajatest koosnev komisjon ning grupi õpilased annavad ühiselt individuaalset tagasisidet. Mooduli hinde koondab praktika eest vastutav õpetaja. Hinnatakse: - praktika eesmärgistamist - praktikaks ettevalmistust - praktikadokumentide vormistamist kokkulepitud nõuetele
---	---

	• praktikapäeviku täitmist kogu praktika jooksul • praktikakogemuse esitlemist praktikaseminaril • õpikogemuse analüüsi ja selle esitamist praktikaseminaril • praktikal omandatud või viimisteltud oskuste demonstratsiooni praktikaseminaril esitlusel • ettevõttepoolse juhendaja tagasisidet • osalemist praktikaseminari aruteludes, kaasõpilaste tagasisisdestamist.
--	---

II Valitavad põhiõpingute moodulid spetsialiseerumisel graafilise disaini loomisele

Kokku	33	I periood	II periood	III periood	IV periood
II aasta	11	2	2	5	2
10. Digimeedia kujundamine	6		Video- ja helitöötlus 2 EKAP	Liikuva graafika alused 2 EKAP	Projekt 1 EKAP Portfoolio I EKAP
11. Trüki- ja välimeedia kujundamine	3,5	Tarkvaraõpe 2 EKAP		Infograafika 1,5 EKAP	
12. Visuaalse identiteedi kujundamine	1,5			Piktograafia 1,5 EKAP	
III aasta	11	4	4	Valikõpingud 15 EKAP	3
10. Digimeedia kujundamine	3	Veebidisain I 1 EKAP	Veebidisain II 2 EKAP		
11. Trüki- ja välimeedia kujundamine	7	Trükk ja tootmine 2 EKAP	Küljendamine 2 EKAP		Ajakirja projekt 2 EKAP Portfoolio II, 1 EKAP
IV aasta	11	2	Praktika	3	6
10. Digimeedia kujundamine	1				Ristmeedia 1 EKAP
11. Trüki- ja välimeedia kujundamine	1,5				Pakend 1,5 EKAP
12. Visuaalse identiteedi kujundamine	8,5	Firmagraafika 2 EKAP		Turundus ja bränding 2 EKAP Reklaamiõpetus 1 EKAP	Projektid 2,5 EKAP Portfoolio III, 1 EKAP

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
10.	<u>Digimeedia kujundamine</u> (graafilise disaini loomine)	10 EKAP

Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab, arendab ja rakendab digitaalse meedia lahenduste kujundamise pädevusi baastasemel.

Nõuded mooduli alustamiseks:

Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) **200/60 tundi**

Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal **10/0 EKAP**

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) kirjeldab digitaalse disaini olemust, mõju ja rolli ühiskonnas, selgitades seoseid kultuuriväärtuste ja identiteediga;	- kirjeldab digitaalse disaini funktsioone ja väljundeid ning mõju üksikisikule, kogukonnale ja ühiskonnale; - toob juhendamisel näiteid kasutajakesksuse, ligipääsetavuse ja keskkonnateadlikkuse põhimõtete rakendamisest digitaalses disainis; - selgitab, kuidas on digitaalsete keskkondade ja üksiklahenduste disain seotud sihtrühma kogemuste, käitumise ja kultuurilise identiteediga; - kirjeldab eesmärgipärase kasutajamugavuse ja -kogemuse mõju, selgitades disaineri rolli ja vastutust näidete kaudu;	Teema: Veebidisain I Maht: 1 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 1, 2 Alateemad: - Ülevaade veebikujunduse ajaloost ja rollist - Veebilehe ülesehituse põhimõtted - Visuaalse hierarhia põhimõtted - Värv veebis - Tüpograafia veebis - Võrestiku (<i>grid</i>) kasutamine veebilehe kujundamisel - Veebilehtede kohanduv disain eritüübilistele seadmetele - Prototüüpimise programmi õpe Õppemeetod: Loeng, demonstratsioon, praktiline töö, juhendamine individuaalselt ja grupis, analüüs, arutelu. Teema: Video- ja helitöötlus Maht: 1,5 EKAP Aeg: II kursuse I periood Alateemad:	Hindamine: mitteeristav Kujundav hindamine tööprotsessi vältel, väljundipõhine lõpphindamine. Hinnatakse: praktilisi harjutusi ja iseseisvaid töid (sh vastavus lähteülesandele, teostuse kvaliteet, tähtaegadest kinnipidamine). Hindamine: eristav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel. Hinnatakse teema ainekavas kirjeldatud hindamisülesandeid:

		• Animatsiooni olemus, ülesehitus, põhimõtted. • Ülevaade tehnikatest ja stiilidest • Animatsioonitarkvara rakenduslik õpe • Üksikelementide loomine (kasutades pilti, teksti, graafikat, värvusi). • Osaelementide kombineerimine tervikuks, vaheanalüüsid ja korrigeerimine • Visuaali ühendamine helitaustaga: visuaal- ja helikompositsiooni analüüs, töötamine rütmide ja meloodiaga. • Valmis tööde vormistamine, esitlemine ja arhiveerimine. Teema: Projekt Maht: 1 EKAP Aeg: II aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5	• praktilised harjutused (tarkvara kasutamine, erinevad töövahendid ja -võtted) • iseseisvad tööd (õpitu rakendamine ja demonstratsioon) • tööde teostus, vormistamine ja esitamine vastavalt juhendile (sh sisu vastavus lähteülesandele, failide nimetamine, esitamine ettenähtud keskkonnas ning tähtaegadest kinnipidamine). Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV5
2) töötab välja kujunduse idee, kontseptsiooni ja kujunduse kavandi, rakendades teadmisi disainiprotsessist ja visuaalsest kommunikatsioonist;	• analüüsib lähteülesannet, määratledes kujunduse sõnumi, eesmärgi ja elementide hierarhia; • kasutab juhendamisel ideeloometööriistu ning loob, selgitab ja valib ideid; • sõnastab ja vormistab juhendamisel kujunduse kontseptsiooni ideekavandiks, visualiseerides võtmekaadrid, kasutajavood ja stilistika; • valib ja kasutab sobivaid töövahendeid, andmepanku, keskkondi, teenuseid, rakendusi ja tarkvara; • esitleb ideekavandit, selgitades valikuid ja hindab juhendamisel selle funktsionaalsust ja sobivust sihtrühmale; • kirjeldab eritüübiliste digitaalsete kujunduste teostamise etappe ja töövoogusid;	Teema: Video- ja helitöötlus Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta II periood ÕV: 2,3,4, vt kirjeldust ÕV3 Teema: Liikuva graafika alused Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 2,3,4 Alateemad: • Animatsiooni olemus, ülesehitus, põhimõtted; ülevaade tehnikatest ja stiilidest. • Animatsiooni- ja liikuva graafika tarkvara rakenduslik õpe • Üksikelementide loomine, kasutades pilti, teksti, graafikat; valmis graafika animeerimine.	Hindamine: eristav. vt kirjeldust ÕV3 Hindamine: eristav. Hindamise aluseks on ainekavas kirjeldatud hindamisülesanded ja hindamiskriteeriumid: • praktilised harjutused ja iseseisvad tööd (õpitu rakendamine ja demonstratsioon) • tööde teostus, vormistamine ja esitamine vastavalt juhendile (sh vastavus lähteülesandele, failide nimetamine, esitamine ettenähtud keskkonnas, tähtaegadest kinnipidamine) • kujundav hindamine tööprotsessi vältel, väljundipõhine lõpphindamine.

	• arendab ideekavandi tagasisidet arvesse võttes kujunduskavandiks, kasutades kunstilisi oskusi ja erialaseid pädevusi;	• Osade kombineerimine tervikuks, liikuva graafika klipi kavandamine, analüüs ja arendamine. • Visuaali ühendamine helitaustaga: visuaal- ja helikompositsioon, vahendid ja töövõtted, vastavus erinevate video väljunditega. • Tööde analüüs ja korrigeerimine, valmis tööde vormistamine, esitlemine, edastamine ja arhiveerimine. Õppemeetod: Praktiline töö, aktiivne loeng, demonstratsioon, individuaalne ja grupi juhendamine, esitlus, arutelu, analüüs. Teema: Veebidisain I Maht: 1 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 1, 2; vt kirjeldust ÕV1 Teema: Veebidisain II Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta II periood ÕV: 2,3,4, vt kirjeldust ÕV4 Teema: Ristmeedia Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5 Teema: Projekt Maht: 1 EKAP Aeg: II aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5	Hindamine: mitteeristav, vt kirjeldust ÕV1 Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV4 Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV5 Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV5
3) teostab lihtsaid digitaalseid kujundusi, rakendades kunstilisi, erialaseid ja tehnilisi pädevusi ning järgides	• teostab kujunduskavandi alusel kujunduslahenduse, järgides kontseptsiooni, stiili- ja brändi juhiseid ning lähteülesande tingimusi;	Teema: Video- ja helitöötlus Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta II periood ÕV: 2,3,4 Alateemad: • Video salvestamine	Hindamine: eristav. Kujundav hindamine tööprotsessi vältel. Hinnatakse teema ainekavas kirjeldatud hindamisülesandeid: • praktilised harjutused (tarkvara kasutamine, erinevad töövahendid ja -võtted)

autoriõiguse nõudeid;	• kirjeldab eritüübiliste digitaalsete kujunduste teostamise etappe ja töövoogusid; • planeerib ja haldab oma tööloõgu protsessi ja teeb koostööd, järgides projekti üldist töövoogu; • kirjeldab enda rolli ja vastutusalasid disainerina, praktiseerides eesmärgipärast tööviisi; • kasutab meeskonnatöö vahendeid ja keskkondi, tagades koostöise järjepidevuse info- ja failihalduses; • valib, töötleb ja teostab kujunduse osad, pidades silmas funktsionaalsust, visuaalset stiili ja järgides autoriõiguse nõudeid; • teostab lähteülesande tingimustele vastava tervikliku kujunduslahenduse, rakendades visuaalse kirjaoskuse ja info kujundamise alaseid ning erialatehnilisi pädevusi; • analüüsib juhendamisel kujunduse funktsionaalsust ligipäasetavuse ja kasutajakesksuse aspektidest, selgitades valikuid;	• Audio salvestamine • Video- ja helitöötlustarkvara õpe • Värvitöötlus • Helitöötlus, rütm, meloodia. • Kadreering ja üleminekud liikuvus pildis • Lihtsad eriefektid • Digitaalse materjali toimetamine ja tervikuks kombineerimine, klipi planeerimine • Failide salvestamine, edastamine ja arhiveerimine Õppemeetod: Praktiline töö, aktiivne loeng, demonstratsioon, individuaalne ja grupi juhendamine, esitus, arutelu, analüüs. Teema: Liikuva graafika alused Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 2,3,4, vt kirjeldust ÕV2 Teema: Veebidisain II Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta II periood ÕV: 2,3,4, vt kirjeldust ÕV4 Teema: Ristmeedia Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5 Teema: Projekt Maht: 1 EKAP Aeg: II aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5	• iseseisvad tööd (õpitu rakendamine ja demonstratsioon) • tööde teostus, vormistamine ja esitamine vastavalt juhendile (sh sisu vastavus lähteülesandele, failide nimetamine, esitamine ettenähtud keskkonnas ning tähtaegadest kinnipidamine) Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV2 Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV4 Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV5 Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV5
4) teostab lihtsaid prototüüpe ja esitlusi; rakendades erialaseid pädevusi ja funktsionaalseid	• loob juhendamisel lihtsa digitaalse prototüübi ja esitusfaili, rakendades erialaseid pädevusi ja kasutades sobivaid tööriistu ning tarkvara;	Teema: Video- ja helitöötlus Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta II periood ÕV: 2,3,4, vt kirjeldust ÕV3	Hindamine: eristav. vt kirjeldust ÕV3

töövõtteid ning järgides kestlikkuse põhimõtteid;	• järgib prototüübi ja esitluse ühtset stiili, funktsionaalsust, ligipäasetavust ja kasutajamugavust, kohandades lahenduse sihtrühma vajadustele ja platvormi eripärale; • hindab ja analüüsib prototüübi või esitlusfaili kommunikatsioonivõimet ja kujunduskvaliteeti projekti lähteülesandest ja kasutaja kontekstist lähtuvalt; • esitleb oma projekti, demonstreerides prototüübi või esitluse abil disainilahenduse eesmärgipärasust ja funktsionaalsust ning selgitades valikuid erialast sõnavara kasutades;	Teema: Liikuva graafika alused Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 2,3,4, vt kirjeldust ÕV2 Teema: Veebidisain II Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta II periood ÕV: 2,3,4 Alateemad: • Veebikujunduse peamised elemendid • Veebilehe tervikujunduse loomine • Põhielemendid html-is ja css-is • Tehisaru (AI) võimalused veebilehe loomisel • Töö vormistamine Õppemeetod: Loeng, demonstratsioon, praktiline töö, juhendamine individuaalselt ja grupis, analüüs. Teema: Projekt Maht: 1 EKAP Aeg: II aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5 Teema: Ristmeedia Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5	Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV2 Hindamine: eristav Kujundav hindamine tööprotsessi vältel, väljundipõhine lõpphindamine. Hinnatakse: • praktilisi harjutusi • iseseisvaid töid • hindelisi ülesandeid • vastavust lähteülesandele, • teostuse kvaliteeti, • tähtaegadest kinnipidamist. Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV5 Hindamine: eristav, vt kirjeldust ÕV5
5) arendab kujunduslahendust, korraldades töövoo ja hallates infot ning järgides etteantud struktuuri, süsteeme ja tingimusi;	• kasutab erialaseid materjale, seadmeid ja tehnoloogiaid ning kujundab töökeskkonda ja -protsessi jätkusuutlikkuse põhimõtteid arvesse võttes; • arendab kujunduslahendust tagasiside põhjal, parandades kasutusmugavust ning funktsionaalsust; • vormistab, esitleb ja edastab kujunduslahenduse vastavalt juhiste;	Teema: Ristmeedia Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 2,3,4,5 Alateemad: • Skänneri jm digitaliseerimiseseadmete kasutamine • pildi puhastamine ja töötlemine Photoshopis	Hindamine: eristav; kujundav hindamine tööprotsessi vältel, väljundipõhine lõpphindamine. Hinnatakse: • praktilisi harjutusi • iseseisvaid töid • hindelisi ülesandeid • töö vastavust lähteülesandele • töö teostuse kvaliteeti, • tähtaegadest kinnipidamist.

	• optimeerib ja salvestab failid taasesitamiseks sobivatesse vormingutesse, vastavuses lähteülesande tingimustega; • haldab oma töövoogu, infot ja faile süsteemselt ja sihipäraselt, tehes koostööd ühtse tulemuse nimel; • korrastab, edastab ja arhiveerib materjali ning utiliseerib jäägid (sh digitaalsed) keskkonnatingimusi arvestades;	• Failide salvestamine erinevatesse formaatidesse • Värvihaldus ja algne trükiettevalmistus • Töö vormistamine ja formaatimine erinevate meedialiikide nõuete kohaselt • Failihaldus Õppemeetod: Praktiline töö, visualiseeritud loeng, töövõtete demonstratsioon ja jäljendamine, individuaalne ja grupi juhendamine, esitlus, arutelu, näidiste ja tööde analüüs. Teema: Projekt Maht: 1 EKAP Aeg: II aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5 Alateema: erialane kompleksülesanne: mitmeosalise kujundusprojekti teostamine juhendatud grupidöönä • Lähteülesande analüüs ja täpsustamine, suhtlemine tellija ja koostööpartneritega • tehniliste võimaluste analüüs • Projekti teostamise tegevus- ja ajakava koostamine, tööviisi valik. • Kujunduse eesmärgistamine, kujundusvalikud • Üksikelementide (sh piltide, teksti, graafika, värvuspaleti) loomine, vastavusanalüüs • valikute tegemine kujundusliku terviku loomisel • kujunduslahenduse teostamine • esitluse sisulised, visuaalsed ja tehnilised tingimused • Kujundusprojekti vormistamine, esitluse loomine ja esitlemine • tagasisidestamine ja analüüs-arutelu avatud hindamisesitluse	Hindamine: eristav Hinnatakse: • tööprotsessi • koostööd • erialast väljendusoskust • töö vastavust lähteülesande kriteeriumitele (sh idee sobivust, tehnilist teostust, kujunduskvaliteeti, visuaalset tervikkust); • tähtaegadest kinnipidamist • osalemist esitlusel ja hindamisarutelul.
--	---	--	---

		• materjalide arhiveerimine ja utiliseerimine Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne ja grupidöö, grupiarutelud, analüüs, avastusõpe, oskuste rakendamine ja demonstratsioon, simulatsioon, esitlus, erialane arutelu.	
6) koondab oma vormistatud tööd erialasesse portfooliosse, jäädvustades ja kirjeldades tööde eesmärgi, tööprotsessi ja tehtud valikuid.	• kogub ja jäädvustab tööprotsessi etapid ideekavandist valmislahenduseni, kasutades sobivaid vahendeid ja töövõtteid; • koondab ja vormistab kavandid, tööprotsessi ja valmislahendused tervikuks, varustades need asjakohaste selgituste ja viidetega; • kasutab oma tööde ja projektide näitamiseks portfoolioks sobivat digitaalset keskkonda, arvestades valikul tööturul ja erialal valitsevate trendidega ning haldamis- ja kasutusmugavusega.	Teema: Portfoolio I Maht: 1 EKAP Aeg: II aasta IV periood Alateemad: • Portfoolio struktuuri kavandamine • digitaalse keskkonna valimine, visuaalne kujundamine ja vormistus • Tööde valiku kriteeriumid, • Esitlusfailide tingimused • II aasta jooksul valminud erialaste õppeülesannete, tööde ja projektide lõpptulemuste viimistlemine esitluseks • tööde lisamine portfooliosse. Läbi mitme perioodi vältavate teemade puhul toimub iga perioodi lõpul tööde ülevaatus ja vormistamine portfooliosse. Õppemeetodid: praktiline töö, oskuste rakendamine ja demonstratsioon, analüüs, arutelu, esitlus.	Hindamine: mitmeeristav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel, väljundipõhine lõpphindamine. Hinnatakse praktiliste ülesannete teostust: • vormistuse visuaalne ja tehniline kvaliteet, failide nimetamine • teksti korrektsus ja õigekiri • esitamine ettenähtud keskkonnas, tähtaegadest kinnipidamine.

Moodul hinnatakse eristavalt. Mooduli lõpphindeks on teemade lõpphinnete kaalutud keskmine. Seejuures peab õpilane olema saavutanud kõigi teemade väljundid lävendi tasemel, st kõik alammoduli teemad peavad olema arvestatud või sooritatud positiivsele hindele. Mooduli teemade läbimisel sooritatakse ainekavas kirjeldatud teoreetilisi ja praktilisi ülesandeid ja harjutusi nii juhendamisel kui iseseisvalt. Ülesannete ja harjutuste hulk ning raskusaste võib õppeperioodide, teemade ja tundide lõikes varieeruda individuaalselt ja õppegrupiti. Teemade lõpphindamine võib olla mitmeeristav või eristav.	Hindamismeetod: nii teema läbimise käigus kui lõpphindamisel kasutatakse erinevaid hindamise viise, nt kujundav ja arengut toetav hindamine, protsessi-, individuaalne-, enese- ja grupihindamine; oskuste demonstratsioon, mõõtmine, esitus, analüüs, arutelu, vastavushindamine, kombineeritud hindamine jmt. Hinnatakse õpilase individuaalset arengut, tööde tehnilist ja/või kunstilist kvaliteeti; lähteülesandest, vormistuse nõuetest, ajakavast, tähtaegadest kinnipidamist, teadmiste rakendamise oskust, osalemist hindamisarutelul jmt. Hinnatakse teema ainekavas sõnastatud meetoditega ja hindamiskriteeriumite alusel.
--	--

Hindekriteeriumid		
Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Õpilane on saavutanud teema ainekavas kirjeldatud õpiväljundid lävendi tasemel hindamiskriteeriumite alusel. Tööd vastavad üldjoontes lähteülesande tingimustele. Ilmnevad mõningad puudujäägid põhiteadmiste rakendamise oskuses ja/või tulemuste tehnilises, kunstilises, vormistus, esitluse kvaliteedis ja korrektsuses. Õpilase erialaste oskuste areng on napp.	Õpilane on saavutanud teema ainekavas kirjeldatud õpiväljundid, ületades lävendit hindamiskriteeriumite alusel. Tööd vastavad suuremas osas lähteülesande tingimustele ja on õigeaegselt esitatud. Ilmneb üksikuid väheolulisi puudujääke põhiteadmistes või nende rakendamise oskuses. Tulemuste tehniline, kunstiline, vormistuse, esitluse kvaliteet on valdavalt rahuldav või hea. Õpilane on arendanud oma erialaseid oskusi.	Õpilane on saavutanud ainekavas kirjeldatud õpiväljundid, ületades lävendit hindamiskriteeriumite alusel. Tööd vastavad lähteülesande tingimustele ja on õigeaegselt esitatud. Tulemuste tehniline, kunstiline, vormistuse, esitluse kvaliteet on valdavalt hea või väga hea, erialaseid teadmisi on rakendatud nõuetekohaselt. Õpilane on tõstnud enda erialast pädevust antud teemal.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
11.	<u>Trüki- ja välimeedia kujundamine</u> (graafilise disaini loomine)	13 EKAP
Mooduli eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane omandab, arendab ja rakendab trüki- ja välimeedia lahenduste kujundamise pädevusi baastasemel.		

Nõuded mooduli alustamiseks:Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) **260/78 tundi**Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal **13/0 EKAP**

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) kirjeldab trüki- ja välimeedia olemust, mõju ja rolli ühiskonnas ning seoseid kultuuriväärtuste ja identiteediga;	- kirjeldab trüki- ja välimeedia funktsioone ja väljundeid ning mõju üksikisikule, kogukonnale ja ühiskonnale; - selgitab juhendamisel kasutajakesksuse, ligipääsetavuse ja keskkonnateadlikkuse põhimõtteid, tuues näiteid praktilistest lahendustest erinevates kontekstides; - toob näiteid kasutajamugavuse ja -kogemuse praktilistest aspektidest trüki- ja välimeedia lahenduste näitel; - kirjeldab ja analüüsib juhendamisel disaineri rolli ja vastutust visuaalse info edastamisel trüki- ja välimeedia näidete varal;	Teema: Graafilise disaini ajalugu Maht: 1 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 1,2,3,4 Alateemad: - Tähtsamad graafilise disaini koolkonnad ja stiilid. - Tehniline progress ja selle seosed arengutega graafilises disainis. - Stiilide ja ajastute tunnused, kontekst, tähendusväli, muutused ajas. - Valdkonnas olulised disainerid ja nende looming, disainiloomingu analüüs. Õppemeetod: Esitlus, loeng, filmi vaatamine ja analüüs, praktiline töö, juhendamine, tööde analüüs, uurimisprojekt, esitlemine. Teema: Infograafika Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 1,3,4,5, vt kirjeldust ÕV3 Teema: Ajakirja projekt Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5,6, vt kirjeldust ÕV6	Hindamine: eristav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel Hindamise aluseks on: - praktilised harjutused - iseseisvad tööd - tööde korrektne vormistamine ja esitamine - isikliku uurimisprojekti esitlemine Hindamine: eristav; vt ÕV3 Hindamine: eristav; vt ÕV3
2) tunneb trüki- ja välimeedia tehnoloogiaid ja töövoogu ning selgitab protsesse ja mõisteid, kasutades erialast sõnavara;	kirjeldab reklaami-, trüki- ja välimeedia tööstuse tehnoloogiaid ja tööpõhimõtteid;	Teema: Tarkvaraõpe Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta II periood ÕV: 2, 4, 5, 6 Alateemad:	Hindamine: eristav; kujundav hindamine tööprotsessi vältel. Hindamise aluseks on:

	- tunneb välimeedia tootmise, trükitehnoloogiate ja trükiettevalmistuse protsesse, vahendeid, materjale ning selgitab nende valiku ja kasutamise tingimusi projektipõhiselt, kasutades asjakohast erialasõnavara eesti ja inglise keeles; - selgitab praktiliste näidete varal tehnoloogilisi võimalusi ja piiranguid; - kirjeldab erinevate trüki- ja välimeedia projektide töövoogusid tervikuna, tuues välja graafilise disaineri tööülesandeid ja vastutusala;	- Arvutigraafika liigid (vektor- ja pikselgraafika) ja värvisüsteemid (RGB, CMYK) - Tarkvara töökeskkond ja kasutusloogika - Kujundusalane tarkvaraõpe: vektor- ja pikselgraafika põhifunktsioonid ja -tööriistad - Failide ettevalmistamine, kontrollimine, esitamine, arhiveerimine Õppemeetod: Visualiseeritud loeng, demonstratsioon, praktiline töö, juhendamine Teema: trükk ja tootmine Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 2, 3, 4, 5 Alateemad: - kujundus- ja reklaamivaldkonnas kasutatavad materjalid, nende omadused, kasutusvõimalused ja valiku põhimõtted - trükiliigid, tootmistehnoloogiad, järeltöötlus, neist lähtuvad nõuded kujundusele, erialased mõisted - tehnilise info ja ressursside analüüs, projekti töövoogu kavandamine - värvisüsteemid ja värvihaldus trükiettevalmistuses - failiformaadid, failisüsteemi ülesehitus, failhaldus - Tarkvaraõpe, programmide riskasutus, kujundusfaili ülesehitus tootmise nõuetele vastavalt, - kasutajakesksus, säästlikkus ja keskkonnahoid - mõõtkava, materjalikulu, hinnapäring ja -pakkumine - prototüüpimine (makett ja <i>mockup</i>) - tootmisettevalmistus, failide ja makettide vastavuskontroll, kaaskiri	- praktilised harjutused (tarkvara erinevate töövahendite ja -võtete õppimiseks) - iseseisvad tööd (õpitud töövahendite ja -võtete rakendamise ja demonstreerimise eesmärgil) - tööde korrektne vormistamine ja esitamine vastavalt juhendile (sh failide nimetamine, paigutus töölehel, esitamine ettenähtud keskkonnas ning tähtaegadest kinnipidamine) Hindamine: eristav; kujundav hindamine tööprotsessi vältel. Hindamise aluseks on: - praktilised harjutused - hindelised ülesanded - tähtaegadest kinnipidamine - tööde korrektne vormistamine ja esitamine
--	--	--	---

		- erialane suhtlemine - tööohutus, ergonoomika, turvalised töövõtted Õppemeetod: praktilised harjutused, töö tekstide ja juhenditega, loeng, projektõpe, juhendamine, esitlus, õppekäik, vaatlus, simulatsioon, arutelu, analüüs. Teema: Graafilise disaini ajalugu Maht: 1 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 1,2,3,4, vt kirjeldust ÕV1 Teema: Küljendamine Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta II periood ÕV: 2,3,4,5,6, vt kirjeldust ÕV4 Teema: Ajakirja projekt Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5,6, vt kirjeldust ÕV6	Hindamine: eristav; vt ÕV1 Hindamine: mitteeristav; vt ÕV4 Hindamine: eristav; vt ÕV6
3) töötab välja trüki- ja välimeedia kujunduse idee, kontseptsiooni ja kujunduskavandi, rakendades teadmisi disainiprotsessist, tehnoloogiast ja visuaalsest kommunikatsioonist;	- analüüsib lähteülesannet, määratledes kujunduse sõnumi, eesmärgi ja lähteinfo hierarhia; - kasutab juhendamisel ideeloometööriistu ning loob, selgitab ja valib ideid; - mõtestab kasutajakesksuse, ligipääsetavuse ja jätkusuutlikkuse põhimõtteid ning kirjeldab nende rakendamise viise; - sõnastab juhendamisel lihtsa kujunduskontseptsiooni ja vormistab selle ideekavandiks, kirjeldades ülesehitust, omadusi ja	Teema: Infograafika Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 1,3,4,5 Alateemad: - Infograafika rakendusviisid ja eesmärk. - Graafilise info komponendid ja stilistika. - Andmete tüübid, grupeerimine ja joondamine, - Graafikute tüübid ja nende kasutamine. - Info esitamine visuaalse võrdlusena. - Info kujundamine - Formaadi ja tehnikate eesmärgipärane kasutamine infoedastuseks. - Visuaalse terviklikkuse saavutamine infograafikas kujunduslike vahenditega.	Hindamine: eristav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel Hindamise aluseks on: - praktilised harjutused - iseseisvad tööd - hindelised ülesanded - tööde korrektne vormistamine ja esitlemine - tähtaegadest kinnipidamine

	materjale ning visualiseerides stilistika; • valib ja kasutab sobivaid töövahendeid, andmepanku, keskkondi, teenuseid, rakendusi ja tarkvara; • esitleb ideekavandit, selgitades valikute vastavust lähteülesandele; • hindab juhendamisel ideekava eesmärgipärasust, funktsionaalsust ja sobivust sihtrühmale; • arendab ideekavandi tagasisidet arvesse võttes kujunduskavandiks, kasutades kunstilisi oskusi ja erialaseid pädevusi;	• Valmis tööde vormistamine, esitlemine ja analüüs. Õppemeetod: Esitlus, visualiseeritud loeng, demonstratsioon, praktiline töö, loovprojekt, individuaalne juhendamine, vastavusanalüüs, esitlus, arutelu. Teema: Graafilise disaini ajalugu Maht: 1 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 1,2,3,4, vt kirjeldust ÕV1 Teema: Trükk ja tootmine Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 2, 3, 4, 5, vt kirjeldust ÕV2 Teema: Küljendamine Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta II periood ÕV: 2,3,4,5,6, vt kirjeldust ÕV4 Teema: Ajakirja projekt Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5,6, vt kirjeldust ÕV6 Teema: Pakend Maht: 1,5 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 3, 4, 5, 6, vt kirjeldust ÕV5	Hindamine: eristav; vt ÕV1 Hindamine: eristav; vt ÕV2 Hindamine: mitteeristav; vt ÕV4 Hindamine: eristav; vt ÕV6 Hindamine: eristav; vt ÕV5
4) kujundab lihtsaid trüki- ja välimeedia infokandjaid, rakendades kunstilisi, erialaseid ja tehnilisi pädevusi ning järgides autoriõiguse nõudeid;	• teostab kujunduskavandi alusel kujunduslahenduse, järgides kontseptsiooni ning stiili- ja visuaalse identiteedi juhiseid;	Teema: Küljendamine Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta II periood ÕV: 2,3,4,5,6 Alateemad: • Küljendustarkvara süvendatud õpe, kiirkäsud, töövõtted.	Hindamine: mitteeristav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel. Hindamise aluseks on: • praktilised harjutused • iseseisvad tööd • tähtaegadest kinnipidamine • hindelised ülesanded

	• kirjeldab eritüübiliste trüki- ja välimeedia infokandjate teostamise etappe ja töövoogusid; • selgitab välja teostamise tehnoloogia ja materjalid ning arvestab piirangutega, tehes keskkonnateadlikke valikuid; • kirjeldab enda rolli ja vastutusalasid disainerina, planeerides ja hallates oma tööloigu protsessi ning tehes koostööd ühtse tulemuse nimel; • kasutab meeskonnatöö vahendeid ja keskkondi, tagades järjepidevuse info- ja failihalduses; • valib, töötleb ja teostab kujunduse osad, praktiseerides eesmärgipärast tööviisi ning järgides visuaalset stiili ja autoriõiguse nõudeid; • teostab lähteülesande tingimustele vastava tervikliku kujunduslahenduse, rakendades visuaalse kirjaoskuse ja info kujundamise alaseid ning erialatehnilisi pädevusi; • analüüsib juhendamisel kujunduslahenduse funktsionaalsust eesmärgipärasuse ja kasutajakesksuse aspektidest, selgitades oma valikuid;	• Erialased mõisted ja terminid nii eesti kui inglise keeles. • Formaat ja võrgustik. • Tüpopograafia valik ja töö tekstielementidega. • Stiilid. • Tabelid. • Sisukord, sektsioonid, viited. • Kujunduse töövoogu haldamine RGB- ja CMYK/Pantone süsteemis. • Kujunduse ja selle osa publitseerimine. • Lähteülesande analüüs ja täpsustamine. • Tööprotsessi tegevus- ja ajakava määratlemine • Kavandamine, kujunduse eesmärgistamine ja loomine, osaelementide töötlus. • Kujunduse analüüs, toimetamine ja kontroll. • Digitaalse originaali loomine. • Maketi valmistamine. • Valmis töö vormistamine, formaatimine, edastamine, arhiveerimine. Õppemeetod: Praktilised kujundus- ja küljendusülesanded. Tööde esitlemine, analüüs. Teema: Graafilise disaini ajalugu Maht: 1 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 1,2,3,4, vt kirjeldust ÕV1 Teema: Tarkvaraõpe Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta II periood ÕV: 2, 4, 5, 6, vt kirjeldust ÕV2 Teema: Trükk ja tootmine Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 2, 3, 4, 5, vt kirjeldust ÕV2	• tööde korrektne vormistamine ja esitamine. Hindamine: eristav; vt ÕV1 Hindamine: eristav; vt ÕV2 Hindamine: eristav; vt ÕV2
--	--	--	---

		Teema: Infograafika Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 1,3,4,5, vt kirjeldust ÕV3 Teema: Ajakirja projekt Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5,6, vt kirjeldust ÕV6 Teema: Pakend Maht: 1,5 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 3, 4, 5, 6, vt kirjeldust ÕV5	Hindamine: eristav; vt ÕV3 Hindamine: eristav; vt ÕV6 Hindamine: eristav; vt ÕV5
5) teostab lihtsaid prototüüpe ja mudeleid, rakendades erialaseid pädevusi ja funktsionaalseid töövõtteid ning järgides kestlikkuse põhimõtteid;	• loob juhendamisel lihtsa digitaalse või füüsilise prototüübi ja esitlusfaili, rakendades erialaseid pädevusi ning kasutades sobivaid tööriistu ja tarkvara; • jälgib prototüübi ja esitluse funktsionaalsust, ühtset stiili, ligipääsetavust ja kasutajamugavust, vastavalt meedia, materjali ja sihtrühma eripärale; • hindab ja analüüsib prototüübi või esitlusfaili kommunikatsioonivõimet ja kujunduskvaliteeti projekti lähteülesandest ja kasutaja kontekstist lähtuvalt; • selgitab juhendamisel kujunduslahenduse mõju	Teema: Pakend Maht: 1,5 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 3, 4, 5, 6 Alateemad: • Pakendi liigid, omadused, funktsioonid nõuded pakendile, elukaar • pakendiringlus, pakendamisviis, transpordiahel, säästlikkuse ja jätkusuutlikkuse põhimõtted • toote omadused, tootmis- ja müügiahel, seosed pakendi funktsionaalsuse ja materjalidega, • kasutajamugavus • lähteülesanne ja töö ideedega: sihtrühm, persoona, mõttekaart, inspiratsioonikaart, visuaalse kommunikatsiooni elemendid • visandamine, ideekavandid, • tarkvara õpe ja riskisutus, töö pinnalaotusega, failide loomine trükiettevalmistuse nõuete alusel, • nõuded pakendi kujundusele, koodisüsteemid, triipkood	Hindamine: eristav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel, väljundipõhine lõpphindamine. Hindamise aluseks on ülesannete hindamiskriteeriumid. Hinnatakse: • praktilisi harjutusi • hindelisi ülesandeid • pakendikujunduse projekti.

	keskkonnale materjalide ja tehnoloogia kaudu; esitleb oma projekti, demonstreerides prototüübi ja esitlusfaili abil kujunduslahenduse eesmärgipärasust ja funktsionaalsust ning selgitades valikuid erialast sõnavara kasutades;	- kujunduslahenduse teostamine, prototüüpimine ja digitaalsed maketid, esitluse loomine ja vormistamine, - failide visuaalne ja tehniline kontroll, trükikojale kaaskirja koostamine. - failide formaatimine, edastamine, arhiveerimine - esitluse loomine ja töö esitlemine. Õppemeetod: Praktilised kujundus- ja küljendusülesanded. Projektõpe, vaatlus, tööde esitlemine, analüüs, arutelu Teema: Tarkvaraõpe Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta II periood ÕV: 2, 4, 5, 6, vt kirjeldust ÕV2 Teema: Trükk ja tootmine Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta I periood ÕV: 2, 3, 4, 5, vt kirjeldust ÕV2 Teema: Infograafika Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 1,3,4,5, vt kirjeldust ÕV3 Teema: Küljendamine Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta II periood ÕV: 2,3,4,5,6, vt kirjeldust ÕV4 Teema: Ajakirja projekt Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5,6, vt kirjeldust ÕV6	Hindamine: eristav; vt ÕV2 Hindamine: eristav; vt ÕV2 Hindamine: eristav; vt ÕV3 Hindamine: mitteeristav; vt ÕV4 Hindamine: eristav; vt ÕV6
6) arendab kujunduslahendust, korraldades töövoogu ja hallates infot	kasutab erialaseid materjale, seadmeid ja tehnoloogiaid ning	Teema: Ajakirja projekt Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta IV periood	Hindamine: eristav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel,

ning järgides etteantud struktuuri, süsteeme ja tingimusi;	kujundab oma töökeskkonda ja -protsessi jätkusuutlikkuse põhimõtteid arvesse võttes; • arendab kujunduslahendust tagasiside põhjal, parandades funktsionaalsust ja kujunduskvaliteeti; • vormistab, esitleb, edastab ja kinnitab kujunduslahenduse juhiste alusel; • optimeerib ja salvestab failid ning teostab tootmisettevalmistuse lähteülesande tingimuste kohaselt; • haldab oma töövoogu, infot ja faile süsteemselt ja sihipäraselt, tehes koostööd ühtse tulemuse nimel; • korrastab, edastab ja arhiveerib materjali ning utiliseerib jäägid (sh digitaalsed) keskkonnatingimusi arvestades;	Õv: 1,2,3,4,5,6 Alateemad: • Meeskonnatöö, suhtlus kaaslaste ja koostööpartneritega • Projekti eesmärgistamine, ressursside analüüs, aja planeerimine suuremahulise tööga • Lähteülesande püstitamine ja täpsustamine tehniliste võimaluste alusel, tööviisi valik. • tööjaotus, tegevus- ja ajakava koostamine, • tööprotsessi juhtimine individuaalselt ja suure grupiga • ajakirja loomise spetsiifilised töövõtted vektorgraafika- ja küljendustarkvaras • failistruktuuri tehniline ülesehitus, • kujunduskontseptsiooni väljatöötamine, arendamine ja kinnitamine koostöös meeskonnaliikmetega • Üksikelementide (sh piltide, teksti, graafika, värvuste) loomine, analüüs ja tervikuks kombineerimine. • kujunduslahenduse teostamine, failide tehnilised tingimused, kujundusoskuste arendamine, terviku ühtlustamine ja vormistamine, • tootmisettevalmistus ja tootmise korraldamine • valmis ajakirja esitlemine, protsessi ja tulemuse analüüs-arutelu, tagasisidestamine hindamisesitlusel • materjalide arhiveerimine ja utiliseerimine. Õppemeetodid: projektõpe, praktiline töö, individuaalne ja grupidöö, grupiarutelu, analüüs, avastusõpe, oskuste rakendamine ja demonstratsioon, simulatsioon, esitlus, erialane arutelu. Teema: Tarkvaraõpe Maht: 2 EKAP	enese- ja grupihindamine, väljundipõhine tehniline hindamine. Hindamisülesanne: ajakirja kontseptsiooni, sisu ja kujunduse loomine juhendatud grupidööna Hindamise aluseks on: • tähtaegadest kinnipidamine • praktilised harjutused • iseseisvad tööd • hindelised ülesanded • visuaalne ja tehniline kvaliteet • meeskonnatöös osalemine • isiklik panus.
---	---	---	---

		Aeg: II aasta II periood ÕV: 2, 4, 5, 6, vt kirjeldust ÕV2 Teema: Pakend Maht: 1,5 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 3, 4, 5, 6, vt kirjeldust ÕV5	Hindamine: eristav; vt ÕV2 Hindamine: eristav; vt ÕV5
7) täiustab oma erialast portfooliot, järgides kasutajasõbralikkuse ja kestlikkuse põhimõtteid.	• struktureerib süsteemselt ja vormistab tööd ning projektid eesmärgipäraselt terviklikuks, arvestades kasutusmugavuse ja hea jälgitavusega; • järgib portfoolio loomisel kestlikkuse ja visuaalse kujunduskvaliteedi põhimõtteid; • esitleb portfooliot erialastest töödest, kirjeldades tööprotsessi ja selgitades töö eesmärgist lähtuvaid valikuid, kasutades erialast sõnavara.	Teema: Portfoolio II Maht: 1 EKAP Aeg: III aasta IV periood ÕV: 7 Alateemad: • Portfoolio struktuuri kavandamine • digitaalse keskkonna valimine, visuaalne kujundamine ja vormistus • Tööde valiku kriteeriumid, • Esitlusfailide tingimused • II aasta jooksul valminud erialaste õppeülesannete, tööde ja projektide lõpptulemuste viimistlemine esitluseks • tööde lisamine portfooliosse. Läbi mitme perioodi vältavate teemade puhul toimub iga perioodi lõpul tööde ülevaatus ja vormistamine portfooliosse. Õppemeetodid: praktiline töö, loeng, oskuste rakendamine ja demonstratsioon, analüüs, arutelu, esitlus.	Hindamine: mitteeristav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel, väljundipõhine lõpphindamine. Hinnatakse portfoolio teostust: • tööde valiku sisuline sobivus ja ülevaatlikkus • tööde vormistuse visuaalne ja tehniline kvaliteet, sobivus valitud digitaalse keskkonnaga • tööde ja failide nimetamine • teksti korrektsus ja õigekiri • portfoolio tervikkujundus • tähtaegadest kinnipidamine.

Moodul hinnatakse eristavalt. Mooduli lõpphindeks on teemade lõpphinnete kaalutud keskmine. Seejuures peab õpilane olema saavutanud kõigi teemade väljundid lävendi tasemel, st kõik alammoduli teemad peavad olema arvestatud või sooritatud positiivsele hindele. Mooduli teemade läbimisel sooritatakse ainekavas kirjeldatud teoreetilisi ja praktilisi ülesandeid ja harjutusi nii juhendamisel kui iseseisvalt. Ülesannete ja harjutuste hulk ning raskusaste võib õppeperioodide, teemade ja tundide lõikes varieeruda individuaalselt ja õppegrupiti. Teemade lõpphindamine võib olla mitmeeristav või eristav.	Hindamise meetod: nii teema läbimise käigus kui lõpphindamisel kasutatakse erinevaid hindamise viise, nt kujundav ja arengut toetav hindamine, protsessi-, individuaalne-, enese- ja grüpihindamine; oskuste demonstratsioon, mõõtmine, esitus, analüüs, arutelu, vastavushindamine, kombineeritud hindamine jmt. Hinnatakse õpilase individuaalset arengut, tööde tehnilist ja/või kunstilist kvaliteeti; lähteülesandest, vormistuse nõuetest, ajakavast, tähtaegadest kinnipidamist, teadmiste rakendamise oskust, osalemist hindamisarutelul jmt. Hinnatakse teema ainekavas sõnastatud meetoditega ja hindamiskriteeriumite alusel.
--	--

Hindekriteeriumid		
Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Õpilane on saavutanud teema ainekavas kirjeldatud õpiväljundid lävendi tasemel hindamiskriteeriumite alusel. Tööd vastavad üldjoontes lähteülesande tingimustele. Ilmnevad mõningad puudujäägid põhiteadmiste rakendamise oskuses ja/või tulemuste tehnilises, kunstilises, vormistus, esitluse kvaliteedis ja korrektsuses. Õpilase erialaste oskuste areng on napp.	Õpilane on saavutanud teema ainekavas kirjeldatud õpiväljundid, ületades lävendit hindamiskriteeriumite alusel. Tööd vastavad suuremas osas lähteülesande tingimustele ja on õigeaegselt esitatud. Ilmneb üksikuid väheolulisi puudujääke põhiteadmistes või nende rakendamise oskuses. Tulemuste tehniline, kunstiline, vormistuse, esitluse kvaliteet on valdavalt rahuldav või hea. Õpilane on arendanud oma erialaseid oskusi.	Õpilane on saavutanud ainekavas kirjeldatud õpiväljundid, ületades lävendit hindamiskriteeriumite alusel. Tööd vastavad lähteülesande tingimustele ja on õigeaegselt esitatud. Tulemuste tehniline, kunstiline, vormistuse, esitluse kvaliteet on valdavalt hea või väga hea, erialaseid teadmisi on rakendatud nõuetekohaselt. Õpilane on tõstnud enda erialast pädevust antud teemal.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
12.	<u>Visuaalse identiteedi kujundamine</u> (graafilise disaini loomine)	10 EKAP

Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab, arendab ja rakendab visuaalse identiteedi lahenduste kujundamise pädevusi baastasemel.

Nõuded mooduli alustamiseks:

Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) **200/60 tundi**
 Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal **10/0 EKAP**

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) kirjeldab visuaalse identiteedi olemust, väljundeid ja rolli kommunikatsioonis, selgitades seoseid kultuuriliste väärtuste ja identiteediga;	- kirjeldab inimese tajumehhanisme ja -protsesse, analüüsides seoseid info vastuvõtmise ja töötlemisega väliskeskkonnast; - kirjeldab tähelepanu juhtimise viise, tuues näiteid stilistilistest ja kujundusvõtetest eritüübilistes lahendustes; - kirjeldab visuaalse identiteedi olemust, funktsioone ja väljundeid, selgitades nende tähendust eesmärgipärasel kommunikatsioonis; - tunneb visuaalse identiteedi tööriistu ja kirjeldab nende kasutamise põhimõtteid ühtsuse tagamisel kommunikatsioonis; - arutleb juhendamisel sõnumi sisu ja sihtrühmale sobivate kujundusvalikute üle, analüüsides näiteid erinevatest kasutusvaldkondadest; - selgitab visuaalse identiteedi, brändingu ja turundusega seotud mõisteid ja termineid, kasutades erialasõnavara; - analüüsib juhendamisel disaineri rolli ja vastutust sõnumi kujundamisel, kirjeldades tööprotsessi ja -põhimõtteid;	Teema: Reklaamiõpetus Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta III periood ÕV: 1,2,3 Alateemad: - Reklaami liigid ja kanalid; - Mõjutamise tehnikad, sõnumi sihtimine tarbijale kujunduselementide abil; - Reklaami ülesehituse ja psühholoogilise mõju analüüsimine; - Reklaami suunamine sihtgrupile; - Tajumehhanismide kirjeldamine, tuues näiteid taju mõjust kujunduse mõistmisel ja tõlgendamisel; - Ülesannete täitmisel sobiva tarkvara ja töövõtete kasutamine ja töökäigu selgitamine. Õppemeetod: Loeng, praktiline töö, juhendamine, vaatlus, analüüs. Teema: Piktograafia Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 1,2,3, vt kirjeldust ÕV3 Teema: Turundus ja bränding Maht: 2 EKAP Aeg: IV aasta III periood ÕV: 1,2,3, vt kirjeldust ÕV2 Teema: Projektid	Hindamine: mitteeristav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel. Hindamise aluseks on: - praktilised harjutused - iseseisvad tööd - tööde korrektne vormistamine ja esitamine vastavalt juhendile (sh failide nimetamine, esitamine ettenähtud keskkonnas ning tähtaegadest kinnipidamine). Hindamine: mitteeristav; vt kirjeldust ÕV3 Hindamine: mitteeristav; vt kirjeldust ÕV2 Hindamine: mitteeristav;

		Maht: 2,5 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5	vt kirjeldust ÕV5
2) töötab välja visuaalse kommunikatsiooni idee, kontseptsiooni ja kujunduskavandi, rakendades kunstilisi, tehnilisi ja erialaseid pädevusi;	• analüüsib baastaseme lähteülesannet, määratledes valdkonna, eesmärgi, sihtrühma, sõnumi, väljundid ja elemendid; • mõtestab ja kirjeldab juhendamisel ligipääsetavuse ja jätkusuutlikkuse põhimõtteid ülesande kontekstis; • loob ja valib ideid, kasutades sobivaid ideeloometööriistu, töövahendeid, andmepanku, keskkondi, teenuseid, rakendusi ja tarkvara; • sõnastab lihtsa kontseptsiooni ja teostab ideekavandi, visualiseerides võtmeelemendid ja stilistika; • esitleb ideekavandit, hinnates juhendamisel selle eesmärgipärasust, sobivust sihtrühmale ja kommunikatsioonivõimet; • kirjeldab eritüübiliste kommunikatsiooniväljundite kujundamise töövoogusid ja tehnilisi aspekte, kasutades erialaseid teadmisi meediatehnoloogiatest; • arendab juhendamisel välja kujunduskavandi, rakendades kunstilisi, tehnilisi ja erialaseid pädevusi ning visuaalse kommunikatsiooni loomise põhimõtteid;	Teema: Turundus ja bränding Maht: 2 EKAP Aeg: IV aasta III periood ÕV: 1,2,3 Alateemad: • Turunduse mõisted, eesmärgid ja protsess ja kanalid • Turuanalüüs, sihtgrupp ja persoona; • Brändingu mõisted, väärtused ja positsioneerimine; • Isiklik bränd ja selle turundamine; • Visuaalne identiteet • Kommunikatsiooni alused • Sõnalise ja visuaalse väljenduse võtted ja tehnikad • Rakendustarkvara, tööriistad ja töövõtted • Tööprotsessi planeerimine ja selgitamine • Erialane suhtlemine Õppemeetod: Loeng, praktiline töö, juhendamine, vaatlus, analüüs, arutelu, esitlus.	Hindamine: mitteametav, kujundav hindamine tööprotsessi vältel. Hindamise aluseks on: • praktilised harjutused • iseseisvad tööd • tööde korrektne vormistamine ja esitamine vastavalt juhendile (sh failide nimetamine, esitamine ettenähtud keskkonnas ning tähtaegadest kinnipidamine).
		Teema: Piktograafia Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 1,2,3, vt kirjeldust ÕV3	Hindamine: mitteametav, vt kirjeldust ÕV3
		Teema: Reklaamiõpetus Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta III periood ÕV: 1,2,3, vt kirjeldust ÕV1	Hindamine: mitteametav, vt kirjeldust ÕV1
		Teema: Projektid Maht: 2,5 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5	Hindamine: mitteametav; vt kirjeldust ÕV5

3) teostab lihtsamaid visuaalse identiteedi lahendusi, rakendades kunstilisi, erialaseid ja tehnilisi pädevusi ning järgides autoriõiguse nõudeid;	• kirjeldab eritüübiliste väljundite töövoogusid, arvestades meediumi, funktsiooni ja kasutajamugavusega; • teostab lähteülesandele vastavaid visuaalse kommunikatsiooni elemente ja kujunduslahendusi, järgides kujunduskavandit ja autoriõiguse nõudeid; • kujundab oma töökeskkonda ning planeerib ja haldab protsessi kooskõlas projekti töövooga, tehes optimaalseid ja jätkusuutlikke valikuid; • praktiseerib eesmärgipärast ja keskkonnateadlikku tööviisi, rakendades kunstilisi pädevusi, erialaspetsiifilisi teadmisi ja tehnoloogiaid; • analüüsib juhendamisel kujunduslahenduse eesmärgipärasust, kommunikatsioonivõimet, kasutajamugavust ja tehnoloogilist vastavust;	Teema: Piktograafia Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 1,2,3 Alateemad: • visuaalse kommunikatsiooni põhimõtted • märgisüsteemid teksti- ja keelevabas suhtluses, piktograafilise märgi ajalugu ja areng • ikoonid ja infograafilised süsteemid • infograafika funktsionaalsus keskkonnas(<i>wayfinding</i>) • ideeloom, tööriistad ja tehnikad • kompositsioonivõtted ja proportsioonid liikumise, vormi, omaduste jmt kujutamisel • visuaalsed pilgusuunajad, geštalt, efektid ja silmapetted; kujutise äratuntavus, • visuaalne loetavus, lihtsustamise võtted stiliseerimisel: kuju, vorm, detail, siluett; joon, pind, positiivne ja negatiivne ruum, kontrast ja värv. • praktilised harjutused ja ülesanded. Õppemeetodid: Loeng, esitlus, praktiline töö, juhendamine, projektõpe, õppekäik, vaatlus, analüüs, uurimisprojekt, väljapaneku koostamine, ideede selgitamine, erialane arutelu, refleksioon. Teema: Reklaamiõpetus Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta III periood ÕV: 1,2,3, vt kirjeldust ÕV1 Teema: Turundus ja bränding Maht: 2 EKAP Aeg: IV aasta III periood ÕV: 1,2,3, vt kirjeldust ÕV2	Hindamine: eristav; kujundav hindamine tööprotsessi vältel. Hindamisülesanded: • objekti stiliseerimine; • sõnumi, lause, juhise vmt visualiseerimine piltkirjas • temaatilise ikoonide komplekti loomine • märgi loomine Hindamise aluseks on ülesande hindamiskriteeriumid, hinnatakse vastavalt mooduli hindamisstrateegiale. Hindamine: mitteeristav, vt kirjeldust ÕV1 Hindamine: mitteeristav, vt kirjeldust ÕV2
---	---	---	---

		Teema: Projektid Maht: 2,5 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5	Hindamine: mitteeristav; vt kirjeldust ÕV5
4) arendab kujunduslahendust, korraldades töövoos, hallates infot ning järgides etteantud struktuuri, süsteeme ja tingimusi;	- arendab kujunduslahendust tagasiside põhjal, parandades funktsionaalsust ja kujunduskvaliteeti; - vormistab, edastab ja kinnitab kujunduslahenduse, kasutades erialaseid tehnoloogiaid ja materjale; - teostab failide tehnilise ettevalmistuse, järgides vastavust tehnilistele tingimustele; - haldab oma tööprotsessi, infot, suhtlust ja faile süsteemselt ja sihipäraselt; - korrastab, edastab ja arhiveerib materjali ning utiliseerib jäägid keskkonnatingimusi arvestades;	Teema: Piktograafia Maht: 1,5 EKAP Aeg: II aasta III periood ÕV: 1,2,3 Alateemad: - visuaalse kommunikatsiooni põhimõtted - märgisüsteemid teksti- ja keelevalbas suhtluses, piktograafilise märgi ajalugu ja areng - ikoonid ja infograafilised süsteemid - infograafika funktsionaalsus keskkonnas (<i>wayfinding</i>) - ideeloomed, tööriistad ja tehnikad - kompositsioonivõtted ja proportsioonid liikumise, vormi, omaduste jmt kujutamisel - visuaalsed pilgusuunajad, geštalid, efektid ja silmapetted; kujutise äratuntavus, - visuaalne loetavus, lihtsustamise võtted stiliseerimisel: kuju, vorm, detail, siluett; joon, pind, positiivne ja negatiivne ruum, kontrast ja värv. - praktilised harjutused ja ülesanded. Õppemeetodid: Loeng, esitlus, praktiline töö, juhendamine, projektõpe, õppekäik, vaatlus, analüüs, uurimisprojekt, väljapaneku koostamine, ideede selgitamine, erialane arutelu, refleksioon.	Hindamine: eristav; kujundav hindamine tööprotsessi vältel. Hindamisülesanded: - objekti stiliseerimine; - sõnumi, lause, juhise vmt visualiseerimine piltkirjas - temaatilise ikoonide komplekti loomine - märgi loomine Hindamise aluseks on ülesande hindamiskriteeriumid, hinnatakse vastavalt mooduli hindamisstrateegiale.
		Teema: Projektid Maht: 2,5 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5, vt kirjeldust ÕV5	Hindamine: mitteeristav; vt kirjeldust ÕV5

5) teostab lihtsa visuaalse kommunikatsiooni projekti ja esitleb seda, rakendades erialaseid pädevusi ja kestlikkuse põhimõtteid;	• teostab juhendamisel lihtsa visuaalse kommunikatsiooni projekti, tehes koostööd ühtse tulemuse nimel; • jälgib projekti osade ja terviku visuaalset ühtsust, kommunikatsioonivõimet ja kasutajamugavust kooskõlas väljundmeedia nõuetega; • esitleb oma projekti ning kirjeldab erialast sõnavara kasutades kontseptsiooni, sihtrühma, kujunduslahenduse ülesehitust, funktsionaalsust ja stilistilisi valikuid ning reflekteerib töökogemust; • analüüsib juhendamisel kujunduslahenduse eesmärgipärasust, kommunikatsioonivõimet, kasutajamugavust, visuaalset terviklikkust ja kujunduskvaliteeti;	Teema: Projektid Maht: 2,5 EKAP Aeg: IV aasta IV periood ÕV: 1,2,3,4,5 Alateemad: erialased kompleksülesanded individuaalselt ja grupidöna. • Ressursside hindamine, lähteülesande püstamine, • Projekti tegevus- ja ajakava koostamine, tööviisi valik, ülesannete jaotamine, protsessi haldus • Kommunikatsiooni esmärgistamine, sihtrühm, töö idee kommunikatsioonivõimega • Kujunduskontseptsiooni ja üksikelementide (sh piltide, teksti, graafika, värvuspaleti) loomine, visuaalne vastavus kommunikatsiooni eesmärgile • Kujunduslahenduse teostamine, erialaste töö- ja suhtluseoskuste arendamine, • Kujundusprojekti terviklikkus, ühtlustamine, vormistamine, tootmisettevalmistus eri meedialiikidele, lõppfailide ja esitluse loomine • materjalide edastamine, archiveerimine ja utiliseerimine • tagasisidestamine ja analüüs-arutelu hindamisesitlusel. Õppemeetodid: praktiline töö, individuaalne ja grupidö, projektöpe, avastusöpe, oskuste rakendamine ja demonstratsioon, simulatsioon, esitus, erialane arutelu, analüüs, refleksioon.	Hindamine: mitteeristav; kujundav hindamine tööprotsessi vältel, enese- ja grupihindamine, vastavushindamine. Hindamisülesanded: erinevad visuaalse kommunikatsiooni projektid Hindamise aluseks on vastavus lähteülesandele hindamiskriteeriumite alusel, sh • tähtaegadest kinnipidamine • töö sisuline, visuaalne ja tehniline kvaliteet • panus meeskonnatöös • refleksioon • osalemine hindamisesitlusel ja analüüs-arutelul.
6) esitleb kujunduslikult terviklikku, oma erialast identiteeti demonstreerivat portfooliot.	• valib, korrastab, struktureerib ja vormistab tööd ning projektid portfooliosse, lähtudes porfoolio eesmärgist ja oma edasisest erialasest tegevussuunast; • esitleb portfooliot valitud erialastest töödest, kirjeldades omandatud oskusi,	Portfoolio III Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta, III periood ÕV: 6 Alateema: Lõpuportfoolio koostamine ja esitlemine:	Hindamine: mitteeristav. Hinnatakse portfoolio sisulist terviklikkust, visuaalset ja teostuse kvaliteeti, erialast suhtlust. Hindamise aluseks on:

	kompetentse ja pädevusi ning edasist erialast potentsiaali; kavandab ja arendab oma professionaalset identiteeti, tutvustades erialast portfooliot huvigruppidele.	- eesmärgistamine, struktuuri kavandamine, digitaalse keskkonna valimine, - Kujundusstiili valik, kujundamine ja vormistus - õpingute jooksul valminud erialaste õppeülesannete, tööde ja projektide lõpptulemustest valiku tegemine - tööde viimistlemine ja vormistamine esitluseks sobivalt, portfooliosse lisamine. - portfoolio esitlemine. Õppemeetodid: praktiline töö, analüüs, arutelu, individuaalne juhendamine.	- portfoolio tööde sisuline ja kujunduskvaliteet - tööde ülevaatlikkus ja esinduslikkus oskuste ja pädevuste kontekstis - tööde vormistuse kvaliteet, - teksti korrektsus ja õigekiri - portfoolio tervikkujundus - tähtaegadest kinnipidamine.
--	---	---	--

Moodul hinnatakse eristavalt. Mooduli lõpphindeks on teemade lõpphinnete kaalutud keskmine. Seejuures peab õpilane olema saavutanud kõigi teemade väljundid lävendi tasemel, st kõik alammoduli teemad peavad olema arvestatud või sooritatud positiivsele hindele. Mooduli teemade läbimisel sooritatakse ainekavas kirjeldatud teoreetilisi ja praktilisi ülesandeid ja harjutusi nii juhendamisel kui iseseisvalt. Ülesannete ja harjutuste hulk ning raskusaste võib õppeperioodide, teemade ja tundide lõikes varieeruda individuaalselt ja õppegrupiti. Teemade lõpphindamine võib olla mitmeeristav või eristav.	Hindamismeetod: nii teema läbimise käigus kui lõpphindamisel kasutatakse erinevaid hindamise viise, nt kujundav ja arengut toetav hindamine, protsessi-, individuaalne-, enese- ja grupihindamine; oskuste demonstratsioon, mõõtmine, esitlus, analüüs, arutelu, vastavushindamine, kombineeritud hindamine jmt. Hinnatakse õpilase individuaalset arengut, tööde tehnilist ja/või kunstilist kvaliteeti; lähteülesandest, vormistatusnõuetest, ajakavast, tähtaegadest kinnipidamist, teadmiste rakendamise oskust, osalemist hindamisarutelul jmt. Hinnatakse teema ainekavas sõnastatud meetoditega ja hindamiskriteeriumite alusel.
--	---

Hindekriteeriumid		
Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Õpilane on saavutanud teema ainekavas kirjeldatud õpiväljundid lävendi tasemel hindamiskriteeriumite alusel. Tööd vastavad üldjoontes lähteülesande tingimustele. Ilmnevad mõningad puudujäägid	Õpilane on saavutanud teema ainekavas kirjeldatud õpiväljundid, ületades lävendit hindamiskriteeriumite alusel. Tööd vastavad suuremas osas lähteülesande tingimustele ja on õigeaegselt esitatud. Ilmneb	Õpilane on saavutanud ainekavas kirjeldatud õpiväljundid, ületades lävendit hindamiskriteeriumite alusel. Tööd vastavad lähteülesande tingimustele ja on õigeaegselt esitatud. Tulemuste tehniline, kunstiline,

põhiteadmiste rakendamise oskuses ja/või tulemuste tehnilises, kunstilises, vormistus, esitluse kvaliteedis ja korrektsuses. Õpilase erialaste oskuste areng on napp.	üksikuid väheolulisi puudujääke põhiteadmistes või nende rakendamise oskuses. Tulemuste tehniline, kunstiline, vormistuse, esitluse kvaliteet on valdavalt rahuldav või hea. Õpilane on arendanud oma erialaseid oskusi.	vormistuse, esitluse kvaliteet on valdavalt hea või väga hea, erialaseid teadmisi on rakendatud nõuetekohaselt. Õpilane on tõstnud enda erialast pädevust antud teemal.
---	--	---

ALGUSESSE >>

II Valitavad põhiõpingute moodulid spetsialiseerumisel digitoodete 3D-visualiseerimisele

Moodulid ja teemad	Kokku	II aasta 11 EKAP				III aasta 11 EKAP				IV aasta 11 EKAP				Soovituslikud valikõpingud
Periood		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
EKAP	33	2	2	5	2	4	4	Valik	3	2	Praktika	3	6	
13. Digitaalse vormi ja ruumi modelleerimine														
Blenderi algõpe	2	2	2											
Box-Poly modelleerimine				2										
Subdiv, modelleerimine				3										
Tekstuurimine					2									
14. 3D-animatsiooni ja interaktiivsete lahenduste loomine														
Objekti animatsioon						4								
Mängumootori algõpe							1,5							
Digitaalse vara implementeerimine							2,5							

mängumootoris														
Digitaalsete ruumikeskkondade loomine.									3					
15. 3D-visualiseerija projekti- ja karjäärijuhtimine														
Karakterite loomine										2				
Animatsiooni montaaž												1,5		
Renderdamine												1,5	2	
Portfoolio ja Showreel													3	
Lõpukaitsmine													1	

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
13.	<u>Digitaalse vormi ja ruumi modelleerimine</u> (digitoodete 3D-visualiseerimine)	11 EKAP
Mooduli eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane arendab ja rakendab tehnilisi teadmisi ja oskusi 3D-modelleerimisel, skulptuuri ja tekstuuri loomisel.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 220/66 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 11/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
--------------	----------------------	--	------------------------------

Õpilane:	Õpilane:		
1) mõistab 3D-modelleerimise, skulptuuri ja tekstuuri loomise põhimõtteid ning tööprotsessi;	- kirjeldab 3D-modelleerimise, skulptuuri ja tekstuuri loomise erinevaid etappe ja tehnikaid; - kirjeldab 3D-mudelite, skulptuuride ja tekstuuride loomise töövoogu, vastavalt juhendile ja etteantud nõuetele;	Blenderi algõpe 2 EKAP: II aasta I periood - skulptuur - box modelleerimine - PBR tekstuurimine II periood. Blenderi algõpe (skulptuur, box modelleerimine, PBR tekstuurimine) (2 EKAP) sh ühishindamised 2. ja IV perioodi lõpus 6 ak.tundi - 2.-4.kursus koos. VALIKÕPINGUTE LOETELU, AJAD JA KURSUSED 3. MOODULI TABELI LÕPUS.	Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded. Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded, oskuste demonstratsioon.
2) loob ja optimeerib 3D-objekte ja -keskkondi vastavalt etteantud nõuetele;	- rakendab erinevaid modelleerimis-, skulptuuri- ja tekstuurimistehnikaid 3D-keskkonna ja erinevate 3D-objektide loomisel; - optimeerib 3D-objekte vastavalt ressursikasutuse piirangutele;	III periood. Low-Poly karakter. Box-Poly modelleerimine (2 EKAP). III periood. Subdiv, modelleerimine (3 EKAP). IV periood. Tekstuurimine Blenderis. Tekstuurikaartide küpsetamine protseduurilisest materjalist. (UV-mapping, protseduuriline). (2 EKAP) sh ühishindamised 2. ja IV perioodi lõpus 6 ak.tundi - 2.-4.kursus koos.	Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded. Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded. Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded, oskuste demonstratsioon.
3) haldab digitaalseid objekte süsteemselt, kasutades versioonihaldust;	- loob organiseeritud tööfailide struktuuri ja kasutab versioonihalduse põhimõtteid nagu failide nimetamine, versioonide salvestamine; - kasutab töötamisel efektiivseid /asjakohaseid töövõtteid, järgides kestlikke ja eetilisi printsiipe;	Drive kataloog - struktureeritud, failide nimetamine, failisisene objektide nimetamine. Intellektuaalomand, viitamine. Mudeli- ja tekstuuride kogu (Asset Library)	Mitteeristav. Kõikide teemade osa - hinnatakse kõikide õppeainete sees. Mitteeristav.

			Kõikide teemade osa - hinnatakse 3.-IV perioodi õppeainete sees.
4) koondab oma vormistatud tööd erialasesse portfooliosse, jäädvustades ja kirjeldades tööde eesmärgi, tööprotsessi ja tehtud valikuid.	- kogub ja jäädvustab tööprotsessi etapid ideekavandist valmislahenduseni, kasutades sobivaid vahendeid ja töövõtteid; - koondab ja vormistab kavandid, tööprotsessi ja valmislahendused tervikuks, lähtudes töö eesmärgist, juhendist ja portfoolio nõuetest; - kasutab oma tööde ja projektide näitamiseks portfoolioks sobivat digitaalset keskkonda, arvestades valikul tööturul ja erialal valitsevate trendidega ning haldamis- ja kasutusmugavusega; - esitleb ja analüüsib oma portfoolios olevaid töid, küsides tagasisidet.	Kogutud Info, loodud visandandid, viimistletud lõpptulemused. (sisaldub 3. ja 4. perioodi põhiõppes)	Mitteeristav, Tööleht, esitlus.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
14.	<u>3D-animatsiooni ja interaktiivsete lahenduste loomine</u> (digitoodete 3D-visualiseerimine)	11 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane loob ja kasutab animatsiooni, valgustust ja interaktiivsust 3D-objektide ja -keskkondade elavdamiseks.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 220/66 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 11/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		

1) kavandab ja loob visuaalselt mõjuvaid 3D-animatsioone ning keskkondi, rakendades liikumise, füüsika, kompositsiooni ja valgustuse põhimõtteid	• kavandab 3D-animatsiooni, kirjeldades saavutatavat tulemust ning liikumise, ajastuse ja füüsika põhimõtteid; • teostab 3D-animatsiooni, arvestades füüsikaliste omaduste ja liikumise ajastusega; • integreerib 3D-stseene ja -objekte interaktiivsetesse keskkondadesse; • loob 3D-objekte sisaldava lihtsa interaktiivse stseeni, rakendades teadmisi visuaalsest skriptimisest ja programmeerimisest; • kasutab 3D-keskkonna loomisel sobivat valgustust ja rakendab kompositsiooni põhimõtteid, selgitades tehtud valikuid;	I periood. Objekti animatsioon. Animatsiooni reeglid, Storyboard (loojutustus), lihtne taageldus, animatsioon (4 EKAP) II periood. Mängumootori algõpe (1.5 EKAP) II periood. 2D ja 3D vara ja heli importimine, implementeerimine mängumootoris (2.5) sh ühishindamised 2. ja IV perioodi lõpus 6 ak.tundi - 2.-4.kursus koos. IV periood. Digitaalsete ruumikeskkondade loomine. Render, valgustatud, varjundatud kvaliteet pilt (3 EKAP) sh ühishindamised 2. ja IV perioodi lõpus 6 ak.tundi - 2.-4.kursus koos.	Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded. Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded. Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded, oskuste demonstratsioon. Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded, oskuste demonstratsioon.
2) täiustab oma erialast portfooliot, järgides kasutajasõbralikkuse ja kestlikkuse põhimõtteid.	• struktureerib süsteemselt ja vormistab tööd ning projektid eesmärgipäraselt terviklikuks, arvestades kasutusmugavuse ja hea jälgitavusega; • järgib kestlikkuse ja visuaalse kujunduskvaliteedi põhimõtteid portfoolio loomisel; • esitleb portfooliot erialastest töödest, kirjeldades tööprotsessi ja selgitades töö eesmärgist lähtuvaid valikuid, kasutades erialast sõnavara.	Veebilehed ja portfooliokeskkonnad.	Mitteeristav, Tööleht, esitlus. Hinnatakse IV perioodi õppeainete sees.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
15.	3D-visualiseerija projekti- ja karjäärijuhtimine (digitoodete 3D-visualiseerimine)	11 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab oma iseseisvust, kriitilist mõtlemist ja ettevõtlusvalmidust 3D-kunstniku karjääri planeerimisel ning koostab professionaalse portfoolio.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 220/66 tundi		
Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 11/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) teostab 3D-projekti vastavalt oma edasisele suunale või eesmärgile 3D-maastikul;	- teostab kavandi alusel individuaalse või meeskondliku 3D-projekti vastavalt oma suunale või eesmärkidele 3D-maastikul; - järgib oma töös kestlikke ja eetilisi praktikaid, sh digitaalse jalajälje vähendamist;	I periood. Karakter. Skelett + kaalude lisamine (weightpaint) (2 EKAP). III periood. Animatsiooni montaaž (mängumootor) (1,5 EKAP)	Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded, oskuste demonstratsioon. Mitte-eristav. Oskuste demonstratsioon. Hinnatakse IV perioodi õppeainete sees.
2) esitleb projekti, arvestades intellektuaalomandi ja autoriõigusega;	- esitleb oma projekti ideed ja arengut kuni lõpptulemuseni, sh demonstreerides projektijuhtimise oskusi; - demonstreerib teadmisi intellektuaalomandist ja autoriõigustest, viidates korrektselt oma loomingus kasutatud allikatele; - täiustab erialast portfooliot, struktureerides teemasid ja tehes eesmärgistatud valikuid tööde hulgast;	III periood. Renderdamine (1,5 EKAP) IV periood. Renderdamine (2 EKAP), sh ühishindamised IV perioodi lõpus 6 ak.tundi - 2.-4.kursus koos.	Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded. Eristav, hinnatavad tunni- ja koduülesanded, oskuste demonstratsioon.
3) esitleb kujunduslikult terviklikku, oma erialast identiteeti demonstreerivat portfooliot.	vormistab valitud tööd ning projektid portfooliosse, lähtudes porfoolio eesmärgist ja oma edasisest erialasest tegevussuunast;	IV periood. Portfoolio+showreel 3 EKAP IV periood. Lõpukaitsmine 1 EKAP	Mitteeristav, oskuste demonstratsioon.

	• esitleb portfooliot valitud erialastest töödest, kirjeldades omandatud oskusi, kompetentse ja pädevusi ning edasisi erialaseid eesmärke; • kavandab ja arendab oma professionaalset identiteeti, tutvustades erialast portfooliot huvigruppidele; • annab ja võtab vastu kriitilist tagasisidet, demonstreerides professionaalset suhtlemisoskust.		Mitteeristav. Oskuste demonstratsioon.
VALIKKURSUSED	I periood II periood III periood IV periood LISAKS SUUR VALIK (III aasta III periood)	Arhitektuurne visualiseerimine High-poly karakter Optimeerimine: Topoloogia ja tekstuur - VR/Mobiilne Tekstuur - maalimine Karakteri animatsioon Visuaalefektid Godot või Unity mängumootor VFX (filmiprojekt) Animatsioon (multifilm) Mänguprojekt (videomäng, VR) + midagi AI (tehisintellekti) tehnoloogia kasutamisega seoses	(2.-3. kursus, kõik suunad) (2.-3. kursus, suuna-spetsiifiline) (2. ja 4. kursus, suuna-spetsiifiline) (2.-4. kursus, suuna-spetsiifiline) (3.-4. kursus, suunaspetsiifiline) (3.-4. kursus, suunaspetsiifiline) (3.-4. kursus, kõik suunad)

Hindekriteeriumid		
Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Õpilane on saavutanud ainekavas kirjeldatud õpiväljundid lävendi tasemel. Tööd on sooritatud vastavalt ülesandepüstitustele, kuid on poolikud, vähese läbitöötamisastmega või esineb puudujääke kunstilises või tehnilises kvaliteedis. Vormistus ja/või väljapanek on ebakorrektn. Õpilase arengus ei ole toimunud soovitud edasiminekut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel või ületades lävendit. Tööd on õigeaegselt esitatud. Suurem osa töödest on rahuldava või hea kunstilise ja tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistuse nõuetele. Õpilase arengus on märgata edasiminekut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ületades lävendit. Suurem osa töödest on hea või väga hea kunstilise ja/või tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistuse nõuetele. Õpilane on tõstnud enda pädevust antud teemal.

Digitoodete 3D-visualiseerimise kolme mooduli kohta käiv hindamissüsteem:

Moodul hinnatakse eristavalt. Mooduli erinevates ainetes sooritatakse kokkulepitud ajakava ja konkreetse ülesandepüstitusega hulk praktilisi harjutusi ja ülesandeid nii juhendamisel kui iseseisvalt. Tööde ja harjutuste hulk ning raskusaste varieerub individuaalselt ja õppegrupiti, sõltudes tasemest ja võimekusest. Üksikuid töid ei hinnata eristavalt, vaid antakse tagasisidet. Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine. Hindamise aluseks on kõikide ülesannete sooritamise ning vormistamise portfooliosse vastavalt kokkulepitud vormistuse nõuetele. Läbi mitme perioodi vältavate teemade puhul toimub iga perioodi lõpul tööde ülevaatus ja vormistamine portfooliosse. Teema lõppedes toimub teema lõpphindamine ainekomisjoni poolt (eristav).	Hindamismeetod: Kujundav hindamine individuaalselt ja õppegrupiti tööprotsessi jooksul + õpimapi tööde esitlemine ja hindamine perioodi lõpus õpetajate poolt avaliku arutelu käigus. Hinnatakse: • kunstilist kvaliteeti • tehnilist kvaliteeti • ülesandepüstitusest kinnipidamist • tööde õigeaegset sooritust • õpilase individuaalset arengut • kokkulepitud nõuetele vastavat vormistust • osalemist hindamisarutelul
---	--

ALGUSESSE>>

II Valitavad põhiõpingute moodulid spetsialiseerumisel ruumide dekoreerimisele

Kokku	33	I periood	II periood	III periood	IV periood	Soovituslikud valikõpingud
II aasta	11	2	2	5	2	Ruumi kavandamine - joonistamine 1,5 EKAP Ruumi joonestamine 1,5 EKAP Fotograafia dekoraatoritele 1,5 EKAP Butafooria tehnikad 1,5 EKAP
16. Ruumidisaini kavandamine		Vormiõpetus dekoraatorile 2 EKAP	Värvi mõju ruumis 2 EKAP	Ruumikujunduse alused 1,5 EKAP Materjaliõpetus 1,5 EKAP 3D modelleerimine 2 EKAP	Ruumikavandid 1,5 EKAP Portfoolio koostamine ja vormistamine I 0,5 EKAP	
III aasta	11	4	4	Valikõpingud 15 EKAPit	3	Floristika 1 1,5 EKAP Ruumi kavandamine - maalimine 1,5 EKAP 3D objektide printimine 1,5 EKAP
17. Ruumidisaini lahenduste loomine		Vaateakende kompositsioon 2 EKAP Valgustus ja atmosfääri loomine 2 EKAP	Stiiliajalugu 2 EKAP Valgustamine 2 EKAP		Sündmuse dekoreerimine 2 EKAP Portfoolio koostamine ja vormistamine II 1 EKAP	
IV aasta	11	2	Praktika	3	6	Floristika 2 1,5 EKAP
18. Ruumidisaini projektide		3D modelleerimine 2		Teatriprojekt ja maketiõpetus	Ruumivaated ja joonestamine	

teostamine		2 EKAP		3 EKAP	1,5 EKAP Müügikeskkonna kujundus 3 EKAP Portfoolio koostamine ja vormistamine III 1,5 EKAP	Näituste kujundamise ABC 1,5 EKAP
------------	--	--------	--	--------	---	--------------------------------------

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
16.	<u>Ruumidisaini kavandamine</u> (dekoreerimine)	11 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab dekoreerimisega seotud disaini alused, mõistab disaini mõju kultuurile, ühiskonnale ja keskkonnale ning õpib tundma materjalide omadusi ja otstarbekat kasutust ruumidisaini lahendustes.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 220/66 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 11/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) selgitab disaini mõju ühiskonnale ja keskkonnale, tuues välja seosed kultuuri, väärtuste ja identiteedi kujundamisega;	selgitab, kuidas ruumikujundus mõjutab inimeste käitumist, kogemust ja kultuurilist kuuluvust erinevates kontekstides;	Teema: Stiiliajalugu Maht: 2 EKAP Aeg: III kursuse II periood Alateemad:	Eristav. Praktilised ülesanded , mis käsitlevad disaini mõju ühiskonnale ja keskkonnale, ruumikujunduse mõju inimeste käitumisele.

	• põhjendab, kuidas ruumilised lahendused saavad toetada kogukonna vajadusi, ligipääsetavust ning keskkonnateadlikkust; • toob näiteid, kuidas dekoreerimise kaudu saab väljendada väärtusi ja visuaalset identiteeti;		Tundides toimub kujundav hindamine. Teema lõpus juhendatud tööde esitlus ning avalik tagasisidestamine aineõpetajate komisjoni poolt.
2) kirjeldab disainiprojektideks sobilike materjalide omadusi ning kasutab neid sobivalt erinevates ruumidisaini projektides;	• eristab materjale päritolu ja omaduste põhjal; • valib konkreetse ruumilahenduse jaoks sobivad materjalid, põhjendades oma valikut funktsionaalsuse, visuaalse mõju, kättesaadavuse ja ohutuse seisukohalt; • selgitab materjalide keskkonnamõju ning arvestab säästlikkuse, ümbertöötlemise ja kasutuse aspektidega; • rakendab valitud materjale kavandis, maketis või dekoratsioonis, arvestades sihtrühma vajadusi, keskkonda ja disainiprobleemi olemust; • korraldab materjalide ja jääkide ladustamise või utiliseerimise keskkonnateadlikult;	Teema: Materjaliõpetus Maht: 1,5 EKAP Aeg: II kursuse III periood Alateemad: Töövahendid, tekstiilid ja lavatekstiilid Prinditavad tekstiilid Plastid, prinditavad ja freesitavad plaatmaterjalid Lavapõrandad Termoplastid. Efektmaterjalid. Vaigud, sh EPO Metallid. Kleebised ja kiled maketiehitus	Eristav. Praktilised ülesanded ja tööproovid, kus õpilane demonstreerib materjalide omaduste tundmist ning töövahendite ja -tehnikate õiget kasutamist. Hinnatakse tööprotsessi täpsust ja turvalisust, materjalide ja töötamise korrektsust, säästlikku ja keskkonnasõbralikku materjalide käsitlemist ning utiliseerimist. Tundides toimub rühmatöö ja individuaalne kujundav hindamine, sh töötulemuste analüüs ja üksteisele tagasiside andmine.
3) loob visuaalseid ruumidisaini kontseptsioone, arvestades sihtrühma kultuurilise tausta, väärtuste ja eelistustega ning kasutab selleks teadlikult visuaalseid väljendusvahendeid;	• kogub ja kirjeldab sihtrühma iseloomustavaid tunnuseid; • valib ja kasutab ruumikujunduse visuaalseid elemente, mis haakuvad sihtrühma identiteedi ja vajadustega ning ruumi eesmärgiga; • loob visuaalse kontseptsiooni kavandi, mis väljendab sihtrühma väärtusi ja konteksti; • põhjendab oma visuaalseid valikuid suuliselt või kirjalikult, seostades need konkreetse ruumifunktsiooni ja kasutajakogemusega;	Teema: Ruumikujunduse alused Maht: 1,5 EKAP Aeg: I kursuse I periood Alateemad: kompositsioon, visuaalne tasakaal, funktsionaalsus Teema: Ruumikavandid Maht: 1,5 EKAP Aeg: I kursuse IV periood Alateemad: joonistamine/maalimine	Mitteeristav. Praktilised ülesanded - kontseptsioonikavandite loomine arvestades sihtrühma vajadusi. Kujundav hindamine ja rühmatöö, teema lõpus juhendatud tööde esitlus ning tagasisidestamine komisjoni poolt. Eristav hindamine

	• loob ruumidisaini kontseptsiooni, mis jutustab visuaalse loo ning edastab selge ja tähendusliku sõnumi; • analüüsib ruumidisaini kontseptsiooni sobivust valitud sihtrühmale, hinnates lahenduse mõju, tähenduslikkust ja esteetilis sobivust;	• interjööri ja eksterjööri • esemete realistlik kujutamine • värvide, tekstuuride, materjalide kujutamine ruumis. • dekoratsiooniidee edasiandmine kavandil.	- Interjööri ja eksterjööri joonistamine ja maalimine erinevates keskkondades. - Erinevate objektide ning esemete ja nende tekstuuride ning materjali kujutamine. - Oma dekoratsiooniidee kavandamine joonistades, maalides või segatehnikas.
4) kasutab sobivaid tööriistu ning tehnoloogiaid materjalide töötlemiseks, järgides tööohutust ja eesmärgipärast kasutust;	• tunneb töövahendite ja seadmete funktsioone ning kasutab neid asjakohaselt vastavalt valitud materjalile ja tööülesandele; • järgib tööohutusnõudeid kogu tööprotsessi vältel; • rakendab sobivaid tehnikaid ja töövõtteid kavandatud lahenduse teostamisel, tagades töö korrektsuse ja materjalitõhususe; • arvestab tööde teostamisel mõõtkava ja oskab teisendada kavandi või maketi vastavalt vajadusele erinevatesse mõõtkavadesse; • järgib erialaseid tööohutusnõudeid, sealhulgas raskuste tõstmisel, riputamisel ja ohtlike töövahendite käsitlemisel;	Teema: Materjaliõpetus Maht: 1,5 EKAP Aeg: II kursuse III periood Alateemad: - Dekoraatori põhilised töövahendid (saag, trell, kuumaliimipüstol, kuumaõhupüstol, redel, viimistlusvahendid) - Erinevad töötlustehnikad (saega lõikamine, töö trelliga) - Materjalide ja töövahendite kombinatsioonid (traat, tamiil, teip, liimid ja nende õige kasutamine) - Viimistlusvahendite tundmine ja kasutamine (pinnatöötlus, värvimine, lihvimine, poleerimine) - Kasutatavate töövahendite turvalisus ja hooldus (töövahendite õige käsitlemine ja hoiustamine)	Mitteeristav - Praktilised ülesanded ja tööproovid (õpilane demonstreerib töövahendite õiget kasutamist, nt kujunduselemendi lõikamine saega) - Tööprotsessi täpsus ja turvalisus (töövahendite ohutu ja tõhus kasutamine) - Materjalide ja töötluste korrektsus (materjalide sobivus ja viimistluse kvaliteet) - Utiliseerimise oskus (õpilane rakendab säästlikkuse ja keskkonnasõbralikkuse põhimõtteid tööprotsessides) - Rühmatööd ja kriitika (tagasiside vastuvõtmine) (töötulemuste hindamine ja üksteisele tagasiside andmine)

		- Utiliseerimine (materjalide taaskasutus, töövahendite säästlik kasutamine) - Praktilised harjutused ja tööprotsessi läbiviimine - Keemilised ja füsioloogilised ohutegurid töökeskkonnas	
5) koondab oma vormistatud tööd erialasesse portfooliosse, jäädvustades ja kirjeldades tööde eesmärgi, tööprotsessi ja tehtud valikuid.	- kogub ja jäädvustab tööprotsessi etapid ideekavandist valmislahenduseni, kasutades sobivaid vahendeid ja töövõtteid; - vormistab kavandid, tööprotsessi ja valmislahendused tervikuks, varustades need asjakohaste selgituste ja viidetega; - kasutab oma tööde ja projektide näitamiseks portfoolioks sobivat digitaalset keskkonda, arvestades valikul tööturul ja erialal valitsevate trendidega ning haldamis- ja kasutusmugavusega.	Teema: Portfoolio koostamine ja vormistamine I Maht: 0,5 Aeg: Alateemad:	

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
17.	<u>Ruumidisaini lahenduste loomine</u> (dekoreerimine)	11 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab oskuse kavandada ja teostada visuaalselt terviklikke ruumilahendusi erinevates keskkondades, kasutades vormi- ja värviteooriat, visuaalse kommunikatsiooni põhimõtteid ning arvestades trende, sihtrühma ootusi ja kliendi vajadusi.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		

Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) **220/66 tundi**
 Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal **11/0 EKAP**

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) kavandab ruumidisaini kontseptsiooni, rakendades erinevaid loovtehnikaid kavandite ja esitluste loomisel;	- koostab kontseptsiooni kavandi, mis visualiseerib idee ruumiliselt; - valib ja rakendab loovtehnikaid ruumikujunduse idee arendamiseks ja edasiandmiseks; - esitleb oma lahendust suuliselt ja visuaalselt, põhjendades valitud disainielemente ja oma kontseptsiooni;	Teema: Ruumivaated ja joonestamine Maht: 1,5 EKAP Aeg: III kursus, I periood Alateemad: - joonistamine: (interjöörü ja eksterjöörü esemete realistlik kujutamine; dekoratsioonide edasiandmine kavandil) - maalimine: värvide, tekstuuride, materjalide mõju ruumis; digimaalimine on lõimitud 3D modelleerimisega - joonestamine (perspektiivid, projektsioonid ja nende rakendused; ruumilised kehad, nende pindalad ja ruumalad)	Eristav Praktilised ülesanded: Tervikliku ruumidisaini kavandi loomine, sh visuaalse ja tekstilise kontseptsiooni koostamine ning joonistamine ja joonestamine (perspektiiv, proportsioonid, materjalid). Hinnatakse lahenduse sisulist läbitöötatust, loovust, kompositsiooni ja tehnilist täpsust. Teema lõpus kavandite ja jooniste esitlus.
2) rakendab kliendikesket nõustamisoskust ja suhtluspsühholoogiat, kujundades hoiakuid keskkonnateadliku ruumikujunduse suunas;	- kaardistab tellija või sihtrühma väärtused ja ootused vestluse, küsimuste või vaatlusmeetodite abil; - suunab ruumikujunduse arutelu teadlike ja keskkonnasõbralike valikute, kasutades motiveeriva suhtlemise võtteid; - selgitab, kuidas valitud materjalid, visuaalne esteetika ja tarbimisotsused mõjutavad keskkonda ja kogukonda; - loob usaldusväärse suhtluskeskkonna, kasutades aktiivset kuulamist ja	Teema: Sündmuse visuaalne kontseptsioon ja kliendiga töötamine Maht: 2 EKAP Aeg: III kursus, IV periood Alateemad: - Stiilid, teemad, atmosfääri loomine, proportsioonid, liikumine ruumis, fookuspunktid - Materjalide ja tehnikate tundmine (tekstiilid, paber, puit, taimed, valguslahendused) - Füüsiliste jõududega arvestamine (konstruktsioonide stabiilsus, raskusjõud, tasakaal, kinnitused) - Valguse ja värvi mõju ruumikujunduses (toonide psühholoogia, valgusallikate paigutus)	Mitteeristav - Praktilised ülesanded ja projektid (õpilane kavandab ja teostab sündmusruumi dekoreerimise) - Makettide ja kavandite esitamine (3D-visualisatsioonid või füüsilised maketid, materjalide ja tehniliste lahenduste selgitus) - Materjalide ja tehniliste lahenduste testimine (õpilane demonstreerib, kuidas dekoratsioonide kinnitused ja konstruktsioonid arvestavad füüsilisi jõude)

	kliendikeskset hoiakut koostöös tellijaga;	- Praktilised harjutused ja projektid (sündmusruumi makettide loomine, täismõõdus dekoratsioonide katsetamine) - Sündmuse visuaalne kontseptsioon ja kliendiga töötamine (lähteülesande analüüs, visuaalsete lahenduste väljatöötamine)	- Rühmatöö ja kriitika (tagasiside vastuvõtmine) (õpilased analüüsivad ja annavad tagasisidet üksteise lahendustele) - Lõpuprojekt (täielikult teostatud sündmusruumi dekoratsioon koos dokumentatsiooniga, kus selgitatakse lahenduste valikut ja tehnilisi aspekte)
3) loob sihtrühmale sobivaid ruumidisaini lahendusi, kasutades värvi- ja vormiteooriat;	- koostab ruumilahenduse kavandi, lähtudes ruumi funktsioonist ja kasutaja vajadustest; - valib sobivad värvid, vormid, pinnamaterjalid ja objektid, arvestades trende ja kujundatava keskkonna funktsiooni; - seob kujunduse kindla konteksti või rolliga, arvestades selle funktsiooni ja atmosfääri;	Teema: Vormiõpetus dekoraatorile Maht: 2 EKAP Aeg: II kursuse I periood Alateemad: -Vormiõpetuse alused (maht, proportsioonid, tasakaal ja dünaamika) -Materjali omadused ja kasutamine (paber, papp, vahtplast, savi jne) -Modelleerimistehnikad (lõikamine, voltimine, liimimine, vormimine, painutamine) Realistlik, stiliseeritud ja abstraktne kujutamine (erinevad lähenemised ja tehnikad) -Ruumi ja vormi koosmõju (valgus ja vari, perspektiiv, vaataja liikumine ruumis) -Praktilised ülesanded ja eksperimenteerimine erinevate materjalidega Teema: Värvusõpetus- värvi mõju ruumis Maht: 2 EKAP Aeg: Alateemad: - Värvide omadused: toon, küllastus, heledus -Värvisüsteemid ja standardid (Pantone, RAL, HKS, NCS, värvitootjate kataloogid)	Eristav? -Praktilised tööd Tööprotsessi dokumenteerimine (fotod, eskiisid, tööetapid, refleksioon) kokkuvõtlik päeviku vormis blogi? - Modelleeritud objektide kvaliteet ja viimistlus (täpsus, konstruktsiooni tugevus, esteetika) - Eksperimenteerimisoskus ja loovus (erinevate lahenduste katsetamine) - Rühmatöö ja tagasiside (kaasõpilaste ja õpetaja analüüs modelleeritud objektide ruumilisuse ja vormi-materjali tasakaalu kohta) Lõpuprojekt (iseseisev ülesanne, kus õpilane loob ja esitleb ruumilise kujundusobjekti, mis demonstreerib õpitut) Värvusõpetus- värvi mõju ruumis: Eristav hindamine Praktilised värvikatsetused ja ülesanded, mis näitavad õppija arusaamist värvidest, toonidest, kontrastidest ja värvi mõjust ruumis.

		-Toonimise tehnikad (värvide segamine, pigmentide omadused, värvimise praktilised harjutused) Itteni värviring ja selle kasutamine (komplementaarsus, kontrastid, harmooniad) -Värvi mõju ruumis (valguse ja värvi koosmõju, psühholoogiline ja emotsionaalne mõju) -Praktilised ülesanded reaalses ja virtuaalses ruumis (digitaalne ja füüsiline katsetamine)	Hinnatakse tööde tehnilist kvaliteeti, kontseptsiooni selgust ja värvilahenduste põhjendatust. Õppetöö käigus kujundav hindamine; teema lõpus tööde esitlus ja komisjoni hinnang.
4) teostab ruumidisaini projekte erinevates keskkondades, kasutades sihipäraselt tehnilisi ja kompositsioonilisi võtteid;	• kavandab ja teostab ruumilise kujunduse; • teeb koostööd meeskonnaliikmetega, et saavutada visuaalselt ühtne tulemus; • kasutab ruumiplaneeringus sobivaid tehnilisi ja kompositsioonilisi võtteid, nt valgus, fookuspunkt, taust, liikumisvoog; • visualiseerib oma ruumilahenduse kolmemõõtmeliselt, kasutades digitaalset maketti, arvestab proportsioonide, liikumissuundade ja ruumipaigutuse loogikaga;	Teema: Vaateakende kompositsioon Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta I periood Alateemad: Värvus vaateaknal. Punkt, joon ja liikumine müügikeskkonnas. Valgus ja graafiline disain vaateaknal. Materjalid, allahindlus ning tüpograafia kasutamine. Lugu, huumor, mõõtkava Eelneva vaateakna mahavõtmine. Tööde ettevalmistus. Vaateakna ülesseadmine. Teema: Valgustus ja atmosfääri loomine Maht: 2 EKAP Aeg: III kursus I periood Alateemad: Valgustusõpetus ja valguse omadused (valguse liigid, värvustemperatuur, valgus ja varjud) Ruumikujunduse alused (kompositsioon, visuaalne tasakaal, funktsionaalsus) Valgustuse tehnilised lahendused (valgustite tüübid, valgusallikad, paigaldusviisid) Valgustuse mõju psühholoogiale ja atmosfäärile	Eristav Praktilised ülesanded: - Maketiehitus Täismahus vaateakna kavandamine ja teostamine - Rühmatööd ja analüüsid (erinevate lahenduste võrdlemine, efektiivsuse hindamine) - Kavandite ja makettide loomine (idee arendus, eskiisid, 3D-visualiseeringud või füüsilised maketid) - Praktilised teostused ja prototüübid (õpilased viivad ellu kavandatud vaateakna) - Materjalide ja konstruktsioonide testimine (õpilane demonstreerib, kuidas raskusjõud ja tehnilised aspektid on arvestatud) -Rühmatöö ja kriitika (tagasiside vastuvõtmine) (õpilased hindavad ja analüüsivad üksteise töid, selgitavad oma valikuid) Valgustus ja atmosfääri loomine

		Praktilised harjutused valguse seadistamisel erinevates keskkondades Maht: 2 EKAP Aeg: III kursuse II periood Alateemad: - Valgus ja vari ruumis: valguse suund, tugevus ja varjud ning nende mõju ruumi meeleolule fotol ja videol. - Tekstuur ja faktuur pildis – kuidas valgusega rõhutada pindade tekstuuri (nt puu, kivi, kangas) foto- ja videokujutises. - Valguse abil ruumi sügavuse ja vormi esiletoomine – modelleeriv valgus, fookuspunktid, ruumilisuse rõhutamine. - Fotostuudio valgustus: Fotostuudio valgustehnika ülesseadmine ja kasutamine - Fotogeenilise ruumi jäädvustamine – valguse, varju, tekstuuri ja materjalide teadlik kasutamine ruumifoto ja -video loomisel. Teema: 3D modelleerimine Maht: Aeg: Alateemad: - tehniliste jooniste lugemine ja tõlgendamine 3D tarkvaras töötamiseks; - 3D tarkvara põhifunktsioonid, tööriistad ja lisakomponendid (laiendused); - tehniliste jooniste alusel 3D-mudeli/maketi loomine; - materjalid ja tekstuurid 3D keskkonnas, stiililised valikud ning nende põhjendamine	Praktilised ülesanded ja projektid (õpilane loob ruumikujunduse valguslahenduse vastavalt lähteülesandele) Analüüs ja põhjendamine (õpilane selgitab oma valguslahenduse valikuid ja mõju ruumi atmosfäärile) Rollimängud ja simulatsioonid (valgustuse seadistamine erinevates tingimustes) Portfoolio esitamine (õpilane esitleb oma valguskujunduse näiteid ja analüüsi) Õpetaja ja kaasõpilaste tagasiside (kas valguslahendus vastab lähteülesandele ja on funktsionaalne) Valgustamine mitteeristav Arvestuse saamiseks peavad kõik praktilised ülesanded olema teostatud: - Valgus- ja materjaliharjutused Lühikesed fotoülesanded, mille käigus õppija katsetab valguse ja varju suhteid ning materjalide tekstuuri/faktuuri esiletoomist. - Fotoprojekti ülesanne (kokkuvõttev hindamine, osa hinnetest) Õppija valmistab ette ja pildistab fotoseeria kus kasutab „fotogeenilise
--	--	---	--

		- loodud 3D-mudelite renderdamine ning animeerimine	ruumi“ põhimõtteid, kus on teadlikult kasutatud valgust, varju ja materjale. Hinnatakse: valguse ja varju teadlikku kasutust; materjalide ja tekstuuride nähtavust; kompositsiooni ja tehnilist teostust. 3. Lühike video Õppija loob lühivideo, mis esitleb ruumi fotogeeniliselt (kaamera liikumine, kaadrialik, valgus ja materjalid). Hinnatakse: ruumi visuaalset jutustamist (kaadriplaanid, kaameraliikumine); valguse järjepidevust ja ruumilisuse esiletoomist; loovust ja lahenduse terviklikkust. Eristav - Praktilised ülesanded ja projektid (õpilane loob erinevaid 3D-mudeleid vastavalt juhendile ja iseseisvalt) - Tarkvara funktsioonide ja tööriistade kasutamine (hindamine tööprotsessi jälgimise kaudu) -3D mudelite renderdus ja animatsioon (animatsiooni kvaliteet ja sujuvus, kaadrite kompositsioon, animatsiooni loogika ja ülesehitus)
5) täiustab oma erialast portfooliot, järgides	• struktureerib süsteemselt ja vormistab tööd ning projektid eesmärgipäraselt terviklikuks, arvestades	Teema: Portfoolio koostamine ja vormistamine II Maht: 0,5 Aeg:	

kasutajasõbralikkuse ja kestlikkuse põhimõtteid.	kasutusmugavuse ja hea jälgitavusega; - järgib kestlikkuse ja visuaalse kujunduskvaliteedi põhimõtteid portfoolio loomisel; - esitleb portfooliot enda erialastest töödest, kirjeldades tööprotsessi ja selgitades töö eesmärgist lähtuvaid valikuid, kasutades erialast sõnavara.	Alateemad:	
--	---	-------------------	--

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
18.	<u>Ruumidisaini projektide teostamine</u> (dekoreerimine)	11 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab oskuse kavandada ja teostada tervikliku ruumidisaini projekti erinevas keskkonnas, kasutades loovaid visuaalse väljenduse vahendeid, kujunduspõhimõtteid ja meediavorme. Samuti arendab õppija võimet esitleda oma tööprotsessi, analüüsida tehtud valikuid ja hinnata oma professionaalset arengut.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 220/66 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 11/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg	Õppemeetod Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) kavandab lähteülesande alusel tervikliku ruumidisaini, lähtudes valitud teemast,	koostab visuaalse ja tekstilise kontseptsiooni kavandi;	Teema: Ruumivaated Maht: 1 EKAP Aeg: IV kursus, IV periood Alateemad:	Hindamine on eristav. Kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist.

sihtrühmast ja kujunduse eesmärgist;	• kirjeldab kavandis valitud teemat, sihtrühma vajadusi ja disainielementide otstarvet; • valib ruumilahenduseks sobivad materjalid, värvid, vormid ja dekoratiivsed lisandid eesmärgipäraselt; • esitab kavandi koos põhjendusega, sidudes selle selgelt ruumikasutaja, sündmuse või asutuse kontekstiga; • näitab üles iseseisvat loovat mõtlemist ja sisulist läbitöötatust lahenduse kujundamisel;	- Inspiratsiooniallikad (moodboard'id, visuaalne uurimus, kontseptsiooni sõnastamine/narrativ, sihtrühma/persoona analüüs) - ruumikujunduse kavandamine (skeemid, paigutus, perspektiiv, tehnilised joonised) (plaanivaated, lihtsustatud eskiisid, paigutusvariandid) -Kontseptsiooni kavandi vormistamine (kontseptsioonikaart, lühikirjeldus + visuaalid ühtse tervikuna) - Loovtehnikate rakendamine (kollaaž, fotomanipulatsioon, visandid, digitaalne makett) - Materjalid ja tekstuurid ruumikujunduses (materjalinäidised, värvikaardid, valgus ja varjud ruumis) - Esitluse ülesehitus ja loogika - Suuline, visuaalne ja kirjalik eneseväljendus	- Praktilised harjutused (kujundav hindamine) Lühikesed loov- ja visandamisülesanded, mille käigus hinnatakse õppija oskust sõnastada kontseptsiooni, katsetada loovtehnikaid ja kavandada ruumilahenduse esialgseid variante. Õpetaja annab suulist tagasisidet. - Projektitöö: ruumi kujunduse protsess algusest esitluseni (kokkuvõttev hindamine) Hinnatakse terviklikku ruumikujundusprojekti: lähteülesande analüüsi, kontseptsiooni ja ruumiplaani kvaliteeti, loovtehnikate rakendamist ning kontseptsiooni visuaalset vormistamist. - Lõppesitlus Õppija esitleb oma lahendust suuliselt ja visuaalselt. Hinnatakse lahenduse selgust, disainivalikute põhjendatust ning esinemisostkust.
2) loob lähteülesande alusel tervikliku ruumidisaini lahenduse, rakendades sobivaid tehnilisi ja kompositsioonilisi võtteid	• valmistab ette ja teostab ruumilise kujunduse vastavalt eelnevale kavandile ja ruumikasutuse eesmärgile; • kasutab sobivaid töövõtteid ning materjale esteetilise ja funktsionaalse terviku saavutamiseks; • tagab lahenduse visuaalse ühtsuse, korrektsuse ja professionaalse viimistluse vastavalt kujunduskvaliteedi nõuetele;	Teema: Teatriprojekt ja maketiõpetus Maht: 3 EKAP Aeg: IV kursus, III periood Alateemad: -Teatrikunstniku töö erisused ja töövahendid (teatri töökorraldus, tööjoonised, kujunduskavand, makett) -Kunstnik-dekoraatori töömeetodid ja vahendid -Töökavandite loomine -3D maketi valmistamise meetodid ja töövõtted -Lavaplaan, mõõtkava ja figuurid maketis	Hindamine on eristav. Praktilised ülesanded 3D-mudelite loomiseks, sh tööjoonised ja virtuaalsed maketid. Hinnatakse mudeli tehnilist täpsust, proportsioone ja tööprotsessi korrektsust. Praktilised ülesanded teatrilavastuse maketi loomiseks. Hinnatakse ruumilise lahenduse loovust, proportsioonide täpsust ja tehnilist teostust. Õppetöö käigus kujundav hindamine; teema lõpus maketi või 3D-projekti kaitsmine komisjonile.

	• teeb säästlikke valikuid vastavalt jätkusuutliku disaini põhimõtetele;		
3) viib oma ruumidisaini kontseptsiooni ellu, töötades koos valdkondlike spetsialistide või meeskonnaga;	• osaleb aktiivselt ettevalmistuses ja teostuses; • teeb koostööd meeskonnaga, järgides kokkulepitud rollijaotust; • tagab visuaalse väljundi ühtsuse, sidudes valguse, kompositsiooni ja ruumilise lahenduse tervikuks;	Teema: Müügikeskkonna kujundus Maht: 3 EKAP Aeg: Alateemad: - Ostukogemuse mõjutamine, kaubandusruumi funktsionaalsus, visuaalne kommunikatsioon, bränding. - Kompositsioon ja värvusõpetus (tasakaal, fookuspunktid, kontrastid, brändi visuaalne identiteet) - Materjalide ja konstruktsioonide tundmine (kestvuse ja stabiilsuse tagamine, raskusjõud ja toetavad struktuurid) - Valgustus ja atmosfääri loomine (valguse roll esitlemisel, emotsiooni ja meeleolu kujundamine)	Eristav. Praktilised ülesanded: vaateakna või müügikeskkonna kontseptsiooni kavandamine ja teostamine. Hinnatakse ruumiplaneerimist, kompositsiooni, värvikasutust ja lahenduse funktsionaalsust. Tundides kujundav hindamine; teema lõpus tööde esitus.
4) esitleb oma ruumidisaini projekti, kasutades asjakohaseid visuaalseid väljendusvahendeid ning põhjendades loominguilisi otsuseid;	• koostab selge ja visuaalselt atraktiivse esitluse; • esitab oma töö loogiliselt, selgitades eesmärgi, valikuid ja kasutatud kujundusvõtteid; • kasutab korrektset ja valdkonnale omast terminoloogiat nii eesti kui võõrkeeles; • põhjendab tehtud disainiotsuseid, sidudes need ülesande, sihtrühma, ja isikliku arusaamaga ruumikujundusest;	Teema: Teatriprojekt ja maketiõpetus Maht: 3 EKAP Aeg: IV kursus, III periood Alateemad: -Visuaalsed esitusviisid -Avalik esinemine	Eristav. Praktilised ülesanded 3D-mudelite loomiseks, sh tööjoonised ja virtuaalsed maketid. Hinnatakse mudeli tehnilist täpsust, proportsioone ja tööprotsessi korrektsust. Praktilised ülesanded teatrilavastuse maketi loomiseks. Hinnatakse ruumilise lahenduse loovust, proportsioonide täpsust ja tehnilist teostust.

	• analüüsib kriitiliselt oma loomeprotsessi, tuues välja õnnestumised ja arengukohad;		Õppetöö käigus kujundav hindamine; teema lõpus maketi või 3D-projekti kaitsmine komisjonile.
5) esitleb kujunduslikult terviklikku, oma erialast identiteeti demonstreerivat portfooliot.	• vormistab valitud tööd ning projektid portfooliosse, lähtudes portfoolio eesmärgist ja oma edasisest erialasest tegevussuunast; • esitleb portfooliot valitud erialastest töödest, kirjeldades omandatud oskusi, kompetentse ja pädevusi ning edasisi erialaseid eesmärke; • kavandab ja arendab oma professionaalset identiteeti, tutvustades erialast portfooliot huvigruppidele.	Teema: Portfoolio koostamine ja vormistamine Maht: ? Aeg: Alateemad:	

Kolme dekoreerimismooduli ühine hindamissüsteem:

Moodul hinnatakse eristavalt. Mooduli erinevates ainetes sooritatakse kokkulepitud ajakava ja konkreetse ülesande püstitusega hulk praktilisi harjutusi ja ülesandeid nii juhendamisel kui iseseisvalt. Tööde ja harjutuste hulk ning raskusaste varieerub individuaalselt ja õppegrupiti, sõltudes tasemest ja võimekusest. Üksikuid töid ei hinnata eristavalt, vaid antakse tagasisidet. Mooduli hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine. Hindamise aluseks on kõikide ülesannete sooritamise ning vormistamine portfooliosse vastavalt kokkulepitud vormistusnõuetele. Läbi mitme perioodi vältavate teemade puhul toimub iga perioodi lõpul tööde ülevaatus ja vormistamine portfooliosse. Teema lõppedes toimub teema lõpphindamine ainekomisjoni poolt (eristav).	Hindamismeetod: Kujundav hindamine individuaalselt ja õppegrupiti tööprotsessi jooksul + õpimapi tööde esitlemine ja hindamine perioodi lõpus õpetajate poolt avaliku arutelu käigus. Hinnatakse: • kunstilist kvaliteeti • tehnilist kvaliteeti • ülesande püstitusest kinnipidamist • tööde õigeaegset sooritust • õpilase individuaalset arengut • kokkulepitud nõuetele vastavat vormistust • osalemist hindamise arutelul
--	---

Hindekriteeriumid		
Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel. Tööd on sooritatud vastavalt ülesandepüstitustele, kuid on poolikud, vähese läbitöötamisastmega või esineb puudujääke kunstilises või tehnilises kvaliteedis. Vormistus ja/või väljapanek on ebakorrektn. Õpilase arengus ei ole toimunud soovitud edasiminekut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel või ületades lävendit. Tööd on õigeaegselt esitatud. Suurem osa töödest on rahuldava või hea kunstilise ja tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistusnõuetele. Õpilase arengus on märgata edasiminekut.	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ületades lävendit. Suurem osa töödest on hea või väga hea kunstilise ja/või tehnilise kvaliteediga. Vormistus ja väljapanek on korrektsed ning vastavad kokkulepitud vormistusnõuetele. Õpilane on tõstnud enda pädevust antud teemal.

ALGUSESSE >>

III Kohustuslikud üldharidusõpingute moodulid

[illegible]

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
1.	<u>Keel ja kirjandus</u>	14 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane väljendab ennast eesti keeles selgelt ja arusaadavalt nii suuliselt kui ka kirjalikult, kujundab keele ja kirjanduse kaudu rahvuslikku, riiklikku ja iseenda identiteeti ning arendab tekstide analüüsimise ja tõlgendamise abil kriitilist ja loomingulist mõtlemist, aktsepteerides kultuuridevahelisi erinevusi.		
Märkus: Õpilasel, kes on omandanud põhihariduse eesti keelest erineva õppekeelega koolis või klassis ja vajab tuge eesti keeles õpingute jätkamiseks, võib asendada mooduli „Keel ja kirjandus“ mooduliga „Eesti keel teise keelena ja kirjandus“.		
Nõuded mooduli alustamiseks: omandatud põhiharidus.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 280/84 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 3/11 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist;	- vahendab kogemusi ja teadmisi, väljendab arvamusi ja hinnanguid ning kohandab oma keelevalikuid vastavalt suhtlusolukorrale või teksti liigile; - struktureerib nii kirjas kui ka kõnes loogilise ülesehitusega ja sidusat teksti; - argumenteerib selgelt ja veenvalt, kaitseb oma seisukohti nii suuliselt kui kirjalikult; - korrigeerib ja redigeerib oma teksti, kasutab otstarbekalt keeleallikaid ja teabekeskondi ning teeb teadlikke keelevalikuid; - kuulab, loeb ja annab asjakohast tagasisidet ning kasutab seda tekstiloomes ja suhtlusolukordades, näiteks rühmatöös, täidab eesmärgipäraseid, koostööd soodustavaid ülesandeid; - kasutab ja edastab eri allikaist, sh digi- ja meediakeskkondadest leitud infot, hindab teabe usaldusväärsust; - kasutab nii kirjas kui ka kõnes mitmekesisist ja sobilikku	Keele ja kirjanduse teemasid käsitletakse paralleelselt. Teemade läbimise järjekord võib varieeruda, et parimal moel toetada ja täiendada erialaseid õpinguid ning kultuuriloo ja sotsiaalsainete teadmisi. Teemad ja alateemad: Praktiline keeleoskus I ja II (2 EKAP, 52 tundi) Suuline ja kirjalik keeleoskus; teadlik ja varieeruv keelekasutus; teabeallikate kasutamine; kirjakeele ja keelekorralduse tundmine; keeleoskus kui erialane oskus; keeleteadmiste ja praktilise suhtlusoskuse lõimimine, kriitiline tagasiside ja refleksioon.	Eristav hindamine iga perioodi lõpus. Hinne kujuneb aktiivse osaluse ning erinevate tundides tehtavate tööde põhjal. Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest ning arvestatakse nii õpetaja hinnangut kui ka reflekteerivat enesehindamist ning kaaslaste hindamist. Perioodide lõikes

	sõnavara; osaleb tekstikesksetes aruteludes;		
2) loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle;	- väljendab oma seisukohta loetu, kuuldu ja nähtu üle ning valib selleks sobiva keelekasutuse ja teksti liigi; - sünteesib mitmest allikast pärit infot ja arutluskäike; - vahendab kogemusi ning osaleb ühisarutelus loetud ja vaadatud teoste üle, tuues asjakohaseid näiteid; - reflekteerib uut infot ja erinevaid vaatenurki ning kujundab oma arvamuse; - leiab tundmatutele sõnadele ja väljenditele tähendusi lähtuvalt kontekstist või kasutades sobivaid andmebaase; - täidab ülesandeid eesmärgipäraselt ja koostööd tehes;	Tekstirikkus ja stiil (1 EKAP, 26 tundi) Tekstiloomestrateegiad vastavalt tekstiliigile; tekstide analüüs ja konteksti mõistmine; suhtlusolukorra ja kultuuritavade mõju tekstile; keele- ja tekstiteadlikkuse arendamine; erinevate tekstide grammatika ja sõnavara analüüs; keelevahendite eesmärgipärane kasutamine ja analüüs; tekstide kirjutamine ja reflekteerimine. Mina ja meedia (1 EKAP, 26 tundi) Infoühiskond ja meedia roll; veebikeel ja eneseväljendus digitaalses maailmas; avaliku ruumi keel; manipuleerimisvõtted; erialane kirjandus meedias; meediatekstide koostamine; ettekanded ja grupiarutelud.	võivad hindelised tööd varieeruda. Õpetaja annab ülevaate perioodi hindamisülesannetest teema alguses ning võimalusel kaasatakse ka õpilased hindamiskriteeriumite väljatöötamisse. Hindamisülesannete puhul otsitakse võimalusi ühendada neid võimalikult palju ka teiste ainete töödega (kirjalikud ja lugemisülesanded erialastes ainetes, kunstiloos, sotsiaalainetes; praktikatel jm). Võimalikke hindamisülesandeid: eri liiki tekstide loomine ja redigeerimine (e-kiri, essee, arutlev kirjan, ajakirjanduslik tekst, ilukirjanduslikud tekstid, näitusearvustus; 1 pilt, 1 lehekülg); slaidiesitluse koostamine ja ette kandmine; mõttepäevik ja/või õpimapp; tekstianalüüs (ajakirjandusliku või esseistliku ja ilukirjandusliku teksti põhjal); funktsionaalse lugemise ülesanded; visuaalse või audiovisuaalse teose
3) kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit;	- tõlgendab, analüüsib ja koostab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste; - eristab faktidel põhinevat teavet ja arvamust; - kasutab tekstiloomes erinevaid allikaid ja alustekste (sealhulgas tehisintellekti loodut) ning viitab nendele; - toetub tekstiloomes usaldusväärsetele ja sobivatele allikatele; - võrdleb kahte teksti või teost, käsitledes nende sarnasusi ja erinevusi; - osaleb eesmärgipäraselt veebitoimingutes ja -koostöös; - kasutab tehisintellekti võimalusi teadlikult oma õpiprotsessi toetamiseks; - kasutab pingevabalt ja mitmekülgset levinumaid digiseadmeid ja -rakendusi ning järgib süstemaatiliselt andmekaitsega seotud juhiseid; - mõistab veebiidentiteedi loomise ja selle kaitsmise põhimõtteid; - täidab ülesandeid eesmärgipäraselt ja koostööd tehes;	Mina ja väljendusjõud (1 EKAP, 26 tundi) Eneseteadlikkus ja identiteet; suuline ja kirjalik eneseväljendus; emotsioonide väljendamine ja kommunikatsioon; argumenteerimine ja veenmisoskus; väljendusviiside mitmekesisus ja loovus; enesekehtestamine, refleksioon ja enesehindamine. Lugemisest arutlemiseni (1 EKAP, 26 tundi) Tekstide mõistmise ja lugemisoskuse arendamine; tekstide kriitiline analüüs; argumenteerimisoskuse arendamine; suulise ja kirjaliku arutlusoskuse arendamine; kriitilise mõtlemise ja argumenteerimise tehnikad; näidistekstide analüüs ja arutelud; argumentide ja väidete selge sõnastamine; refleksioon ja tagasiside.	
4) kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab	- seostab keele- ja kirjandusnähtusi ühiskondliku ja kultuurilise kontekstiga; - selgitab keele ja kirjanduse rolli kultuuri kandjana ja avaliku		

enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist;	suhtluse vahendajana; • nimetab ja analüüsib eesti kultuurile ja eestlaste identiteedile olulisemaid tüvitekste, -teoseid; • seostab teose (sh film ja näidend) või teksti sündmustikku, tegelasi ja konteksti isiklike kogemustega; • koostab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ning ettekandeid huvi- ja erialavaldkonna teemadel; • kohaneb mitmesugustes, sh võõrastes suhtlusolukordades ja oskab valida sobivaid strateegiaid; • täidab ülesandeid eesmärgipäraselt ja koostööd tehes;	Mina ja pärimus (1 EKAP, 26 tundi) Pärimuse ja kultuuripärandi (folkloori) mõistmine; pärimusel põhinev kirjandus; antiikmüüdid, eestlaste mütoloogiline maailmapilt; piiblilood; kultuuriline järjepidevus; mütoloogiline maailm ja selle tõlgendamine; eesti rahvapärimuse uurimine; kultuuri ja pärimuse tähendus tänapäeval. Mina ja kirjanduse põhiliigid I ja II (2 EKAP, 52 tundi) Kirjanduse põhiliigid (eepika, lüürika, dramaatika); stiili- ja kõnekujudid; romaan ja novell; kirjanduse põhimõisted: aegruum, tegelane, vaatenurk; tõlgendamine ja analüüs; võrdlemine ja süntees, tekstiloom (ka alustekstidega); seisukoha kujundamine. Ajastute maailmas I ja II (2 EKAP, 52 tundi) Kirjanduse ja kultuuri ajalooline ülevaade; kirjandus- ja kunstiajaloo seosed; maailmakirjanduse suurteosed; kirjandus ja ajastu kontekst; poeetilised väljendusvahendid; analüüs ja tõlgendamine, võrdlemine ja seosed; kirjanduse põhimõisted; loominguline ja kriitiline kirjutamine. Kirjandus pildis ja helis (1 EKAP, 26 tundi) Kirjanduse ja kunsti ning kirjanduse ja teiste loominguliste meediumite seosed; teatrietendused ja filmid, kuuldemängud; meedia ja kirjandus; loovkirjutamine erinevates žanrites ja meediumites; meediumite mõju	analüüs; ülesanne iseendale (koostamine ja lahendamine); erialaga seotud loovtööd; koomiks või illustratsioon kirjandusteose põhjal; erialase portfoolio tekstid; võistkondlik mälumäng (koostamine, mängimine) jt.
5) tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga.	• loeb õpingute ajal tervikteoseid, valides mitmekesist lugemismaterjali vastavalt huvidele, soovidele ja vajadustele; • esitab küsimusi ja vastab loetu põhjal küsimustele, mõistes ka teoste allteksti ja kujundlikku keelt; • kasutab eri tekstide puhul erinevat lugemisstrateegiat; • tõlgendab teost kirjandusloolisest kontekstist lähtuvalt; • nimetab kirjanduse põhižanre, nende tunnuseid, ülesehitust ja tõlgendusvõimalusi ning olulisemaid esindajaid; • kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid; • eristab tekstinäidete põhjal žanre ja kujutamisi viise, • võrdleb teoste sisu, väljenduslaadi ja ülesehitust, kasutades oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid; • avaldab ja põhjendab oma arvamust loetu kohta, kasutades oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid ja tsitaate; • täidab ülesandeid eesmärgipäraselt ja koostööd tehes.		

		kirjandusele ja kultuurile; praktilised loovtöö projektid. Eneseteadvus ja kirjandus (1 EKAP, 26 tundi) Eneseteadvuse ja kirjanduse seosed; eesti kirjanduse tüvitekstid; identiteedi kujunemine erinevatel ajastutel; eestlaste väärtusmaailm; ühiskondlikud teemad, loovkirjutamine, diskussioon. Mina ja ümbritsev maailm (1 EKAP, 26 tundi) Kirjandus ja ühiskond; kirjanduse mitmekesisus; tekstide kriitiline analüüs; inimese ja ühiskonna seosed; tulevik ja kirjandus; tsensuur. Õppemeetodid: aktiivne loeng; paaris- ja rühmatööd (sh diskussioonid, debatid, üksteise tagasisidestamine ja refleksioon); iseseisev ja ühine lugemine (sh tunniplaani sisse arvestatud lugemistundide raames); eri liiki tekstide analüüs ja tõlgendamine (ilukirjanduslikud tekstid, esseistika, ajakirjanduslikud tekstid); (audio)visuaalsete teoste analüüs ja tõlgendamine; mõttepäeviku pidamine ja/või õpimapi koostamine; mõiste- ja ideekaartide koostamine; individuaalsed kirjalikud tööd ning nende tagasisidestamine ja toimetamine (sh paaristööna); erinevad praktilised harjutused (sh õigekirjaharjutused); tööd asjakohaste digivahendite, -keskkondade ja -kogudega; ülesande koostamine (juhiste ja hindamiskriteeriumite loomine); esitluste koostamine ja ette kandmine; loovtööd (sh kunsti ja erialaga seotud, nt illustratsioon, koomiks, raamatukujundus jm); draamameetodid (kuum tool, kirjanduslik	
--	--	---	--

		kohus, <i>tableaux vivants</i> , süümekoridor, rollimängud, loojutustamistehnikad jm); temaatilised õppekäigud (raamatukogud, näitused, kirjandusüritused, kirjanduslikud jalutuskäigud linnaruumis).	
--	--	---	--

Mooduli hindamine: **Mooduli kokkuvõtvaks hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine.**

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
2.	<u>Eesti keel teise keelena ja kirjandus</u>	14 EKAP
Mooduli eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õpilane väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning omandab eakohase keeleoskuse, mis võimaldab tal jätkata õpinguid eesti keeles, osaleda aktiivselt ühiskonnaelus ja tulla edukalt toime tööturul. Õpilane mõistab eesti keele ja kirjanduse rolli rahvusliku, riikliku ja isikliku identiteedi aluse ja kultuuri osana.	
Märkus:	Õpe põhineb tekstikesksel keele- ja kirjandusõpetusel ning keeleõppe raamdokumendi nõuetel. Kasutatakse eesti keel teise keelena õppemetoodikat, erinevaid tekste ja tekstitoiminguid. Rõhk on nii suulise kui kirjaliku teksti mõistmisel, analüüsil ja tõlgendamisel ning väljendusoskuse arendamisel nii suuliselt kui kirjalikult. Tekstitoimingud hõlmavad funktsionaalset lugemist, arutlemist, kriitilist hindamist, stiilivahendite analüüsi ja praktilist rakendamist tekstiloomes, kasutades trükitud ja digitaalseid keeleressursse.	
Nõuded mooduli alustamiseks: omandatud põhiharidus.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 280/84 tundi		
Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 3/11 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg	Õppemeetodid, Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) mõistab eri liiki eestikeelseid tekste ning eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet	- mõistab kõneleja keelt, suudab jälgida pikka mõttevahetust; - tunneb ära erinevad tekstitüübid, levinumad kõnekujudid ja idioomid; - tabab ja toob välja iga vestleja peamõtte arutelu; - saab aru pikkadest eri laadi tekstidest, kui on võimalik lugeda korduvalt ja kasutada teabeallikaid;	Keele ja kirjanduse teemasid käsitletakse paralleelselt. Teemade läbimise järjekord võib varieeruda, et parimal moel toetada ja täiendada erialaseid õpinguid ning kultuuriloo ja sotsiaalinete teadmisi.	Eristav hindamine iga perioodi lõpus. Hinne kujuneb aktiivse osaluse ning erinevate

	• valib sobivaid teatmeallikaid teksti paremaks mõistmiseks; • loeb iseseisvalt eri laadis ja žanris tekste, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist; • kasutab keelt loomulikult, paindlikult ja tulemuslikult enamikus suhtlusolukordades;		
2) arendab oma loovvõimeid, kirjutab ja esitab eri tüüpi ning eri žanris tekste, tuginedes vajadusel asjakohastele alustekstidele	• loob erinevaid tekstitüüpe, mille arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane, kokkuvõtte sobiv; • valib ja kasutab etteantud teemale kohaseid argumente; • kirjeldab tegevusjuhiseid ja teenuste tutvustusi; • koostab põhjaliku ülevaate pikkadest ja keerukatest artiklitest, erinevatest abstraktsetest tekstidest, andes edasi teksti mõtte ja autori arvamuse; • kasutab tekstiloomes ja esitlemisel vajadusel sobivaid digivahendeid; • rakendab teksti tüübist ja teemast lähtuvalt sobivat tooni, stiili ja registrit; • väljendab oma seisukohta loetu, kuuldu ja nähtu üle ning valib selleks sobiva keelekasutuse ja teksti liigi; • vahendab kogemusi ning osaleb ühisarutelus loetud ja vaadatud teoste üle, tuues asjakohaseid näiteid;	Inimene ja ühiskond. Inimene kui looduse osa, eluring, tasakaal inimese ja looduse vahel, loodushoidlik, inimsõbralik ja tervislik eluviis, inimese kordumatu eripära ja loomus, väärtushinnangud, vaated, inimsuhted (isiklikud, emotsionaalsed ja sotsiaalsed), ettevõtlikkus, perekond, hovid ja koduloomad, erinevad inimesed ja rahvad, suhtlusvahendid, loomulik keel ja kehakeel, majanduselu tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond, erivajadustega inimesed, koolivägivald jms. Tehnoloogia ja infoühiskond. Meedia ja selle usaldusväärsus, ajakirjandus kui neljas võim, sotsiaalmeedia, tehisaru, interneti ohud, tehnoloogilised rakendused igapäevaelus, reklaamid ja sotsiaalmeedia jms. Eesti ja maailm. Eesti riik ja rahvas, geograafiline asend ja kliima, rahvastik, mitmekultuuriline ühiskond, riigikaitse ja omariiklus, riigikogu ja valitsus, president, valimised, eesti keel ja meel, Eesti ja muu maailm, poliitika ja aktuaalsed sündmused jms. Kultuur ja looming. Kodukoha lugu, rahvuslik identiteet, kultuuritraditsioonid, kultuur kui looming – kirjandus, arhitektuur, kujutav kunst, helilooming jne; rahva ajalooline kultuurimälu, erinevate rahvaste kultuuritraditsioonid, tavad ja uskumused, rahvapärимused jms Loodus ja elukeskkond. Säästlik eluviis, elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel, sotsiaalsed hüved ja nende kättesaadavus, sotsiaalne miljö,	tundides tehtavate tööde põhjal. Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest ning arvestatakse nii õpetaja hinnangut kui ka reflekteerivat enesehindamist ning kaaslaste hindamist. Perioodide lõikes võivad hindelised tööd varieeruda. Õpetaja annab ülevaate perioodi hindamisülesannetest teema alguses ning võimalusel kaasatakse ka õpilased hindamiskriteeriumite väljatöötamise. Hindamisülesannete puhul otsitakse võimalusi ühendada neid võimalikult palju ka teiste ainete töödega (kirjalikud ja lugemisülesanded erialastes ainetes, kunstileos, sotsiaalainetes; praktikatel jm). Võimalikke hindamisülesandeid: eri liiki tekstide loomine ja redigeerimine (e-kiri, esse, arutlev kirjand, ajakirjanduslik tekst, ilukirjanduslikud tekstid, näitusearvustus; 1 pilt, 1
3) väljendub ladusalt, korrektselt ja mõjusalt mitmesugustel üldistel ning õpinguid, tööd ja vaba aega puudutatavatel teemadel, sidudes mõtteid selgelt nii suuliselt kui kirjalikus tekstis, suheldes koostööselt nii tava- kui digikeskkonnas	• osaleb arutelus, väitleb abstraktse teema üle, põhjendab oma seisukohti ja teeb kaaslastega koostööd; • suhtleb erinevatel teemadel, juhib vestlust ja annab tagasisidet; • kohaneb mitmesugustes suhtlusolukordades ja valib sobivad -strateegiad; • hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult; • mõistab vestluskaaslaste väljendatut üksikasjalikult; • tuleb toime läbirääkimistega avalikus, töö- ja hariduselus;		
4) kasutab spontaanses suhtluses grammatiliselt õiget keelt ega pea sõnumit eriti lihtsustama, valib olukorrale sobiva registri;			
5) suudab suhtlust tõhusalt vahendada ja toetada,	• juhib suurema pingutuseta vestlust tuttavatel teemadel; • tõlgendab diagramme, jooniseid ja tabeleid, annab edasi		

kohandades oma väljendusviisi, ning arutelu edasi arendada, esitades küsimusi;	neis sisalduvat infot; • suudab selgelt edasi anda tekstide ja visuaalide mõtet; • muudab oma väljendusviisi vastavalt suhtluskaaslase vajadustele ja tasemele; • teeb märkmeid, esitab arusaamatuste korral lisaküsimusi ja vastab küsimustele; • tõlgib mõtteid ja arutelusid eesti keelest teise keelde ja/või vastupidi nii, et säilib algteksti mõte; • koostab kokkuvõtteid ja teeb kokkuvõtlikke märkmeid (loeng, telesaade, ettekanne jms); • sõnastab loetud teksti ümber, refereerib nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot, austades intellektuaalset omandit, kasutab korrektset viitamist;	mitmekultuuriline ühiskond, loodushoid jms. Haridus ja töö. Elukestev õpe, riiklikud ja eraõppeasutused, koolikeskkond ja traditsioonid, edasiõppimisvõimalused Eestis ja välismaal, teadlik eneseteostus ja motivatsioon, elukutsevaliku võimalused ja ohud, karjääri planeerimine, tööle kandideerimine, tööintervjuu ja vajalikud dokumendid, jätkusuutlik ettevõtetus, töötus, vastutustundlik suhtumine oma ja teiste töösse, töötaja ja tööandja õigused ja kohustused, ametiühingud, töö ja puhkus, suhted töökollektiivis jne.	lehekülg); slaidiesitluse koostamine ja ette kandmine; mõttepäevik ja/või õpimapp; tekstianalüüs (ajakirjandusliku või esseistliku ja ilukirjandusliku teksti põhjal); funktsionaalse lugemise ülesanded; visuaalse või audiovisuaalse teose analüüs; ülesanne iseendale (koostamine ja lahendamine); erialaga seotud loovtööd; koomiks või illustratsioon kirjandusteose põhjal; erialase portfoolio tekstid; võistkondlik mälumäng (koostamine, mängimine) jt.
6) kujundab eesti keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning ühiskonna ja kultuuri mõistmist ja nendes osalemist	• seostab eesti keele- ja kirjandusnähtusi ühiskondliku ja kultuurilise kontekstiga; • selgitab eesti keele ja kirjanduse rolli kultuuri kandjana ja avaliku suhtluse vahendajana; • nimetab ja analüüsib juhendamisel eesti kultuurile ja eestlaste identiteedile olulisemaid tüvitekste, -teoseid; • seostab teose (sh film ja näidend) või teksti sündmustikku, tegelasi ja konteksti isiklike kogemustega; • koostab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ning ettekandeid huvi- ja erialavaldkonna teemadel; • kohaneb mitmesugustes, sh võõrastes suhtlusolukordades ja oskab valida suhtlemiseks sobivaid strateegiaid;	Õppemeetodid: Loeng, dialoogid, raamatu lugemine, arutelu, demonstratsioon, illustratsioon, piltide, tabelite, filmide ja/või telelavastuste vaatamine ja analüüs; audiovisuaalsed meetodid; ümberpööratud klassiruumi meetod; aktiivõppemeetodid; individuaalne õpe; mängustamine; praktilised harjutused kirjutamisoskuse ja loovuse arendamiseks; loovkirjutamine; funktsionaalne lugemine ja tekstianalüüs, idee- ja mõistekaardid, allikakriitiline töö kirjalik ja suuline harjutamine, õppekäigud.	
7) suhestab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga	• loeb õpingute ajal tervikteoseid, valides mitmekesisest lugemismaterjali vastavalt huvidele, soovidele ja vajadustele; • esitab küsimusi ja vastab loetu põhjal küsimustele, mõistes ka teoste allteksti ja kujundlikku keelt; • kasutab eri tekstide puhul erinevat lugemisstrateegiat; • tõlgendab teost kirjandusloolisest kontekstist lähtuvalt; • nimetab kirjanduse põhižanre, nende tunnuseid,		

	ülesehitust ja tõlgendusvõimalusi ning olulisemaid esindajaid; • kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid; • eristab tekstinäidete põhjal žanre ja kujutamisi, viise, • võrdleb teoste sisu, väljenduslaadi ja ülesehitust, kasutades oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid; • avaldab ja põhjendab oma arvamust loetu kohta, kasutades oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid ja tsitaate; • täidab ülesandeid eesmärgipäraselt ja koostööd tehes.		
--	---	--	--

Mooduli hindamine: **Mooduli kokkuvõtvaks hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine.**

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
3.	<u>Matemaatika</u>	12 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab matemaatikapädevused ja probleemilahendusoskuse tasemel, mis toetab mitmekülgset haridusteed elukestvas õppes ning valmistab ette tööturule sisenemiseks.		
Nõuded mooduli alustamiseks: omandatud põhiharidus.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 240/72 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 2/10 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) rakendab matemaatika ja eluliste probleemülesannete lahendamisel ning tulemuste kontrollimisel sobivaid meetodeid ja digivahendeid	• lahendab matemaatilisi ja elulisi probleemülesandeid, eristades erinevaid arvuhulki ning kasutades sobivaid matemaatilisi tehteid (liitmine, lahutamine, korrutamine, jagamine, astendamine, juurimine) ja protsentarvutust • kasutab õpitut bruto- ja netopalga, toodete ja teenuste hinna kujunemisega seotud arvutuste	Teema: Sissejuhatus ja erialaga seotud matemaatika. 2 EKAP. Teema: Algebra ja arvutusmeetodid. 1 EKAP. Alateemad: Arvuhulgad. Avaldised. Võrrandid ja võrratused	Eristav hindamine. Mooduli hinne kujuneb erinevate teemade hinnete alusel. Hinne "3" õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. Hinne "4" õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit

	tegemisel; • teisendab avaldisi, rakendades tehteid astmete ja juurtega; • lahendab reaalelulise kontekstiga probleemülesandeid võrrandite, võrratuste ning nende süsteemide abil, võttes arvesse hulgateooria seoseid; • kasutab matemaatiliste ja eluliste probleemülesannete lahendamisel ja tulemuste kontrollimisel sobivaid, sh digitaalseid tööriistu;	Protsentiarvutus Arvuhulgad Avaldised Võrrandid ja võrratused, süsteemid Teema: Tasandilised kujundid I. 1 EKAP. Alateemad: Jooniste lugemine. Mõõtühikud. Tasandilised kujundid Kolmnurgad, nende liigid, võrdsus ja sarnasus Seosed täisnurkse kolmnurga nurkade ning külgede suhete vahel. Kolmnurga kõrgus, nurgapoolitaja, mediaan ja külje keskristsirge Kolmnurga pindala Rööpkülik, romb, ruut, ristkülik, trapets, korrapärane hulknurk ning nende olulisemad omadused ja pindala Ringjoon ja ring, kesk- ja piirdenurk, ringjoone lõikajad ja puutujad Ringjoone kaare pikkus ja ringi sektori pindala. Teema: Stereomeetria I Jaotus tundides. 1 EKAP. Alateemad: Prisma. Püstprisma täispindala ja ruumala Püramiid. Korrapärase püramiidi täispindala ja ruumala. Silinder. Silindri täispindala ja ruumala Koonus. Koonuse täispindala ja ruumala Kera. Kera täispindala ja ruumala. Teema: Trigonomeetria. 1 EKAP. Alateemad: Mis tahes trigonomeetrilised funktsioonid. Kolmnurga pindala valemid Siinus- ja koosinusteoreem Trigonomeetrilised võrrandid. Teema: Vektor tasandil. Joone võrrand. 1 EKAP.	ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. Hinne "5" õpilane on saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus. Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse mooduli rakendumisel.
2) kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja -oskusi erinevate valdkondade probleemülesannete lahendamisel, hinnates kriitiliselt nende sobivust ja piiranguid	• arvutab tasandiliste kujundite ümbermõõdu ja pindala, rakendades vajalikke valemeid, sh trigonomeetrilisi seoseid, siinus- ja koosinusteoreemi, et lahendada reaalelulisi probleemülesandeid; • võrdleb ja arvutab tahk- ja pöördkehade pindala ja ruumala, avaldab valemite vajalikke suurusi; • kasutab vektoreid ja joone võrrandeid geomeetriaprobleemülesannete lahendamisel, kontrollides, saadud tulemuste õigsust, mh kasutades tarkvaralisi lahendusi; • visualiseerib punkti asukohta, sirgete ja tasandite asendit ruumis, selgitades kahe sirge, sirge ja tasandi ning kahe tasandi vahelise nurga mõistet reaalses mudelis;		
3) selgitab erineval kujul (teksti, tabeli, graafiku, valemitega vms) esitatud matemaatilist infot, kasutades vajaduse korral erinevaid teabeallikaid	• selgitab funktsiooni mõistet ja üldtähist ning funktsiooni uurimisega seotud mõisteid, leides valemiga esitatud funktsiooni määramispiirkonna, nullkohad, positiivsus- ja negatiivsuspiirkonna; • joonestab ja tõlgendab funktsioonide graafikuid ja nende vastastikust asendit, kirjeldades graafiliselt esitatud funktsiooni omadusi joonise põhjal ning seostades joone kuju ja asendit koordinaatteljestikus selle valemiga; • lahendab logaritm-, eksponent- ja trigonomeetrilisi võrrandeid nii analüütiliselt kui ka graafiliselt;		
4) analüüsib erineval moel	• hindab sündmuse tõenäosust, sõnastades		

esitatud matemaatilisi, sh statistilisi andmeid, hinnates nende usaldusväärsust	liitsündmuse elementaarsündmuste kombinatsioonina ning kasutades kombinatoorikat ja sündmuse tõenäosuse määramise meetodeid; lahendab reaalelulisi probleemülesandeid, kogudes ja töödeldes andmeid, sh kasutades tabelarvutusprogramme ning kirjeldades juhuslikku suurust arvkarakteristikute ja diagrammide abil, samuti illustreerides IKT vahendite abil ning tehes järeldusi uuritava nähtuse kohta;	Alateemad: Koordinaatteljestik. Vektor tasandil. Joone võrrand. Teema: Funktsioonid I. 1 EKAP. Alateemad: Lineaar-, ruutfunktsioon, lihtsam astmefunktsioon (sh graafiliselt) Eksponent - ja logaritmifunktsioon Eksponent - ja logaritmivõrrandid	
5) annab hinnangu lahendusprotsessile ja saadud tulemuste tõepärasusele, tehes vajaduse korral parandusi ning esitledes tulemusi loogiliselt ja veenvalt	- lahendab reaalelulisi probleemülesandeid, kasutades aritmeetilise ja geomeetrilise jada omadusi ning liitprotsendilise kasvamise ja kahanemise mudeleid; - kasutab liitprotsendilise kasvamise ja kahanemise eeskirju maksude ja laenudega seotud arvutuste tegemisel sh laenu intressimäära ja krediidikulukusemäära arvutamisel; - kirjeldab funktsiooni tuletise omadusi ja lahendab ekstreemumülesandeid, kasutades funktsiooni tuletise mõistet ja geomeetrilist tähendust; - arvutab tasandilise kujundi pindala, kasutades algfunktsiooni mõistet ja määratud integraali; - kontrollib saadud tulemuste õigsust süstemaatilise kontrollimise ja võrdlemise abil; - esitab matemaatilist teksti, kasutades korrektseid matemaatilisi termineid ja sümboleid.	Teema: Jada. 1 EKAP. Alateemad: Aritmeetiline jada. Geomeetiline jada. Liitprotsendiline kasvamine ja kahanemine. Teema: Tõenäosus ja statistika. 1 EKAP. Alateemad: Tõenäosusteooria. Matemaatiline statistika. Teema: Tuletis ja integraal, Funktsioonid II. 1 EKAP. Alateemad: Funktsiooni uurimine Kõvertatrapetsi pindala arvutamine Teema: Stereomeetria II. 1 EKAP. Alateemad: Ristkoordinaadid tasandil. Koordinaatteljestik ruumis. Sirged ja tasandid ruumis Hukktahukad ja pöördkehad ruumala leidmine tükeldamise abil. Õppemeetodid: Töölehtede täitmine, ülesannete lahendamine, loengud, probleemülesannete lahendamine, praktilised ülesanded, sh digitööriistu	

		kasutades, uurimisülesanded, eriala või mõne muu ainega seotud õppekäigud, kus saab rakendada matemaatikateadmisi ja -oskusi, probleemsituatsioonide lahendamine, iseseisev töö õppematerjalidega (sh õpikutekstiga), interaktiivsed testid, näitlikustamine (näitlikke skeeme koostavad ka õpilased ise), kodune kontrolltöö (vilumuse tagamiseks ja tööharjumuse kujundamiseks ja õppimisoskuse arendamiseks), ajurünnak, uurimistöö, õpimapi koostamine.	
--	--	---	--

Mooduli hindamine: **Mooduli kokkuvõtvaks hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine.**

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
4.	<u>Võõrkeel keeleoskustasemel B1</u>	4,5 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles nii kõnes kui kirjas erinevates ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides motiveeritult ning kriitiliselt mõtleva, iseseisva keelekasutajana.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 90/27 tundi		
Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 1,5/3 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) suhtleb õpitavas võõrkeeles, väljendades	suhtleb selgelt ja arusaadavalt nii kõnes kui kirjas erinevates	Teema: MINA JA MAAILM Alateemad:	Eristav hindamine iga perioodi lõpus.

arvamusi ja kirjeldades kogemusi, kasutades mitmekesist sõnavara ja keelestruktuure peamiselt mitteametlikes olukordades	olukordades, väljendades suhtlemise eesmärgi mõistmist ja saavutades soovitud tulemust; • väljendab arvamusi ja kirjeldab kogemusi loomulikult ja veenvalt, kasutades tasemele sobivaid keelestruktuure ning väljendab oma mõtteid arusaadavalt ja täpselt; • rakendab mitmesuguseid keelestruktuure, sealhulgas erinevaid grammatilisi konstruktsioone ja sõnavara suhtluse rikastamiseks; • kasutab peamiselt mitteametlikes suhtlussituatsioonides sobivat igapäevast ja erialast sõnavara, mis võimaldab sujuvat suhtlust erinevates olukordades ja teemadel;	• Mina ja eakaaslased - kutseõppurid. • Mina ja Eesti • Tervis ja ohutus - Füüsiline ja vaimne tervis, tervislik eluviis, • Stressi- ja ajajuhtimine, • Meeskonnatöö ja suhtlemine, • Turvaline käitumine töö- ja igapäevakeskkonnas Õppemeetodid: - töölehtede täitmine kuulamis ja/või lugemisülesannete põhjal - ristsõnade koostamine terminoloogia kohta - rühmatöö - rollimäng - intervjuu / dialoog (enese / sõbra / eakaaslase tutvustus) - vestlus senistest töökogemustest ja tulevikuplaanidest	
2) käitub erinevates suhtlusolukordades vastava kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt	• tutvustab kirjalikult ja suuliselt enda ja teiste rahvaste kultuure, sh elukeskkonda, traditsioone ja kultuurinorme, kasutades endale tuttavat sõnavara; • võrdleb teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi omavahel ja enda kultuuriga, kasutades vajadusel digitehnoloogilisi vahendeid; • suhtleb võõrkeeles päevakajalistel teemadel, arvestades vestluspartneri kultuurilise eripäraga;	Teema: Kultuuriline identiteet - Alateemad: • Traditsioonid ja tavad, • Globaliseerumine, • Keel ja kultuur, • Sotsiaalne õiglus ja mitmekesisus, • Kunst ja kirjandus, • Muusika ja film, • Toit ja toidukultuur;	Õppemeetodid: - lugemis- ja/või kuulamisülesannete täitmine juhendi alusel (sihtriigi kultuurisündmused, tuntud persoonid ajaloost ja/või tänapäevast, -eakaaslaste elu-olu ja õppimine); - video / filmi vaatamine; - mõistekaardi koostamine; - rollimäng Hindamine: eristav
3) kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab need vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele	• rakendab õppimise toetamiseks erinevaid võõrkeelseid infoallikaid koos juhendmaterjalidega; • iseloomustab enda võõrkeeleoskust ja kasutab erinevaid õpistrateegiaid;	Teema: INFOÜHISKOND, KESKKOND JA TEHNOLOOGIA Alateemad: • Inimene ja ühiskond, • Infotehnoloogia ja digitaalsed keskkonnad,	Õppemeetodid: - ajurünnak erinevate keelearengu võimaluste kohta - Internetiotsing

	• loeb ja kasutab erinevaid võõrkeelseid tekste ja/või teoseid, kasutades mitmesuguseid asjakohaseid allikaid; • kasutab eetiliselt ja peamiselt iseseisvalt erinevaid infotehnoloogilisi vahendeid;	• Uuriv ja kriitiline mõtlemine, • Teabehaldus ja organiseerimine; • Roheline tehnoloogia ja säästlik areng, • Mina ja jätkusuutlikkus;	- lugemis- ja kuulamisülesanded - mõistekaardi loomine - rühmatööna esitluse koostamine Hindamine: eristav
4) võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks	• tutvustab üldsõnaliselt oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi; • esitleb suuliselt ja kirjalikult enda erialaseid teadmisi ja oskusi peamiselt iseseisvalt, kasutades vajadusel erinevaid digitehnoloogilisi vahendeid; • kirjeldab üldsõnaliselt oma praktika- ja/või töökogemust;	Teema: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Alateemad: • Haridus ja töömaailm, • Inimene ja ühiskond, • Kogemused ja eneseareng, • Karjääri valikud ja oskuste arendamine;	Õppemeetodid: - info otsimine ja esitamine (töökuulutused; edasiõppimise, praktika võimalused) - töölehtede täitmine (CV/Europassi, kaaskirja näidised) - lugemis- ja kuulamisülesande täitmine - rollimäng (tööintervjuu sooritus) Hindamine: eristav
5) väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni	• osaleb aktiivselt auditoorses töös ja/või sooritab iseseisvaid ülesandeid, läheneb õppeprotsessile uurivalt; • tutvustab ennast ja/või enda erialast tegevust, väljendades end üldsõnaliselt; • osaleb erinevate võõrkeelte ja kultuuridega seotud tegevuses ja näitab üles meeskondlikkust; • kirjeldab endale olulisi (õpi)probleeme ja/või (õpi)saavutusi ning pakub välja lahendusi, väljendades mõtteid lihtsate lausetega.	Teema: Väärtused ja kõlblus Alateemad: • Eetika ja tööalane käitumine, • Mitmekesisus ja kaasamine, • Konfliktide lahendamine ja läbirääkimisoskus, • Isiklikud väärtused ja eneseteadlikkus.	Õppemeetodid: - lugemis- ja/või kuulamisülesande täitmine juhendi alusel; - video / filmi vaatamine; - mõistekaardi koostamine - rollimäng; - õppekäik Hindamine: eristav

Mooduli hindamine: **Mooduli kokkuvõtvaks hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine.**

Hindamisülesanded, ja -meetodid ning hindekriteeriumid selguvad mooduli rakendumisel.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
5.	<u>Võõrkeel keeleoskustasemel B2</u>	7,5 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles nii kõnes kui kirjas erinevates ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides motiveeritult ning kriitiliselt mõtleva iseseisva keelekasutajana.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 150/45 tundi		
Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 2/5,5 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) suhtleb õpitavas võõrkeeles edasijõudnud keelekasutajana ladusalt nii kõnes, kirjas kui ka veebisuhtluses eesmärgipäraselt, väljendades erinevaid seisukohti ja arvamusi	• suhtleb selgelt ja arusaadavalt nii kõnes kui kirjas erinevates olukordades, väljendades suhtlemise eesmärgi mõistmist ja saavutades soovitud tulemust; • väljendab arvamusi ja kirjeldab kogemusi loomulikult ja veenvalt, kasutades tasemele sobivaid keelestruktuure, ning väljendab enda mõtteid arusaadavalt ja täpselt; • kasutab mitmekesiseid keelestruktuure, sealhulgas keerulisemaid grammatilisi konstruktsioone, et täpselt, selgelt ja mitmekülgset väljendada oma mõtteid ja seisukohti; • kasutab laialdast igapäevast ja erialast sõnavara, mis on sobilik nii ametlikes kui mitteametlikes suhtlussituatsioonides, demonstreerides keeleoskust erinevates kontekstides;	INGLISE KEEL 1 (1,5 EKAP) - 1. õppeaasta kevad - <u>Inimene ja ühiskond</u> (1,5): 1- Suhted, isikukirjeldus, mitte-ametlik e-kiri 2 - Kommunikatsioon, loo jutustamine, intervjuu INGLISE KEEL 2 (2 EKAP), 2. õppeaasta sügis - <u>Kultuur ja looming</u> (2) 3 - Kunsti ja looming, disain, tänavakunst, loov mõtlemine 4 - Väitlemine, arvamusessee 5 - Reisimine ja transport, reisikavand, kaebekiri	Eristav hindamine iga perioodi lõpus. Hinne kujuneb aktiivse osalemise klassidiskussioonis ja jooksvate diferentseeritud harjutuste/ülesannete põhjal (k.a õpiprotsessi hindamine). Ülesanded varieeruvad perioodide kaupa: kontrolltööd ja tunnikontrollid, kirjalikud ülesanded (essee, ametlik ja mitteametlik kiri/e-kiri, arvustus, artikkel), üksteise tagasisidestamine, reisikavandi rühmatöö, võõrkeelse ilukirjandusliku ja/või erialase teksti/raamatu esitlus, CV koostamine, õpimapi
2) käitub erinevates suhtlusolukordades vastava kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt	• tutvustab kirjalikult ja suuliselt enda ja teiste rahvaste kultuure, sh elukeskkonda, traditsioone ja kultuurinorme, kasutades temaatilist sõnavara; • analüüsib teiste kultuuride sarnasusi ning erinevusi omavahel ja enda kultuuriga,	INGLISE KEEL 3 (2 EKAP), 2. õppeaasta kevad - <u>Inimene ja keskkond</u> (1)	

	kasutades vajadusel digitehnoloogilisi vahendeid; • suhtleb võõrkeeles ladusalt ühiskondlikult olulistel teemadel, arvestades vestluspartneri kultuurilise eripäraga;	6 - Käitumisnormid, väärtused, traditsioonid; keskkond ja keskkonnaprobleemid - <u>Teadus ja tehnoloogia (1)</u> 7 - Teadus ja tehnoloogia, infootsing, infovahetus, elektroonsed keeleõppevahendid, teadusartiklid 8 - Meedia, ajalehe artikkel (lugemine, kirjutamine, analüüs), tekstianalüüs INGLISE KEEL 4 (2 EKAP), 3. õppeaasta sügis - <u>Haridus ja töö (1.5)</u> 9 - Karjääri sõnavara, talendi ja oskuste sõnavara, tööturg, eneseteostus, tööotsimine, töötamine ja õppimine välisriigis 10 - Haridussüsteem, teabeallikad. - <u>Eesti ja maailm (0,5)</u> 11 - Rahandus ja majandus; Eesti ja maailma võrdlused erinevates kontekstides Kasutatavad õppemeetodid: aktiivne loeng; iseseisvad, paaris- ja rühmatööd; projektõpe, rollimängud; võõrkeelsete veebi- ja videomaterjalide kasutus ja analüüs; erialaste ning kirjanduslike tekstide analüüs; arutelud; erinevate võõrkeelsete tekstide kirjutamine ja analüüs; õpimapi koostamine.	esitamine, mõistekaart, ajurünnak ja refleksioon.
3) kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab neid vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele	• rakendab õppimise toetamiseks erinevaid võõrkeelseid infoallikaid iseseisvalt; • iseloomustab enda võõrkeelesõnast ja kasutab erinevaid õpistrateegiaid; • loeb ja kasutab erinevaid võõrkeelseid tekste ja/või teoseid, kasutades mitmesuguseid asjakohaseid allikaid; • kasutab eetiliselt ja iseseisvalt erinevaid infotehnoloogilisi vahendeid;		
4) võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks	• tutvustab suuliselt ja kirjalikult oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi; • esitleb suuliselt ja kirjalikult enda erialaseid teadmisi ja oskusi iseseisvalt, kasutades vajadusel erinevaid digitehnoloogilisi vahendeid; • kirjeldab üksikasjalikult oma praktika- ja/või töökogemust;		
5) väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni	• osaleb aktiivselt auditoorses töös ja/või sooritab iseseisvaid ülesandeid, läheneb õppeprotsessile uurivalt; • tutvustab ennast ja/või enda erialast tegevust, väljendades end üksikasjalikult; • osaleb võõrkeelte ja erinevate kultuuridega seotud tegevuses ja näitab üles meeskondlikkust; • kirjeldab endale olulisi (õpi)probleeme ja/või (õpi)saavutusi ning pakub välja lahendusi, põhjendades ja laiendades enda mõttekäike.		

Mooduli hindamine: **Mooduli kokkuvõtvaks hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine.**

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
6.	<u>Loodusained</u>	18 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilasest kujuneb vastutustundlik, ennastjuhtiv ja kriitiliselt		

mõtlev indiviid, kes huvitub teda ümbritsevast keskkonnast, võtab igapäevaelus vastu teaduspõhiseid otsuseid, mõistab jätkusuutliku tehnoloogia ja tootmise olulisust ning väärtustab elurikkust.

Nõuded mooduli alustamiseks:

Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) **360/108 tundi**

Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal **6/12 EKAP**

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide ja nähtuste ning nendevaheliste põhjuse tagajärje seoste selgitamiseks	• kasutab looduses toimuvate protsesside selgitamiseks bioloogia, keemia, füüsika ja geograafia põhimõisteid ja seaduspärasusi; • kasutab korrektset bioloogia-, keemia-, füüsika- ja geograafiaalast sõnavara nii suulisel ettekandel kui ka kirjalikult; • selgitab bioloogia, keemia, füüsika ja geograafia omavahelisi seoseid ja erinevusi ning tähtsust teaduse ja tehnoloogia, sh inseneeria valdkonnas, rõhutades loovuse ja innovatsiooni rolli; • kasutab erinevaid mudeleid (sh arvutisimulatsioone ja matemaatilisi mudeleid) loodusobjektide ja nähtuste uurimisel; • koostab teaduslikke meetodeid kasutades loodusnähtuste või protsesside mudeleid; • koostab mõistekaarte, diagramme, graafikuid ja andmetabeleid projektides või uurimuslikes ülesannetes olevate andmete visualiseerimiseks; • lahendab matemaatiliste võtete ja valemite abil elulisi ja loodusteaduslikke ülesandeid;	1. MAAILMAHARIDUS - rahvastik ja majandus, inimene ja keskkond 2 EKAP • rahvastikuprotsessid globaliseeruvast maailmas - linnastumine, ränded, pagulus, kultuuride kokkupõrked, konfliktid • maailma majanduslik jagunemine - areng, vaesus, maailmakaubandus, arengumaad, arengukoostöö • globaalne tarbimisühiskond - ökoloogiline jalajälg, toidutoodang, lapstööjõud, õiglane kaubandus, globaalne infoühiskond, loodusressursside hankimine, jäätmed • tootmine ja keskkonnaprobleemid - antropotseen, kliimamuutused, kõrbestumine, elurikkuse kadumine, maailmamere reostus, kalanappus, vee- ja metsade probleemid • loodus- ja keskkonnakaitse - EV keskkonna- poliitika ja keskkonnastrateegiad 2. ÜLDMAATEADUS - maa kui süsteem, loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid 2 EKAP • elu areng Maal	Loodusainete moodul hinnatakse eristavalt. Hinne kujuneb õppetöös aktiivse osalemise ja jooksvate testide, tunnikontrollide, kontrolltööde, erinevate ülesannete põhjal (k.a õpiprotsessi hindamine). Ülesanded varieeruvad ainete (geograafia, keemia, bioloogia, füüsika) kaupa. Bioloogia ja keemia kursustel on eristav hindamine, geograafia ja füüsika kursustel on mitteeristav hindamine. Füüsika arvestuse saavad ~90% auditoorsel tööl osavõtlikult osalenud ja iseseisvaid töid teinud õpilased automaatselt. Ülejäänud õppijad peavad arvestuse saamiseks vastavalt

2) sõnastab uurimisküsimusi ja hüpoteese, kavandab ja korraldab loodusteaduslikke uuringuid, analüüsib ja tõlgendab tulemusi ning teeb kehtivaid järeldusi ja ennustusi	• sõnastab loodusteaduslike mudelite leidmiseks või kontrollimiseks hüpoteese või uurimisküsimusi; • kavandab ja viib läbi ohutul viisil loodusteaduslikke uuringuid, kasutades sobivaid katsevahendeid või simulatsioone looduse seaduspärasuste tundma õppimiseks; • kasutab sobivaid mõõtevahendeid ja andmeanalüüsi tööriistu, et koguda täpseid ja usaldusväärseid andmeid; • teeb kogutud andmete põhjal põhjendatud teaduspõhiseid järeldusi; • esitab saadud tulemused suuliselt või kirjalikult, kasutades vajadusel digivahendeid; • kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi eluliste probleemide lahendamiseks, rakendades loovat ja kriitilist mõtlemist, digitaalseid tööriistu ja meeskonnatööoskusi;	• mikro- ja makroevolutsioon • litosfäär, pedosfäär • atmosfäär, hüdrofäär, biosfäär • ringed - C, N, S, vee • toiduahel ja energiaringe • organismide koosseksisteerimine • ökosüsteemid, bioomid, loodusvööndid - elurikkuse mitmekesisus • globaalsed keskkonnaprobleemid • roheline kasvamine - roheoskused, rohetechnoloogiad, ringmajandus, kestlik areng 3. LOODUSAINETE METODOLOOGIA - 1 EKAP • teadus ja pseudoteadus • tõenduspõhine- ja disainmõtlemine • loodusteaduslik kirjaoskus, meediapädevus • interdistsiplinaarsus ja lõiming, STEAM • probleemipõhine ja uurimuslik õpe • mudelid, joonised, graafikud, simulatsioonid • stsenaariumid, vinjetid, katsed, arvutusülesanded • laboritööd, välitööd, projektitööd • ohutus ja eetika loodusteadustes • innovatsioon loodusteadustes • 21. sajandi loodusteadustega seotud ametid 4. ANORGAANILINE KEEMIA - 1 EKAP • keemia valdkonnad ja keemiatööstus • argielu keemia - erinevad kemikaalid • metallid ja mittemetallid - omadused, leidumine looduses ja tootmine • oksiidid, alused, happed, soolad - seosed • perioodilisustabel, -seadused	puudustele tegema veel iseseisvat tööd.
3) leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel	• kasutab erinevaid infoallikaid, juhendatult analüüsib ja hindab kriitiliselt selle teabe usaldusväärsust, eristab teaduspõhiseid fakte pseudoteaduslikest väidetest ning rakendab fakte loodusprotsesside selgitamisel ja probleemide lahendamisel; • analüüsib erinevaid seisukohti elu päritolu kohta ning selgitab oma arusaamu; • kasutab loodusteaduslike uuringute läbiviimiseks andmeportaale ja digitaalseid teabeallikaid; • kasutab loodusteaduslike ülesannete lahendamiseks ning koostööks		

	kaasõpilastega digitehnoloogiavahendeid;	• ainete ehitus, keemiline side • elektrolüüs, korrosioon	
4) rakendab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi probleemide lahendamiseks ja otsuste tegemiseks	• selgitab kliimamuutuste teket ja rohetehnoloogia mõju ning pakub lahendusi keskkonnasäästliku kliimapoliitika rakendamiseks; • märkab ja lahendab igapäevaelu probleeme ning langetab argumenteeritud otsuseid, kasutades loovat mõtlemist; • kasutab mehaanika, dünaamika, termodünaamika ja elektroenergeetika seaduseid tehnoloogiliste probleemide lahendamisel;	5. ORGAANILINE KEEMIA I+II - 2 EKAP • alkaanid, alkeenid, alküünid • alkoholid, eetrid • areenid, fenoolid • aldehüüdid, ketoonid • karboksüülhapped, estrid • rasvhapped, rasvad • amiinid, amiidid • sahhariidid • aminohapped, valgud • orgaanilised halogeenühendid • polümeerid	
5) saab aru teaduse olemusest, seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat	• kasutab reaaleluliste ülesannete lahendamiseks keemiliste elementide perioodilisustabelit, lahustuvustabelit, metallide pingerida ja teisi teabeallikaid; • analüüsib teaduse olemust ning seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat, rakendades teadmisi praktilistes olukordades ja luues uuenduslikke lahendusi; • toob näiteid pindpinevuse, kapillaarsuse ja märgamise esinemisest looduses ja tehnikas; • kirjeldab valguse ja heli omadusi ning nende rolli looduses ja tehnoloogias, rakendades laineõpetuse põhimõtteid ja tuues näiteid igapäevastest tehnoloogilistest lahendustest; • selgitab aine olekuid ja faasisiirdeid, rakendades termodünaamika põhimõtteid. • toob esile teabeallikate alusel toidutootmise ja põllumajanduse mõju looduskeskkonnale, pakkudes välja lahendusi kaasaegse tehnoloogia abil;	6. BIOLOOGIA I - 2 EKAP • elu olemus • elus ja eluta loodus, viirused • rakk - taime, looma, seene, bakteri • nakkushaigused, tervislikud eluviisid • organism - koed, elundid, elundkonnad • elutalitluse regulatsioon - inimene kui tervik • energia ja metabolism 7. BIOLOOGIA II - 1 EKAP • organismide keemiline koostis • molekulaarsed protsessid • molekulaargeneetika • organismide paljunemine ja areng 8. BIOLOOGIA III - 1 EKAP • pärilikkus - Watson, Crick, Mendel, Morgan, Vries, Hunt, Galton	

		• muutlikkus - geen-, kromosoom-, genoom- mutatsioonid • EV geenivaramu • geenitehnoloogia, biotehnoloogia • GMO-d Õppemeetodid geograafia-, keemia- ja bioloogia kursustel: loodusteaduslikud mudelid, simulatsioonid, virtuaalsed demonstratsioonkatsed, loengud, esitlused, visuaalide koostamine - mõiste-, mõtte- ja ideekaardid, praktilised tööd, õppefilmid, töölehed, paaris- ja rühmatööd, individuaalne töö, õuesõpe, õppekäigud, muuseumiõpe, arutelud, vinjettide arutelu ja analüüs, teabeallikate otsimine ja analüüsimine, probleemi uurimine ja mõtestamine, e-õpe, koostööine õppimine, ümberpööratud klassiruum. 9. MIKRO- JA MEGAMAAILMA FÜÜSIKA 2 EKAP • Aine omadused • Aatomi- ja tuumafüüsika • Astronoomia ja kosmoloogia 10. ELEKTER JA MAGNETISM 2 EKAP • Väljad - elektriväli, magnetväli • Elektromagnetlained • Optika 11. LIIKUMISED JA JÕUD 1 EKAP • Kinemaatika • Liikumise kirjeldamine • Vektorid • Ringliikumine • Vastastikmõju ja jõud • Jäävusseadused mehaanikas • Võnkumine ja • Võnkumine ja lained	
--	--	---	--

		12. ENERGIA 1 EKAP • Elektrivool ja selle toimed • Vooluringid • Pooljuhid • Vahelduvvool • Molekulaarfüüsika • Termodünaamika seadused (printsüübid)) • Soojusmasinad Õppemeetodid füüsika kursustel: loengud; esitlused; praktilised tööd; arutelud; videod; iseseisvad tööd; õppekäigud paljudesse TÜ allasutustesse, ERMI ja AHHAAsse.	
6) selgitab kliimamuutuste ja rohetehnoloogia mõju keskkonnale	• selgitab süsinikuringe ja energiasäästu tähtsust kliimamuutuste kontekstis, ning nende mõju globaalsele soojenemisele; • toob näiteid peamistest kliimamuutusi põhjustavatest teguritest ning kliimamuutuse võimalikest tagajärgedest loodusele ja ühiskonnale; • arutleb roheoskuste vajalikkuse ja nende mõju üle elukeskkonnale, kasutades loodusteaduslikku terminoloogiat; • hindab kliimamuutuste mõju veekeskkonnale ja analüüsib juhendamisel vesiviljeluse mõju ökosüsteemidele; • selgitab meetodeid metallide korrosiooni vähendamisel ning arutleb rohetehnoloogia rakendamise võimaluste üle keemiatööstuses; • kirjeldab maailma energiamajanduse muutusi ja nende seoseid kliimapoliitikaga; • toob näiteid rohetehnoloogia rakendamise mõjust erinevates majandusharudes ning selgitab, kuidas see toetab jätkusuutlikkuse parendamist;		
7) selgitab elurikkuse ja jätkusuutliku arengu olulisust ning kasutab neid põhimõtteid igapäevaelus	• iseloomustab teabeallikate põhjal jätkusuutliku arengu põhimõtteid ning nende rakendamise võimalusi erinevates kontekstides; • selgitab teabeallikate põhjal elurikkuse olulisust ning selle säilitamise võimalusi; • selgitab hoiakuid ja käitumist, mis näitavad vastutustundlikkust elurikkuse ja jätkusuutliku arengu säilitamisel;		

	• järgib tervislikke eluviise arvestades tervisliku toitumise ja nakkushaigustest hoidumise põhimõtteid; • selgitab tööstuse ja tehnoloogia arengu mõju keskkonnale ja globaalsele elurikkusele, kasutades teaduslikele uuringutele põhinevaid andmeid; • hindab kemikaalide kasutamist argielus ja nende mõju keskkonnale ja tervisele; • arutleb üleilmastumise mõju üle eri eluvaldkondadele tuues välja selle mõju kestlikule arengule;	
8) selgitab oma eriala seoseid loodusteaduste ja tehnoloogiaga elukestva õppe kontekstis.	• selgitab loodusteaduste ja tehnoloogiaga seotud elukutsete tähtsust 21.sajandi majanduses; • kirjeldab loodusteaduste arengusuundi ja analüüsib, kuidas omandatud teadmisi ja oskusi rakendada karjäärivalikul; • rakendab loodusteaduslikke teadmisi ja oskusi erialases õppes ja tegevuses.	

Mooduli hindamine: **Mooduli kokkuvõtvaks hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine.**

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
7.	<u>Sotsiaalsained</u>	13 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime muutuvmas maailmas iseenda ja oma lähikonnaga, lähtudes üldinimlikest ja demokraatlikest väärtustest, mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid ning enda rolli vastutustundliku ja keskkonnateadliku ühiskonnaliikmena.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 260/78 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 3/10 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) iseloomustab kaasaegse maailma kujunemist ning Eesti ja maailma ajaloo vahelisi seoseid	• selgitab ajaloolisi ja tänapäeval toimuvaid ühiskondlikke protsesse ning nende põhjuseid ja tagajärgi; • eristab ajalooperioode vastavalt nende iseloomulikele tunnustele ning selgitab ajastute vahetumise põhjuseid; • selgitab üksikisiku valikute ja otsuste mõju Eesti ja maailma ajaloole; • nimetab Eesti ja maailma ajaloo pöördelisi sündmusi ja protsesse, selgitab nende tähtsust ja mõju ühiskonna arengule; • kirjeldab minevikus elanud inimeste elu ajaloolises kontekstis; • võrdleb vähemalt kahte ajaloolist sündmust erinevatest vaatenurkadest ning seob need tänapäeva ühiskonna konkreetsete sündmuste või arengutega;	Ajalugu I (ÕV 1) Alateemad: • Sissejuhatus antiiki • Vana - Kreeka ja Vana-Rooma • Bütsants • Vara-Keskaeg • Kõrg- ja Hiliskeskaeg • Uus-Aeg • Eesti Muinas- ja Keskaeg Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, III periood Õppemeetodid: konspekt, ajajoon, kirjalik analüüs, mõistekaart, film, uurimus Ajalugu II (ÕV 1, ÕV 3) Alateemad: • Lähiaeg I • Maailma ja Eesti 19.sajandil • I maailmasõda • Eesti iseseisumine; Vabadussõda, Tartu Rahu • Maailm ja Eesti kahe maailmasõja vahel • Lähiaeg II • II maailmasõda Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, IV periood Õppemeetodid: konspekt, ajajoon, kirjalik analüüs, mõistekaart, film, uurimus Ühiskonnaõpetus I (ÕV 2.-4.) alateemad: • Sissejuhatus ühiskonnaõpetusse • inforuum Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta, II periood	Kirjalikud analüüsid : 1) Ateena vs. Sparta; 2) romaani stiil vs. gooti stiil Esitlus: Uusaja silmapaistev kultuuri-, ühiskonna- või poliitikategelane Mõistekaardi koostamine paaristööna: Rahvusliku kultuuri kujunemine Filmide kirjalik analüüs: Filmide “Malev”, “Kolme katku vahel” või “Verekiivi” sisuanalüüs juhendi alusel ja küsimustele vastamine Kirjalik arvestuslik töö avatud materjalidega: Teemad: 1) Vene revol 1905.a.; 2) 1917.a. veebr.; 3) 1917.a. okt. 4) I maailmasõda 5) Eesti iseseisumine 6) Eesti Vabadussõda Kirjalik töö: Võrdlustabeli (maj.; sisepol.; välispol.; kultuur ja haridus) koostamine demokraatliku ja autoritaarse Eesti kohta juhendi alusel Filmide kirjalik analüüs: Filmide “Nimed marmortahvil” ja “Detsembrikuumus” sisuanalüüs juhendi alusel ja küsimustele vastamine Esitlus: Eesti 19.saj II poole ja 20.saj alguse silmapaistev
2) mõistab kultuurilise mitmekesisuse väärtust ning kultuuride ja rahvaste rolli selles	• toob näiteid, kuidas erinevate kultuuride ja rahvaste pärand on mõjutanud tänapäevase maailma kujunemist; • uurib eesti ja maailmakultuuri pärandit ja selgitab selle tähendust kultuurilise mitmekesisuse säilitamisel ja kaitsmisel; • selgitab peamiste religioonide ja ideoloogiliste õpetuste tekkelugu, leviku põhjusi ning mõju ühiskonna arengule minevikus ja tänapäeval; • analüüsib ühiskondlike ja tehnoloogiliste arengute mõju kultuurilisele mitmekesisusele maailmas ja Eestis;		
3) eristab olulist infot ebaolulisest ning tõlgendab andmeid, kasutades allikakriitiliselt erinevaid	• hindab kriitiliselt leitud infot, eristab olulist ebaolulisest ning teeb vahet tõendus põhistel allikatel ja vaeuudistel; • selgitab tehisaru rolli informatsiooni levitamisel ja tõlgendamisel, kasutades tehisaru eetiliselt ja eesmärgipäraselt;		

teabevahendeid	• otsib infot oma kodukoha ja eriala kohta ning esitab seda põhjendatud meediumi vahendusel; • valib kriitiliselt erinevaid teabeallikaid, viidates korrektselt kasutatud allikatele, järgides autoriõiguse ja intellektuaalse omandi nõudeid; • tõlgendab leitud andmeid, kasutades erinevaid teabevahendeid allikakriitiliselt;	Õppemeetodid: konspekt, ajajoon, kirjalik analüüs, mõistekaart, film, uurimus Ajalugu III (ÕV 1.-3.) Maht: 2 EKAP Aeg: III aasta, IV periood Õppemeetodid: konspekt, ajajoon, kirjalik analüüs, mõistekaart, film, uurimus	kultuuri-, ühiskonna- või poliitikategelane
4) selgitab ühiskonnaliikme aktiivset rolli ja vastutust, lähtudes kodanikuaktiivsuse, keskkonnahoiu ning inim ja kodanikuõiguste olulisusest demokraatlikus ühiskonnas	• selgitab ühiskonnaliikme rolli ja vastutust tööturul, majanduses ja demokraatliku ühiskonna toimimises; • toob näiteid säästva majanduse, sotsiaalse ettevõtluse, kestlikkuse ja õiglase kaubanduse põhimõtetest ning selgitab nende seost ühiskonnaliikmete vastutusega; • kirjeldab majanduse toimimise põhialuseid ning riigi, tarbija ja ettevõtja rolli, huve, õigusi ja vastutust demokraatlikus ühiskonnas; • analüüsib demokraatia põhimõtteid, inim- ja kodanikuõigusi; • selgitab enda õigusi ja kohustusi Eesti riigi suhtes ning toob konkreetseid näiteid, kuidas neid õigusi ja kohustusi praktikas rakendada; • nimetab aktuaalseid rahvusvahelisi sündmusi, sh kriisiolukordi ning oskab kirjeldada nende mõju kodanikele ja ühiskonnale laiemalt; • selgitab tähtsamate rahvusvaheliste organisatsioonide (ÜRO, EL, NATO) toimimist ning enda võimalusi ja vastutust seoses nendega demokraatliku ühiskonna kontekstis;	Ühiskonnaõpetus II (ÕV 1.-3.) Maht: 1 EKAP Aeg: III aasta, IV periood Õppemeetodid: konspekt, ajajoon, kirjalik analüüs, mõistekaart, film, uurimus Ajalugu IV (ÕV 1.-3.) Maht: 2 EKAP Aeg: IV aasta I periood Õppemeetodid: konspekt, ajajoon, kirjalik analüüs, mõistekaart, film, uurimus Filosoofia Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta I periood Õppemeetodid: konspekt, ajajoon, kirjalik analüüs, mõistekaart, film, uurimus Ajalugu V (ÕV 1.-3.) Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta, II periood Õppemeetodid: konspekt, ajajoon, kirjalik analüüs, mõistekaart, film, uurimus Ühiskonnaõpetus III (ÕV 1.-3.) Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta, II periood Õppemeetodid: konspekt, ajajoon, kirjalik analüüs, mõistekaart, film, uurimus	

5) analüüsib enda isiksust, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas	• toob näiteid põhilistest teguritest, mis mõjutavad inimeste käitumist ja emotsioone; • kasutab erinevaid enesehindamise vahendeid enda isiksuse ja vaimse tervise analüüsiks; • kirjeldab tervislikke eluviise, mis toetavad inimese füüsilist ja vaimset heaolu; • kirjeldab peamisi vaimse tervise häireid, nimetab abi saamise võimalusi vaimse tervise häirete ja kriisiolukorras; • kirjeldab peamisi kriisi-, trauma- ja leinareaktsioone ning nende mõju igapäevaelule; • toob näiteid psühhoaktiivsete ainete mõjust inimese vaimsele ja füüsilisele tervisele; • nimetab erinevaid lähisuhtekonfliktide ja -vägivalla märkamise, ennetamise ning abi saamise viise; • kirjeldab seksuaalsuse erinevaid dimensioone ja individuaalsust ning turvalise seksuaalelu ja -tervise tegureid, sh seksuaalse nõusoleku põhimõtet ja soostereotüüpide mõju inimese seksuaalkäitumisele; • analüüsib näidete alusel soostereotüüpide põhjusi, nende piiravat mõju inimese minapildile, käitumisele, suhetele ja valikutele; • analüüsib ühiskonna ja kultuuri mõju läbi ajaloo kooseluvormidele ja seksuaalsusele ning pereliikmete rollidele;	Inimeseõpetus 3 EKAP 1. VAIMNE TERVIS - 1 EKAP • tervise erinevad mudelid, salutogenees • vaimne tervis, vaimse tervise vitamiinid - head suhted, puhkamine, kehasõbralik toit, tervislik liikumine, meeldivate emotsioonide kogemine • stress, depressioon - toimetulek nendega • testid - söömiskäitumine, hea enesetunne, ärevus jt • harjutused - tasakaaluratas, väärtuste ratas, emotsioonide kalender, IKIGAI jt • kehtestav käitumine, igapäevane heaolu • psühhoaktiivsed ained, nende mõju • tervisealane kirjaoskus ja tervisepsühholoogia • tervisealane meediapädevus, -digipädevus, -infopädevus,- teaduspädevus 2. PEREKONNAÕPETUS - 2 EKAP • armumine, armastus, seksuaalsus, kooselu, abielu • erinevad kooseluvormid, peremudelid, perekond • pereplaneerimine, rasedus, rasestumisvastased vahendid, turvaline seksuaalelu • seksuaalsel teel levivad haigused • inimese elukaar, sotsiaalne küpsus, vanemlus, kasvatusstiilid, pereliikmete rollid • väärtuslõhe meeste ja naiste vahel • mehelikkus ja naiselikkus, soostereotüübid • kultuurilised normid ja käitumine • konfliktid, kriisid, väärkohtlemine, lahkuminek • kriiside, traumade ja leinaga toimetulek	Inimeseõpetuses on mitmeeristav hindamine - arvestusliku hinde eelduseks on 75% osavõtt tundidest. Hinne kujuneb aktiivsest osalemisest aruteludest, diskussioonidest, rühmatöödest, paaristöödest.
6) mõistab ühiskonnas toimuvate protsesside mõju üksikisikule ning paarisuhete ja peremudelite mitmekesisusele	• iseloomustab ühiskonnas toimuvate muutuste ja arengute mõju paarisuhete ja peremudelite mitmekesisusele, pereväärtustele ning perekonna rollile inimese elus; • kirjeldab tervislike ja toetavate suhete algatamise ja hoidmise kujunemist ning analüüsib paarisuhte erinevaid etappe; • analüüsib lahkuminekku ja lahutuse põhjusi ning mõju pereliikmetele;		

	• kirjeldab vanemluse erinevaid aspekte ja kasvatustüüpe ning analüüsib päritolupere mõju inimese arengus; • kirjeldab pereplaneerimise valikuid ja seda mõjutavaid tegureid, iseloomustab raseduse kulgu läbi trimestrite ning peredünaamika muutusi pärast lapse sündi; • toob näiteid pereelu, sh abielu ja laste elu, reguleerivatest õigusaktidest ja analüüsib, kuidas need sätestavad perekonnaliikmete õigusi ja kohustusi; • koostab perekonna eelarve pereliikmete vajadusi, pere majanduslikku olukorda ja võimalusi arvestades.	• pere eelarve, õigusaktid Õppemeetodid inimeseõpetuses: miniloengud, esitlused, visuaalide koostamine - mõiste-, mõtte- ja ideekaardid, juhtumite analüüs, õppefilmid koos visuaalide koostamise või sisukate küsimuste koostamisega, töölehed, paaris- ja rühmatööd, õppekäigud, muuseumi- õpe, arutelud, probleemõpe, teabeallikate otsimine ja analüüsimine, edasiviiv tagasiside.	
--	--	---	--

Mooduli hindamine: **Mooduli kokkuvõtvaks hindeks on erinevate teemade hindamisel saadud hinnete kaalutud keskmine.**

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
8.	<u>Visuaal- ja helikultuur</u>	4 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane huvitub eesti ja maailma visuaal- ja helikultuurist, väärtustab nende rolli enese ja ühiskonna toimimises ning tunneb rõõmu eneseväljendusest.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 80/24 tundi		
Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 3/1 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) mõistab kunsti ja muusika rolli ja olulisust enese,	• jäädvustab enda valitud vahendiga enese igapäevaelu ja ümbritseva keskkonna looduslikku ning inimese loodud	Märkamine: minu suhe visuaal-ja helikultuuriga 0,5 EKAP	Mittearvestuslik Kujundav hindamine.

kogukonna ja ühiskonna toimimises;	visuaal- ja helikultuuri; • arutleb loodusliku ning inimese loodud visuaal- ja helikultuuri rolli ja olulisuse üle enese, kogukonna ja ühiskonna toimimises;	Arutelu, pildistamine, heli salvestamine. Seotud DA mooduli I perioodi teemadega.	1) Vabalt valitud viisil ümritseva heli- ja visuaalmaastiku jäädvustus olmes ja looduses; 2) Omaloodud lemmikmuusika- ja kunstilisti tutvustus
2) mõtestab visuaal- ja helikultuuri mitmekesisust Eestis ja maailmas, seostades seda ühiskonna ja tehnoloogia muutumisega ajas;	• selgitab heli- ja visuaalkultuuri mitmekesisust Eesti ja maailma tähtteoste najal kui ajaloolist ja tänapäevast eneseväljendust, kasutades asjakohast põhisõnavara; • arutleb visuaal- ja helikultuuri muutumise üle ühiskonna ja tehnoloogia muutumise mõjul;	Avastamine, uurimine: teema seotud Kunstiajaloo mooduliga 1,5 EKAPit	mittearvestuslik
3) väljendab end visuaali või heli kaudu loovprojekti, kasutades erinevaid väljendusvahendeid, -tehnikaid ja -vorme.	• rakendab erinevaid vahendeid, tehnikaid ja vorme tunnete, mõtete ja kogemuste väljendamiseks loovprojekti; • esitab ja põhjendab loova eneseväljenduse ideed, protsessi ja tulemust üksi või grupis; • arutleb loova eneseväljenduse olulisuse üle isikliku arengu seisukohast.	Väljendamine: teema seotud üldkunsti moodulitega 5,6,7 Loominguline projekt	Arvestuslik

Mooduli hindamine: **mitteeristav**.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
9.	<u>Kehakultuur</u>	5,5 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane on tervislike eluviisidega ja füüsiliselt aktiivne ning omab teadmisi ja oskusi füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu hindamiseks ja väärtustamiseks.		
Nõuded mooduli alustamiseks:		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 110/33 tundi Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 5,5/0 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, õppemeetod, maht, aeg	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) iseloomustab objektiivselt enda kehalist ja sotsiaalset võimekust ning rakendab tervise edendamiseks erinevaid põhimõtteid ja tegevusi	• seostab erinevaid liikumisviise enesega ning mõistab nende olulisust enesemääratlemise, sotsiaalsete oskuste ja kodanikupädevuse kujunemisel; • rakendab enda kehalisi ja sotsiaalseid oskusi, lähtudes omandatust, ning seostab neid enda tervisliku seisundiga, tegutsedes ja liikudes nii individuaalselt kui gruppis; • osaleb erinevates liikumistegevustes ja mängudes individuaalselt või koos kaaslastega;	Kehakultuur I Alateemad: • Kehalised võimed, liikumisaktiivsus ja sportlikud tegevused • Liikumismängud ja meeskonnatöö • Liikumise seos tervisega ja harjumuste kaardistamine • Eesmärkide seadmine ja hindamine • Emotsioonide ja käitumise seosed • Emotsioonidega toimetulek • Vaimse tervise ja liikumise seosed	Hindamine: mitteamvestuslik Hindamisülesanded: Liikumistegevused, meeskonnamängud,
2) arendab vaimset ja füüsilist tasakaalu, on ennastjuhtiv ning omab pädevusi, mis toetavad terviseteadliku, vaimselt ja füüsiliselt aktiivse inimese kujunemist	• kaardistab enda vaimse tervise seisundit, kasutades selleks teaduspõhiseid enesehindamise tööriistu ja tehnikaid; • rakendab igapäevaelus liikumis- või treeningpäevikut, et toetada enda vaimset heaolu; • koostab nädala toitumiskava, lähtudes organismi vajadustest ja toidugruppide mitmekesisusest, jälgides makro ja mikrotoitainete soovitusi ning arvestades enda tervise eripärasid, toidukordade regulaarsust ning toidu soetamise võimalusi; • iseloomustab enda unerežiimi etteantud näitajate põhjal ning selgitab kvaliteetse une vajadust vaimse ja füüsilise heaolu tagamiseks; • toob näiteid, kuidas virtuaalmaailmas ja ekraanide ees veedetud aeg võib kahjustada und ja vaimset tervist;	Maht: 1 EKAP Aeg: I aasta, III ja IV periood Õppemeetodid: liikumine, eneseanalüüs, refleksioon, grupitegevused, test, viktoriin, treeningpäevik, toitumiskava, esitlus, praktiline töö Kehakultuur II Alateemad: • Une mõju tervisele • Toitumise alused, virtuaalmaailma mõju • Vaimse tervise hindamise tööriistad • Info kriitiline hindamine (sotsiaalmeedia ja terviseinfo) • Avaliku ruumi ja looduse kasutamine liikumiseks • Sihtrühmade vajadused ja võimalused • Ohutus liikumisel ja planeerimine looduses • Virtuaalmaailma mõju ruumitajule ja tegevustele	
3) rakendab teadlikult erinevaid	• näeb liikumisharrastust ja sporti eesti		

liikumistegevusi ning näeb liikumist ja tantsu kultuuri osana ning iseennast selle kujundajana	kultuuri osana ja rahvusliku identiteedi kujundajana; • lähtub erinevates liikumistegevustes ohutustehnika nõuetest ning hea tava põhimõtetest; • osaleb aktiivselt liikumis- või tervise edenduse ürituse organiseerimise meeskonnas ning tagasisidestab hiljem oma tegevusi ja nende mõju ürituse edule, tuues edaspidi välja parandusvõimalused; • osaleb aktiivselt kogukonna liikumis- või tervise edenduse üritustel, näidates üles isiklikku initsiatiivi ja levitades infot nende kohta, et kaasata uusi osalejaid; • selgitab liikumise olulisust kultuuri, tantsu ja alternatiivsete liikumisviiside kaudu, tuues esile liikumise mõju, sh selle kohta sotsiaalmeedias leiduva info tõepärasuse ning võimalikud ohud tervisele ja heaolule;	Maht: 2 EKAP Aeg: II aasta, I-IV periood Õppemeetodid: liikumine, eneseanalüüs, refleksioon, grupitegevused, test, viktoriin, treeningpäevik, toitumiskava, esitlus, praktiline töö Kehakultuur III Alateemad: • Abi küsimise ja pakkumise oskus • Teaduspõhised vaimse tervise tugimeetodid • Ergonoomika ja selle roll töövõimes • Elu- ja töökeskkonna planeerimine • Sport ja rahvuslik identiteet • Liikumine kui kestliku arengu osa • Head tavad spordis, aus mäng Maht: 1,5 EKAP Aeg: III aasta, I, II, IV periood Õppemeetodid: liikumine, eneseanalüüs, refleksioon, grupitegevused, test, viktoriin, treeningpäevik, toitumiskava, esitlus, praktiline töö	
4) iseloomustab ennast sportliku eneseväljenduse abil ning kirjeldab oma rolli tervisliku elukeskkonna loojana sotsiaalsest, kultuurilisest või tervislikust taustast sõltumata	• selgitab tervise tugevdamise, liikumise ja harjutamise võimalusi linnaruumis ja looduses, arvestades erinevate sihtrühmade sotsiaalsete, kultuuriliste, aga ka tervisest ja keskkonnast tulenevate võimalustega; • kaardistab kodukoha ja kooli lähedal paiknevad liikumisrajad, harjutusväljakud ja liikumisvõimalused, analüüsib nende kasutusvõimalusi lähtuvalt kasutaja vanusest, arengust ning tervisest tulenevatest vajadustest ja piirangutest; • seostab erinevaid keskkondi liikumisvõimalustega ning nende regulaarset kasutamist tervise, liikumisrõõmu ja isikliku väärtussüsteemiga; • tagasisidestab virtuaalses keskkonnas veedetud tegevuste ja aja mõju vaimsele ja füüsilisele tervisele ning sotsiaalsele	Kehakultuur IV Alateemad: • Õpitava eriala ergonoomilised aspektid • Läbipõlemise ennetamine ja enesehoid • Vaimse tervise hoidmine töökohal • Tervise ja töövõime seosed toitumise kaudu Maht: 1 EKAP Aeg: IV aasta, I-II periood Õppemeetodid: liikumine, eneseanalüüs, refleksioon, grupitegevused, test, viktoriin,	

	käitumisele; • kasutab mobiilirakendusi (näiteks Spordivägi vms) liikumisharjumuse kujundamiseks ja kehalise aktiivsuse jälgimiseks; • analüüsib oma füüsilist arengut tuginedes mooduli alguses ja lõpus sooritatud Kaitseväge kehaliste võimete testi tulemustele;	treeningpäevik, toitumiskava, esitlus, praktiline töö	
5) kujundab enda igapäevast vaimset ja füüsilist töökeskkonda ning tervist toetavat jätkusuutliku teed eneseanalüüsi ja eriala valiku toel	• selgitab töö iseloomust tulenevaid terviseriske ning rakendab ennetavaid ja tervist toetavaid teaduspõhiseid praktikaid nii töökeskkonnas kui ka isiklikus elus; • märkab sümptomeid, mis viitavad ületöötamisele või läbipõlemisele, ning teab, kuidas neid leevendada või kuhu		

Mooduli hindamine: **mitteeristav**. Õppeprotsessi jooksul kasutatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesandeid hinnatakse õpetaja koostatud hindamisjuhendi alusel mitteeristavalt. Kokkuvõtva hinde kujunemisel arvestatakse õppija aktiivsust protsessi vältel, õppija oskuseid ja arengut kõigi valdkonna õpitulemuste saavutamisel individuaalsest arengust lähtuvalt.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
10.	Riigikaitseõpetus	1,5 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab Eesti riigikaitse korraldust ja selle laia käsitust ning oma võimalusi ja kohustusi riigikaitsega seondult.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Kontaktõppe/iseseisva töö osakaal, tund (1 EKAP=26 t = 20+6) 30/9 tundi		
Praktilise õppe/teoreetilise õppe osakaal 0/1,5 EKAP		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, õppemeetod, maht, aeg	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		

1) mõistab maailma ja Euroopa sõjaajaloo olulisemate sündmuste vahelisi seoseid, sh seoseid relvastuse arenguga, ning nende sündmuste tagajärgi ja mõju Eesti riigile, ühiskonnale ja inimeste saatusele	• selgitab maailma ja Euroopa sõjaajaloo olulisemaid sündmusi, kasutades mõisteid <i>sõjalised koormised, rüütlivägi, palgaarmee, nekrutikohustus, massiarmee, tankiarmee, sõjaväekohustus, positsioonisõda, maailmasõda</i>; • analüüsib maailma ja Euroopa sõjaajaloo olulisemate sündmuste (sh sõdade) tagajärgi ja mõju Eesti riigile, ühiskonnale ja inimeste saatusele (oma perekonna näitel); • selgitab näidete varal relvastuse arengut ja sellega kaasnenud olulisemaid muutusi sõjapidamise viisides läbi ajaloo;	Riigikaitseõpetus Alateemad: • Sõjapidamise ajaloost • Eesti sõjaajalugu Õppemeetodid: õppefilm, grupi arutelu, õppekäik, iseseisev töö maht: 4 tundi	Mitteeristav hindamine Hindamisülesanded: test, viktoriin. Lävend: Teab 50 % vastustest
2) selgitab külma sõja aegsete ning tänapäevaste sõjaliste kriiside ja relvakonfliktide erinevusi ning mõju rahvusvahelisele julgeolekule	• võrdleb rahvusvahelist julgeolekukeskkonda külma sõja ajal ja tänapäeval, kasutades mõisteid <i>sõda, sõjaline kriis, relvakonflikt, terrorism, infosõda ja hübriidsõda, traditsiooniline ja asümmeetriline oht, küberturvalisus, massihävitusrelv, heidutus</i>; • nimetab julgeoleku riske ja ohte, sh ohud Eesti julgeolekule tänapäeval, ning toob esile nende ennetamise võimalusi, lähtudes psühholoogilise kaitse viiest toimealast; • iseloomustab võrdlevalt olulisemaid rahvusvahelisi sõjalisi kriise ja relvakonflikte nii külma sõja ajal kui tänapäeval; • analüüsib juhendamisel olulisemate rahvusvaheliste sõjaliste kriiside ja relvakonfliktidega seotud arenguid ning kirjeldab nende reguleerimiseks ja ohjamiseks kasutatavaid meetmeid; • toob teabeallikate põhjal näiteid NATO, Euroopa Liidu ja ÜRO rahvusvahelistest missioonidest ja rahuvalveoperatsioonidest, kus Eesti kaitsejõud on osalenud rahvusvaheliste konfliktide ennetamises ja ohjamises ning konfliktijärgses rahu tagamises; • iseloomustab peamisi julgeolekuga tegelevaid rahvusvahelisi organisatsioone, nagu ÜRO, OSCE, NATO, Euroopa Liit, tuues esile nende olulisemad ülesanded sõjaliste kriiside ja relvakonfliktide lahendamisel ja kasutegurid Eestile; • selgitab sõjasündmuste põhjal massihävitusrelvade põhitüüpe, nende kasutamise eesmärgi ja tagajärgi;	Riigikaitseõpetus Alateemad: • Kriisid külma sõja ajal • Kriisid tänapäeval • Psühholoogiline kaitse Õppemeetodid: Töö meeskonnas, esitlus, loeng maht: 2 tundi	Mitteeristav hindamine Hindamisülesanded: Praktiline töö meeskonnas Meeskonnana õppijad esitlevad Eesti julgeolekut mõjutavate sündmuste lühianalüüsi Lävend: Lühianalüüs esitletud ja vastab teemale

rivikorra tähtsusest ja rivikäsklustest Kaitseväes	ja tähtsust Kaitseväes; • selgitab rivikorra tähtsust tänapäeval meeskonnatunnetuse ja ühtekuuluvuse ning distsipliini alusena; • demonstreerib arusaamist rivikäsklustest ja esmaseid rivivõtteid paigal ja liikumisel;	- Mis on rivi ja miks see on vajalik - Rivistumine ja paigalseis ravis Õppemeetodid: Loeng, praktilised harjutused. maht: 1 tund	Hindamisülesanded: praktiline töö meeskonnas, rivi harjutus. Lävend: Meeskond toimib ühtse rivina.
7) selgitab õigusaktidele tuginedes relva ja laskemoona ohutu käsitlemise põhimõtteid, relva kandmise kultuuri ning relva kasutaja vastutust	• iseloomustab teabeallikate alusel erinevaid relva- ja laskemoona liike, nende ohutu käsitlemise põhimõtteid ja kasutamisega kaasnevat vastutust; • kirjeldab Kaitseväes ja Kaitseliidus kasutatavaid relvi ja relvasüsteeme, tuues esile nende kasutamise eesmärgid; • kirjeldab etapiviisiliselt relva ja padrundi tööpõhimõtteid; • kirjeldab kuuli lennujoont ja seda mõjutavaid tegureid;	Teema: Riigikaitseõpetus - Alateemad: Relvade ja laskemoona ohutu käsitlemine - Relva kasutamise õigus ja sellega kaasnev vastutus - Relva- ja laskemoona liigid - Relva ja padrundi tööpõhimõte - Laskmine tulirelvast Õppemeetodid: Loeng, arutelu, probleemülesande lahendamine, õppefilm, imitatoril laskmine, praktiline laskeharjutus maht: 6 tundi	Mitteeristav hindamine Hindamisülesanded: Praktiline töö Laskeharjutus Lävend: Osaleb laskmisel jälgides relvaohutuse põhimõtteid.
8) oskab kasutada topograafilist kaarti ja kompassi etteantud sihtpunkti jõudmiseks	• nimetab Eesti kaitseväes kasutatavaid topograafilisi kaarte, arvestades nende kasutamise eesmärgi; • määrab paberkaardil kasutatava mõõtkava, teisendades seda maastikul sammupaaridesse; • iseloomustab etteantud topograafilisel kaardil olevaid objekte ning nende vahelisi ruumilisi seoseid, arvestades kasutatavaid leppemärke ja tähistusi; • määrab kaardil malliga direktsiooninurga ja looduses maastikul kompassi järgi asimuudi, arvestades direktsiooninurga ja asimuudi erinevusi ning põhjuseid; • läbib meeskonnatööna kaardi ja kompassi abil etteantud teekonna;	Teema: Riigikaitseõpetus Alateemad: - Topograafia Kaitseväes - Kaardi järgi liikumine maastikul - Kompass ja GPS Õppemeetodid: Loeng, praktiline harjutus. maht: 4 tundi	Mitteeristav hindamine. Hindamisülesanded: Praktiline töö meeskonnas Orienteerumine meeskonna koosseisus
9) on omandanud esmased esmaabivõtted ja oskab tegutseda õnnetusjuhtumi korral	• selgitab, kuidas tegutseda õnnetusjuhtumi korral, st millal ja kuidas abi kutsuda, esmaabi anda ja kannatanut transportida; • selgitab, kuidas kaitsta ennast ja abivajajat võimalike ohtude eest, mis võivad õnnetuskohal esineda;	Teema: Riigikaitseõpetus Alateemad: - Ohutus esmaabi andmisel - Kannatanu seisundi hindamine - Taaselustamine	Mitteeristav hindamine Hindamisülesanded: Probleemsituatsiooni lahendamine

	- demonstreerib esmaseid esmaabi andmise võtteid lähtuvalt õnnetusjuhtumist; - kirjeldab erinevate ohtude tekkimise võimalusi välitingimustes ja selgitab nende ennetamise ja lahendamise võimalusi, kaitstes ennast ja kaaslasi;	Õppemeetodid: Iseseisev töö, loeng, arutelu, probleemsituatsiooni lahendamine, harjutus, õppefilm maht: 4 tundi	Esmaabi alase probleemsituatsiooni lahendamine Lävend: Teab ja oskab rakendada esmaabi üldisi põhimõtteid
10) kirjeldab Eestis toimuda võivaid hädaolukordi ja ohte siseturvalisusele elanikkonnakaitse kontekstis ning nendes tegutsemise põhimõtteid indiviidi ja riigi tasandil	- kirjeldab Eestis toimuda võivaid hädaolukordi ja võimalikku tegutsemist nende korral, tuginedes siseturvalisuse alusdokumentidele ja õigusaktidele; - teeb kokkuvõtte erinevate osapoolte (sh ametkondade) ülesannetest hädaolukordade lahendamisel ja siseturvalisuse tagamisel, kasutades alusdokumente ja õigusakte; - selgitab elanikkonnakaitse olemust ning selle korraldust riigis ja oma kodukohas; - selgitab enda ja oma pere võimalikku ettevalmistust elutähtsate teenuste katkemise korral; - kirjeldab enda käitumist ja teiste abistamist erinevate hädaolukordade puhul; - leiab iseseisvalt teavet reisimisega kaasnevatest ohtudest nii kodumaal kui välisriiki reisides.	Teema: Riigikaitseõpetus Alateemad: - Sissejuhatus elanikkonna kaitse - Eriolukorrad - Riskikommunikatsioon - Elutähtsad teenused - Siseturvalisust tagavad asutused - Ohutu viibimine välismaal Õppemeetodid: Iseseisev töö, loeng, grupiarutelu, probleemülesande lahendamine, õppefilm, õppekäik maht: 6 tundi	Mitteeristav hindamine Hindamisülesanded: Elanikkonnakaitse teemalise probleemülesande lahendamine Lävend: Lahendab probleemülesande grupi koosseisus.

Mooduli hindamine: **mitteeristav**.

IV Valikõpingute moodulid 30 EKAP

		I aasta	II aasta	III aasta	IV aasta
IV Valikõpingud 30 EKAP	30 EKAP:	3	6	18	3
<u>Erialased töötoad</u>	9	x	x	x	x
Meistriklassid	6		x	x	x
<u>Individuaalne või meeskondlik projekt I</u>	6		x	x	x
<u>Individuaalne või meeskondlik projekt II</u>	9		x	x	x
<u>Akadeemiline eesti keel</u>	5	x	x	x	
<u>Matemaatika: struktuur ja juhus</u>	5	x	x	x	
<u>Matemaatika: muutuste ja seoste maailm</u>	5	x	x	x	
<u>Matemaatika kolmemõõtmelises ruumis</u>	5	x	x	x	
<u>Võõrkeel iseseisvale keelekasutajale tasemel B2</u>	5	x	x	x	
<u>Võõrkeel edasijõudnutele tasemel C1</u>	5	x	x	x	
<u>Ettevalmistus riigieksamiteks</u>	6			x	
<u>Ettevõtlusõpe</u>	6		x	x	
<u>Tervisesport</u>	6	x	x	x	x
<u>Riigikaitseõpetuse välilaager</u>	1,5				x

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	<u>Erialased töötoad</u>	9 EKAP (6 x 1,5 EKAP)
Mooduli eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab ja kinnistab oma valdkondlikke teadmisi ning oskusi.	
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Valida on võimalik erinevatel aegadel 6 erinevat töötuba mahuga 1,5 EKAP.

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) kasutab ideede, objektide ja keskkondade kujutamisel ja kujundamisel erinevaid stiile, võtteid, tehnikaid ja tehnoloogiaid, rakendades neid loovalt ning eesmärgipäraselt; 2) arendab ja kinnistab ühte või mitut erialast oskust kujundusülesande lahendamisel; 3) vormistab ja esitleb omandatud oskuse abil tehtud kunstiteost või kujunduslahendust, kasutades erialast sõnavara.	• selgitab õpitava stiili, võtete, tehnika või tehnoloogia omadusi ning rakendamisevõimalusi oma töös, kasutades erialast sõnavara; • loob ülesande alusel idee- ja kujunduskavandi, lähtudes valitud teemast; • kujutab või kujundab ülesande alusel erinevaid ideid, objekte ja keskkondi, kasutades erinevaid võtteid, stiile, tehnikaid ja tehnoloogiaid loovalt ning eesmärgipäraselt; • valib kunsti- või kujunduslahendusele vastava vormistusviisi, materjalid, töövõtted, selgitab oma teguviisi; • vormistab ülesande alusel kujunduslahenduse või kunstiteose, esitleb ja kirjeldab kogu tööprotsessi, tuues välja oma arengukohad.	Töötoad toimuvad 1,5 EKAPiliste plokkidena ülekoollistel valikulistel tsüklinädalatel kui muid tunde ei toimu (va krokii iganädalaselt õhtuti). Võimalik on valida igal perioodil erinevate teemade vahel, mis liigituvad järgmiselt: • Üldkunsti töötoad • Kaasaegse kunsti projektid • Disainiprojektid • Krokii (iganädalaselt õhtuti) Teemade täpsemad pealkirjad ja sisututvustused avaldatakse õppeinfosüsteemis. Registreerumine semestri alguses õppeinfosüsteemis. Loeng, arutelu, praktiline töö, iseseisev teemakohaste lisamaterjalide lugemine, analüüs.	Mitteeristav hindamine Kujundav hindamine protsessi vältel + kokkuvõttev tagasiside ja analüüs ühisel arutelul töötoa lõppedes. Hindamise aluseks on tehtud tööde väljapanek, esitlus ja hindamisel osalemine.
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
-------------	-----------------	--

	Meistriklassid	6 EKAP (4 x 1,5 EKAP)
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane süvendab oma valdkondlikke teadmisi ning oskusi.		
Nõuded mooduli alustamiseks: läbimisel on spetsialiseerumismoodulid.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1. süvendab ühte või mitut erialast oskust kujundusülesande lahendamisel; 2. vormistab ja esitleb omandatud oskuse abil tehtud kunstiteost või kujunduslahendust, kasutades erialast sõnavara.	• selgitab õpitava stiili, võtete, tehnika või tehnoloogia omadusi ning rakendamisevõimalusi oma töös, kasutades erialast sõnavara; • loob ülesande alusel idee- ja kujunduskavandi, lähtudes valitud teemast; • kujutab või kujundab ülesande alusel erinevaid ideid, objekte ja keskkondi, kasutades erinevaid võtteid, stiile, tehnikaid ja tehnoloogiaid loova ning eesmärgipäraselt; • valib kunsti- või kujunduslahendusele vastava vormistusviisi, materjalid, töövõtted, selgitab oma teguviisi; • vormistab ülesande alusel kujunduslahenduse või kunstiteose, esitleb ja kirjeldab kogu tööprotsessi, tuues välja oma arengukohad.	Töötoad toimuvad 1,5 EKAPiliste plokkidena valikulistel tsüklinädalatel kui muid tunde ei toimu. Võimalik on valida igal perioodil erinevate teemade vahel. • Üldkunsti töötoad • Kaasaegse kunsti projektid • Disainiprojektid • Erialased koostööprojektid • Disaini meistriklassid • Erialaspetsiifilised meistriklassid Teemade täpsemad pealkirjad ja sisutuvustused avaldatakse õppeinfosüsteemis. Registreerumine semestri alguses õppeinfosüsteemis. Loeng, arutelu, praktiline töö, iseseisev teemakohaste lisamaterjalide lugemine, analüüs.	Mitteeristav hindamine Kujundav hindamine protsessi vältel + kokkuvõttev tagasiside ja analüüs ühisel arutelul meistriklassi lõppedes. Hindamise aluseks on tehtud tööde väljapanek, esitus ja hindamisel osalemine.
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			

Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	<u>Individuaalne või meeskondlik projekt I</u>	6 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane tegeleb üksi või meeskonnaga omavalitud kunsti- või erialase projektiga.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1. kirjeldab üksi või meeskonnas individuaalse projekti ideed, tööprotsessi, aja- ja tegevuskava, lähtudes võimalustest ja ressurssidest; 2. teostab juhendamisel üksi või meeskonnas projekti, rakendades disainmõtlemise tehnikat ja kasutades oma erialaseid ja kunstilisi oskusi ning teadmisi; 3. vormistab ja esitleb üksi või meeskonnas oma projekti, kirjeldades töökäiku ja tehtud kunstilisi ja tehnilisi valikuid.	- sõnastab juhendamisel üksi või meeskonnaga probleemi või ülesandepüstituse, koostades inspiratsioonikaardi ja reflekteerides oma mõtteid Disaineri päevikus; - koostab üksi või meeskonnas ideekavandi, kooskõlastades selle juhendaja või mentoriga; - koostab aja- ja tegevuskava tööprotsessiks, arvestades oma võimalusi ja ressursse; - teostab projekti vastavalt aja- ja tegevuskavale, kasutades disainmõtlemise tehnikat ja erialaseid oskusi, arvestades oma juhendaja või mentori tagasisidega; - viimistleb ja vormistab oma tööd, valides eesmärgile vastavad vahendid, tehnoloogia ja töövõtted;	- Teema valik ja analüüs individuaalses või meeskondlikus projektis - tegevus- ja ajakava planeerimine - Inspiratsioonikaart - ideekavand - suhtlus meeskonnatöös või koostööpartneritega väljaspool meeskonda; - projektis vajalike oskuste ja teadmiste omandamine ja refleksioon Disaineri päevikus; - projekti esitlusvõimalused, teavitus- ja levitustöö.	Mitteeristav hindamine Individuaalne juhendamine ja tagasiside. Hindamisülesanded: Tegevus- ja ajakava Ideekavand Kujunduskavand Projekti portfoolio Analüüs: mis õnnestus/ei õnnestunud? Mida õppisin? Mida teeksin teisiti?

	- koostab projekti kohta digitaalse või füüsilise esitluse, väljapaneku või näituse ning digitaalse portfoolio; - esitleb üksi või meeskonnas oma projekti, kirjeldades töö käiku ja tehtud kunstilisi ja tehnilisi valikuid, meeskonnatöös osaledes toob välja isikliku panuse töösse.	Praktiline töö, individuaalne juhendamine, arutelu, analüüs, esitlus.	
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	<u>Individuaalne või meeskondlik projekt II</u>	9 EKAP
Mooduli eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õpilane tegeleb süvendatult isikliku erialase teemaga või meeskondliku/kogukondliku projektiga.	
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1. selgitab üksi või meeskonnas valitud teema või projekti ideed, vajalikkust ja kestlikkust oma isikliku ja valdkondliku arengu seisukohast; 2. omandab ja arendab valitud teema või projektiga seotud	- sõnastab teema või projekti ülesandepüstituse, tuues välja selle vajalikkuse endale või sihtrühmale ning arvestades jätkusuutlikkusega; - koostab aja- ja tegevuskava tööprotsessiks, kaardistab võimalused, ressursid ning olemasolevad ja juurdeõppimist vajavad oskused ja teadmised;	Täpsem teema valitakse õppija või meeskonna enda poolt koostöös juhendaja või mentoriga. Teema valik ja analüüs individuaalses, kogukondlikus või meeskonnatöö projektis;	Mitteeristav hindamine Individuaalne juhendamine ja tagasiside. Tegevus- ja ajakava

3. erialaseid teadmisi ja oskusi; teostab üksi või meeskonnas projekti, rakendades disainmõtlemise tehnikat ja arvestades tagasisidega; 4. vormistab ja esitleb üksi või meeskonnas oma projekti, kirjeldades tööprotsessi ja isiklikku arengut.	• teostab projekti vastavalt aja- ja tegevuskavale, kasutades disainmõtlemise tehnikat ja küsides nõu ja tagasisidet juhendajalt ja koostööpartneritelt; • omandab ja arendab protsessi käigus nii iseseisvalt kui juhendamisel uusi erialaseid oskusi ja teadmisi; • vormistab projekti eesmärgipäraselt ja keskkonnateadlikult, valides vastavad vahendid, tehnoloogia ja töövõtted; • analüüsib projekti tulemusi isikliku arengu ja jätkusuutlikkuse seisukohast; • esitleb auditoorselt üksi või meeskonnaga töö tulemust, tööprotsessi, isiklike arengukohti ja töö/projekti edasist saatust.	• olemasolevate ja vajaminevate teadmiste ja oskuste kaardistus; • kestlikkus disainiprotsessis; • tegevus- ja ajakava planeerimine; • suhtlus ja suhtluskanalid juhendajaga/meeskonna- või kogukonnaga ja koostööpartneritega väljaspool meeskonda; • projektis vajalike oskuste ja teadmiste omandamise tehnikad ja vahendid; • refleksioon Disaineri päevikus; • projekti esitlusvõimalused, teavitus- ja levitustöö. Praktiline töö, individuaalne töö, arutelu, analüüs, esitlus, refleksioon.	Ideekavand Kujunduskavand Projekti portfoolio Analüüs: mis õnnestus/ei õnnestunud? Mida õppisin? Mida teeksin teisisi?
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	Ettevõtlusõpe	6 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad tal olla ettevõtlik töötaja ja luua iseendale töökoht		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		

1) mõistab ärivõimalusi, lähtudes iseenda eeldustest ja oskustest ning keskkonna toetavatest ja piiravatest teguritest 2) kavandab turundustegevused äriidees kirjeldatud tootele, tarbijale ja turutingimustele 3) mõistab ettevõtte eelarvestamise, finantseerimise ja majandusarvestuse põhimõtteid, lähtudes õigusaktidest ja heast tavast 4) kavandab ettevõtlustegevuse õpitavas valdkonnas, lähtudes äriideest ja ettevõtluskeskkonnast	1.1. kirjeldab enda võimalusi tegutseda ettevõtjana või ettevõtliku töötajana, lähtudes õpitava eriala ettevõtluskeskkonnast; 1.2. selgitab juhendi alusel ettevõtte toimimist olemasolevas ettevõtluskeskkonnas; 1.3. arutleb meeskonnas kavandatud äriidee teostatavuse üle; 2.1. iseloomustab meeskonnatööna sihtrühmi ja turgu lähtuvalt tootest; 2.2. planeerib meeskonnatööna valitud turundustegevused lähtuvalt sihtrühmast, turust ja tootest; 3.1. selgitab meeskonnatööna ettevõtte finantseerimisvõimalusi, kasutades teabematerjale; 3.2. selgitab juhendi alusel majandusarvestuse põhimõtteid, lähtudes õigusaktides sätestatud nõuetest ja heast tavast; 3.3. koostab juhendi alusel meeskonnatööna ettevõtte investeeringute ja tegevuskulude eelarve ning müügiprognoosi; 4.1. koostab ärimodeli meeskonnatööna, lähtudes valitud strateegiast;	Ettevõtluse alustamine: - Ärimudelid - Ettevõtlusvormid - Ettevõtte asutamine - Ettevõtte tasuvus Esitlus meeskonnatööna: ärimudel ja ettevõtte tasuvus. Finantsid: - Majanduskeskkond - Tulude ja kulude ringkäik - Ressursid - Ettevõtte tulud ja kulud - Majandusarvestuse põhialused (eelarved, kasumiaruanne, bilanss) - Äriseadus, raamatupidamise seadus, võlaõigusseadus - Ärimodeli finantsosa: tulud ja kulud Praktiline meeskonnatöö juhendi alusel (meedium vaba): ettevõtte investeeringute ja tegevuskulude eelarve, müügiprognoos, kasumiplaan ja bilanss Turg ja turundus: - Nõudlus, pakkumine ja turutasakaal - Konkurents - Turunduseesmärgid - Turundusmeetmestik - Turuanalüüs Esitluse koostamine rühmatööna. Ettevõtluskeskkond: - Ettevõtte - Ettevõtlus - Ettevõtja - Ettevõtlikkus - Ettevõtluskeskkond - Kultuuridevaheliste erinevuste mõju ettevõttele - Äriidee - Meeskonnatöö	Mitteeristav hindamine Hindamisülesanded: 1) Kompleksülesanne meeskonnatööna: ärimudel, protsessikirjeldus ettevõtte asutamisest ja tasuvusanalüüs. 2) Kompleksülesanne meeskonnatööna: investeeringute eelarve ja katteallikad, rahavood, müügiprognoos, kasumiplaan, bilansiprognos. 3) Struktureeritud kirjalik töö juhendi alusel ja selle esitlus rühmatööna: Sihtrühmade kirjeldus ja turundustegevuste plaan (üheks aastaks). 4) Struktureeritud aruanne meeskonnatööna teemal: Mina, minu eriala ja ettevõtlus 5 aasta pärast (vorm, meedium vaba). Meeskonnatöö analüüs ja hinnang või 5) Struktureeritud aruande (nt poster) esitlus meeskonnatööna 6) Kompleksülesanne: tootearendusprotsessi kirjeldus, toote omahinna kujundamine, turundustegevused, toote esitlus meeskonnatööna. Arvestuse saamiseks: Õpilane kirjeldab tootearenduse põhimõtteid, lähtudes ärimudelist; arvutab toote omahinna, arvestades toote või teenuse eripäraga; kavandab tootesitluse ja müügi, lähtudes sihtrühmast.
--	--	---	--

5) kavandab loovusel, oskusel või andel põhinevast loomingulisest ideest toote või teenuse.	4.2. kirjeldab asutamisprotsessi vastavalt valitud ettevõtlusvormile; 4.3. hindab juhendatud meeskonnatööna ettevõtte tasuvust lähtuvalt ärimudelist; 5.1. kirjeldab tootearenduse põhimõtteid, lähtudes ärimudelist; 5.2. arvutab toote omahinna, arvestades toote või teenuse eripäraga; 5.3. kavandab tootesitluse ja müügi, lähtudes sihtrühmast.	Äriidee koostamine meeskonnatööna Loomeettevõtlus: - Tootearendus - Tootedisain - Hinnakujundus - Isiklik müük - Intellektuaalne omand Praktiline meeskonnatöö juhendi alusel.	
Mooduli hindamine: mitteeristav . Õpilane sooritab kõik õpiväljunditega seotud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumidele.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)	
	Akadeemiline eesti keel	5 EKAP	
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane väljendab ennast eesti keeles selgelt ja arusaadavalt, arendab tekstide analüüsimise, tõlgendamise ja koostamise kaudu kriitilist ning loomingulist mõtlemist. Lisamooduli lõpetaja rakendab tekstiloomet ja vastuvõtu oskusi ning oskab neid praktiliselt rakendada. Moodul võimaldab seada akadeemilise suunitlusega eesmärgid.			
Nõuded mooduli alustamiseks: läbitud või läbimisel on vastav üldharidusõpingute moodul.			
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.			
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded

Õpilane:	Õpilane:		
1) väljendub ladusalt ja normipäraselt nii suulises kui kirjalikus suhtluses, koostades sidusaid tekste ning kirjutades akadeemilisi tekste (nt ettekanne, essee, arutlev artikkel) vastavalt eesti keele normidele 2) analüüsib ja tõlgendab tekste (sh auditiivseid, visuaalseid ja multimodaalseid), teeb üldistusi ja järeldusi	- koostab hästi struktureeritud teksti või esitluse, valides tekstitüübiga ja suhtluseesmärgist lähtuva ülesehituse; - kasutab tekstide ja esitluste koostamisel sobivaid digitehnoloogilisi vahendeid; - Väljendub nii suulises kui kirjalikus suhtluses selgelt, eesmärgipäraselt ja kirjakeele normidele vastavalt; - edastab eri allikatest saadud infot ja arutluskäike, sidudes neid oma seisukohtadega. - kasutab suhtlussituatsioonis sobivat registrit (argi- või kirjakeel; teadus- või ilukirjanduskeel jms); - toob välja teksti eesmärgi ja põhiteesid, esitab põhjendatud isikliku tõlgenduse, võttes aluseks nii teksti kui konteksti; - teeb esitluste põhjal kokkuvõtlikke märkmeid (loeng, ettekanne, teadusartikkel jms), sõnastab loogilisi üldistusi, lähtudes tekstist; - eristab ja kirjeldab tekstide väljendusvahendeid, lähtudes keelest, sõnavarast, kujunditest, (audio)visuaalsetest elementidest; - hindab teksti usaldusväärsust, kontrollib allikate päritolu ja eristab arvamust faktist; - märgab kultuurilisi ja ühiskondlikke viiteid, oskab selgitada, kuidas need teksti tähendust mõjutavad; - seostab teksti konteksti (autori, aja, kultuuri, ühiskondlike oludega);	Tekstilooje ja argumenteerimine - Teksti ülesehitus: sissejuhatus, teemaarendus, kokkuvõte - Argumenteerimine ja loogiline arutluskäik - Stiili ja registri valik Maht: 1 EKAP Kirjandi kirjutamine ja analüüs - Kirjandi liigid ja ülesehitus - Tõhus sissejuhatus ja kokkuvõte - Väidete toetamine ja põhjendamine - Peamised vead ja nende vältimine Maht: 1 EKAP Funktsionaalne lugemine ja teksti mõistmine - Erinevad tekstiliigid ja nende mõistmine - Teksti struktuuri ja loogika analüüs - Visuaalide (diagrammid, tabelid) tõlgendamine Maht: 1 EKAP Keele õige väljendus ja korrektne sõnakasutus - Stiili- ja grammatikavead ning nende vältimine - Õigekiri ja lauseehitus - Erinevad sõnaraamatud ja nende kasutamine Maht: 1 EKAP individuaalanalüüs 1 EKAP Õppemeetod: kirjandi kirjutamine, lugemine, infootsing ja analüüs, sõnastus ja õigekirja	Mitteeristav, kujundav hindamine

3) kasutab tekstide loomisel asjakohaseid allikaid, tunneb viitamise põhimõtteid	- seob eri allikatest saadud infot oma seisukohtadega; - refereerib ja tsiteerib tekste nõuetekohaselt, kasutades korrektset viitamist;	ülesanded, arutlus, kaasõpilase töö analüüsimine ja tagasisidestamine	
4) osaleb aruteludes, põhjendab seisukohti ja teeb koostööd	- väljendub aruteludes arusaadavalt, kasutades suhtlussituatsiooniga sobivat keelt; - esitab aruteludes asjakohaseid argumente ja reageerib kaaslaste omadele asjakohaselt; - panustab koostöösse, kohandades oma keelekasutust vastavalt suhtlusolukorrale ja sihtgrupile.		
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	Matemaatika: struktuur ja juhus	5 EKAP
Mooduli eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija arendab sügavama arusaamise algebrast, arvjadadest, funktsionaalsetest seostest, tõenäosusteooriast ja statistikast ning oskab neid rakendada eluliste ja matemaatiliste probleemülesannete lahendamisel, kasutades seejuures tõhusalt erinevaid meetodeid ning digivahendeid andmete analüüsimiseks ja esitlemiseks.	
Nõuded mooduli alustamiseks: läbitud või läbimisel on vastav üldharidusõpingute moodul.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) lahendab matemaatilisi ja elulisi probleemülesandeid, rakendades	lihtsustab ratsionaal- ja irratsionaalavaldisi kasutades astmete ja juurte omadusi.	Teemad: - Arvuhulgad ja nende omadused - Ratsionaal- ja irratsionaalavaldised	Mitteeristav, kujundav hindamine

algebralisi teadmisi ning arvutamis- ja teisendamisvõtteid 2) kasutab logaritmilisi ja eksponentsiaalseid seoseid, lahendades vastavaid võrrandeid ja ülesandeid 3) süstematiseerib andmeid, kasutades erinevaid statistilisi meetodeid	- lahendab ühe tundmatuga lineaar-, ruut- ja murdvõrrandeid ning nendeks taanduvaid võrrandeid, kasutades samaväärsusteisendusi; - lahendab kuni kolme tundmatuga võrrandisüsteeme ja tekstülesandeid, rakendades sobivaid lahendusmeetodeid; - lahendab ühe tundmatuga lineaar-, ruut- ja murdvõrratusi ning nendeks taanduvaid võrratusi ja võrratuste süsteeme, kasutades sobivat meetodit; - lahendab elulisi probleemülesandeid kasutades eksponent- ja logaritmivõrrandeid; - lahendab elulise sisuga liitprotsendilise kasvamise ja kahanemise ülesandeid, kasutades eksponentsiaalse kasvamise ja kahanemise valemit; - kasutab eksponent- ja logaritmfunktsioone reaalse elu nähtuste modelleerimiseks ja uurimiseks; - eristab aritmeetilist ja geomeetrilist jada, selgitades nende omadusi ning rakendab aritmeetilise ja geomeetrilise jada üldliikme ning n esimese liikme summa valemeid; - koostab sagedus- ja jaotustabeleid ning diagramme nii käsitsi kui sobivaid digivahendeid kasutades; - arvutab tunnuste arvkarakteristikuid ja hajuvusnäitajaid, kasutades sobivaid meetodeid; - eristab juhuslikku, kindlat ja võimatut sündmust ning sõltuvaid ja sõltumatuid, välistavaid ja mittevälistavaid sündmusi, neid selgitades ja näidetega põhjendades,	- Astmete ja juurte omadused - Lineaar-, ruut- ja murdvõrrandid ning -võrratused - Võrrandisüsteemid ja võrratuste süsteemid (lineaarvõrrandisüsteem kuni kolme - tundmatuga, kahe tundmatuga süsteemides piirduakse teise astme võrrandiga) - Protsentarvutus (sh liitprotsent) - Eksponent- ja logaritmfunktsioonid ja rakendused, eksponent- ja logaritmivõrrandid - Arvjadad, aritmeetiline ja geomeetiline jada, üldliikme ja summa valemid, hääbuv - geomeetiline jada - Klassikaline tõenäosus, sündmuste liigid, kombinatoorika valemid, Bernoulli valem - Valim, sagedus- ja jaotustabelid, diagrammid, arvkarakteristikud ja hajuvusnäitajad Õppemeetod: Töölehed, enesekontroll, probleemülesannete lahendamine individuaalselt ja rühmatööna, digivahendite kasutamine, reaalse andmestike statistiline töötlus, juhendatud harjutamine klassis ja iseseisev töö kodus, liitprotsendi- ja logaritmi põhised elulised ülesanded, skeemide koostamine, interaktiivsed õppematerjalid ja testid, õpimapp	
--	--	--	--

	kasutades korrektset matemaatilist terminoloogiat; leiab permutatsioonide, kombinatsioonide ja variatsioonide arvu ning arvutab juhuslike sündmuste tõenäosusi, kasutades kombinatoorikat ja liitsündmuste reegleid ning Bernoulli valemit.		
Mooduli hindamine: mitteeristav . Õppijale antakse edasiviivat tagasisidet, mis toetab õpiväljundite saavutamist. Kokkuvõttev hindamine: kontrolltööd või arvestused. Õpetaja kehtestab töödele lävendikriteeriumid. Moodul loetakse läbituks, kui õpilane: - on läbinud moodulis ettenähtud arvestuslikud tööd, mis on loodud vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele; - sooritab mooduli lõputöö positiivselt vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele;			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	Matemaatika: muutuste ja seoste maailm	5 EKAP
Mooduli eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija uurib funktsioonide omadusi analüütiliselt ja graafiliselt, rakendab tuletise mõistet funktsiooni uurimisel ning lahendab trigonomeetrilisi võrrandeid ja optimeerimisülesandeid.	
Nõuded mooduli alustamiseks: läbitud või läbimisel on vastav üldharidusõpingute moodul.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) tõlgendab funktsiooni graafikut, tuginedes selle erinevatele esitusviisidele	määrab funktsiooni määramispiirkonna, paarsuse, positiivsus- ja negatiivsuspiirkonna, nullkohad, kasvamis- ja kahanemisvahemikud, ekstreemumpunktid ning muutumispiirkonna, kasutades graafikut;	Teemad: Funktsiooni määramis- ja muutumispiirkond, paarsus, nullkohad, positiivsus- ja negatiivsuspiirkonnad, kasvamis- ja kahanemisvahemikud, ekstreemumkohad ja	Mitteeristav, kujundav hindamine

2) rakendab funktsiooni tuletist funktsiooni omaduste uurimisel ning ekstreemumülesannete lahendamisel, kasutades sobivaid meetodeid 3) analüüsib trigonomeetriliste funktsioonide omadusi ja graafikuid, tuginedes erinevatele esitusviisidele 4) rakendab trigonomeetriliste võrrandite lahendamisel analüütilisi ja graafilisi meetodeid kasutades valemeid ja teisendusi	• skitseerib funktsiooni graafiku etteantud andmete põhjal, kasutades sobivaid esitusviise. • selgitab määratud omaduste tähendust; • leiab antud funktsioonile pöördfunktsiooni, kasutades sobivat meetodit; • leiab funktsioonide summa, vahe, korrutise ja jagatise tuletise ning teise tuletise kasutades sobivaid meetodeid; • kasutab funktsiooni tuletist positiivsus- ja negatiivsuspiirkonna, kasvamis- ja kahanemisvahemike, ekstreemumkohtade, funktsiooni graafiku kumerus- ja nõgususvahemike ning käänukoha leidmiseks ja ekstreemumkoha liigi määramiseks skitseerides tulemuste põhjal funktsiooni graafiku; • leiab funktsiooni suurima ja vähima väärtuse etteantud lõigul kasutades seejuures funktsiooni tuletist; • teisendab kraadimõõdu radiaanmõõduks ja vastupidi kasutades seost $180^\circ = \pi$; • uurib trigonomeetriliste funktsioonide omadusi etteantud lõigul, joonestades nende graafikuid paberil või kasutades digivahendeid; • lihtsustab trigonomeetrilisi avaldise, kasutades abivalemeid; • lahendab trigonomeetrilisi võrrandeid leides üld- ja erilahendeid etteantud piirkonnas kasutades trigonomeetrilisi üldvalemeid; • lahendab lihtsamaid trigonomeetrilisi võrratusi kasutades funktsiooni graafikut;	ekstreemumid, ekstreemumpunktid, kumerus- ja nõgususvahemikud, käänukohad ja -punktid • Funktsiooni graafiline ja analüütiline käsitus • Funktsiooni pöördfunktsioon • Funktsiooni tuletis • Ekstreemumülesanded, sh majandusega seotud optimeerimisülesanded • Trigonomeetrilised funktsioonid ja nende graafikud • Trigonomeetrilised avaldised • Trigonomeetrilised võrrandid ja võrratused • Funktsiooni graafiku puutuja, puutuja võrrand Õppemeetod: Graafikud, elulised ülesanded, digivahendite kasutamine, loovülesanded, ajurünnak, miniloeng, arutelu, tulemuste võrdlus, õpimapp	
---	--	--	--

5) koostab funktsiooni graafikule puutuva võrrandi, kasutades tuletist	• leiab funktsiooni graafiku puutuva tõusu antud kohal, kasutades funktsiooni tuletist; • koostab funktsiooni graafikule puutuva võrrandi, kasutades puutepunkti ja leitud tõusu; • leiab funktsiooni graafiku ja puutuva puutepunkti koordinaadid antud puutuva tõusu abil.		
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	Matemaatika kolmemõõtmelises ruumis	5 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õppija omandab ja rakendab süvendatult geomeetria, stereomeetria ja analüütilise geomeetria teadmisi ning oskusi, et lahendada elulisi ja matemaatilisi probleeme, mis puudutavad kujundite mõõtmeid, asendeid ja omavahelisi seoseid.		
Nõuded mooduli alustamiseks: läbitud või läbimisel on vastav üldharidusõpingute moodul.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) lahendab tasandiliste kujunditega seotud ülesandeid kasutades geomeetrilisi seoseid	• tõlgendab jooniseid, tuvastades kujundite omadusi ja erisusi, sh hulknurga sise- ja välisringjoone seoseid hulknurga elementidega; • rakendab mõõtühikute teisendamist ja joonise lugemise oskust lahendades praktilisi ülesandeid;	Teemad: • Tasandilised kujundid, kolmnurk, nelinurk, hulknurk, korrapärane hulknurk • Tasandilise kujundi pindala ja ümbermõõt • Koordinaattasand, sirge võrrand, sirgete vastastikune asend, joonte lõikepunktid, lõigu pikkus • Ristuvate ja paralleelsete sirgete	Mitteeristav, kujundav hindamine

2) lahendab tasandilisi ja ruumilisi probleeme, rakendades vektorarvutust 3) mudeldab ruumigeomeetria ülesandeid kasutades valemeid, jooniseid ja ruumigeomeetria seoseid	• lahendab hulknurkadega seotud ülesandeid, kasutades sobivaid meetodeid, sh täisnurkse kolmnurga trigonomeetriat, siinus- ja koosinusteoreemi; • leiab kahe punkti vahelise kauguse ja lõigu keskpunkti koordinaadid, kasutades sobivat meetodit; • arvutab kahe vektori vahelise nurga, rakendades skalaarkorrutist ja antud vektorite pikkusi; • kasutab vektorite ristseisu ja kollineaarsuse tunnuseid geomeetriliste probleemide lahendamisel; • lahendab reaalelulisi geomeetrilisi ülesandeid vektorite abil; • arvutab tahk- ja pöördkeha täispindala ja ruumala ning nende kehade ja tasandi lõike pindala, kasutades vastavaid valemeid; • kujutab joonisel tahk- ja pöördkeha ning nende lihtsamaid lõikeid tasandiga, seostades keha parameetrid joonisega, kasutades sobivat meetodit, sh digivahendeid; • määrab kahetahulise nurga asukoha ning leiab kahetahulise nurga abil tahk- ja pöördkeha puuduva elemendi kahetahulise nurga suuruse, kasutades trigonomeetrilisi seoseid; • tunneb ära ainealased ja reaalelulised probleemid, mis on mudeldatavad ruumigeomeetrias õpitud kujunditega ja nende omadustega, rakendades neid teadmisi probleemide lahendamisel; • tõlgib ainealased ja reaalelulised ruumigeomeetria probleemid matemaatika keelde lahendades need matemaatiliselt ning tõlgendades ja esitledes saadud tulemusi;	omadused • Ringjoone, parabooli ja hüperbooli võrrand • Vektor, skalaarsed ja vektoriaalsed suurused, vektorite omadused ja rakendused • Tahk- ja pöördkehade pindala ja ruumala • Kahetahulised nurgad • Algfunktsioon, määratud ja määramata integraal • Kõvertrapets • Integraali rakendused Õppemeetod: kujundite (ja kehade) mõõtmine, visandamine, visualiseerimine, ruumiülesanded, elulised ülesanded, videod, simulatsioonid, rühmatöö, õpimapp	
---	--	---	--

4) leiab joone võrrandi ja määrab tasandil sirgete vastastikused asendeid kasutades vastavaid võrrandeid	• koostab sirge üldvõrrandi kasutades ülesande tingimustele sobivat valemit ning kontrollides vajadusel tulemust digivahendite abil. • määrab kahe sirge vastastikuse asendi tasandil leides sirgete vahelise nurga ja lõikuvate sirgete korral sirgete lõikepunkti, kontrollides tulemust digivahendite abil; • koostab hüperbooli, parabooli ja ringjoone võrrandi kasutades ülesande tingimustele sobivat valemeid; • joonestab hüperbooli, parabooli ja ringjoone graafikuid nende võrrandite abil nii paberil kui kasutades digivahendeid; • leiab kahe joone lõikepunktid, kasutades ülesande tingimustele sobivat meetodit ning kontrollides vajadusel tulemust digivahendite abil; • selgitab algfunktsiooni mõistet ning arvutab määramata integraale, rakendades põhiintegraalide valemeid; • arvutab määratud integraale, kasutades Newton–Leibnizi valemit; • arvutab kõvertrapetsi pindala ja kahe joonega piiratud pinnatüki pindala, kasutades määratud integraali; • arvutab lihtsama pöördkeha ruumala, kasutades määratud integraali.		
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	Võõrkeel iseseisvale keelekasutajale tasemel B2	5 EKAP

Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õppija arendab oma võõrkeeleoskuse tasemeni B2, et tulla iseseisva keelekasutajana toime igapäevastes suhtlusolukordades ning jätkata õpinguid järgmisel haridustasemel.

Nõuded mooduli alustamiseks: läbitud või läbimisel on vastav üldharidusõpingute moodul.

Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane: 1) mõistab eri tüüpi kuulamis- ja lugemistekstide tähendust ja konteksti nii tuttavatel kui vähem tuttavatel teemadel 2) loob eri liiki kirjalikke ja suulisi tekste arvestades nende eesmärki ja vorminõudeid	Õpilane: • loob erinevaid suulisi ja kirjalikke tekste, arvestades nende suhtluseesmärki, stiili ja ülesehitust; • teeb kokkuvõtte keeruka ja sisuka teema põhisisust arvestades konteksti • eristab olulised detailid üldisest infost, keskendudes teksti eesmärgile ja ülesande sisule; • kasutab tekstis esinevaid vihjeid ja loogilisi seoseid autori hoiakute ja seisukohtade tõlgendamiseks. • koostab loogilise ülesehitusega teksti või suulise esitluse, järgides konkreetse tekstitüübi struktuuri ja eesmärki ning sobivaid digitehnoloogilisi vahendeid; • esitab mõtteid selgelt ja sidusalt, kasutades teemakohaseid näiteid, põhjendusi või kirjeldusi ning toetudes oma huvivaldkonna teadmistele; • seob tekstiosad loogiliselt ja sujuvalt, kasutades sobivaid sidesõnu ning järgides ülesande formaalseid nõudeid;		Mitteeristav, kujundav hindamine

3) suhtleb iseseisva keelekasutajana erinevates suhtlussituatsioonides, vahendades infot enesekindlalt ja struktureeritult nii kõnes kui kirjas 4) loob toetava ja kaasava suhtluskeskkonna nii kirjalikus kui suulises suhtluses, kohandades keelekasutust olukorra ja sihtgrupi järgi.	• kohandab keelekasutust sihtgrupile ja olukorrale vastavalt, kasutades sobivat stiili, tooni ja registreid; • kasutab mitmekesisist sõnavara ja B2 tasemele vastavaid grammatilisi struktuure, tagades teksti selguse ja arusaadavuse. • vahendab infot vestlustes ja aruteludes aktiivselt ja asjakohaselt, väljendades oma arvamust ning põhjendades oma seisukohti igapäevastes, õpi- ja tööelulistes olukordades selgelt ja keeleliselt korrektselt; • kirjeldab ja võrdleb visuaalseid materjale tuues välja olulised sarnasused ja erinevused, kasutades asjakohast sõnavara; • kohandab oma keelekasutust vastavalt suhtlussituatsioonile ja sihtgrupile (sh veebisuhtluses), järgides sobivat stiili ja suhtlusregistrit. • suhtleb erineva kultuuritaustaga inimestega taktitundeliselt ja sobivas stiilis, kohandades keelekasutust suhtlusolukorrale ja sihtgrupile; • kohandab väljendust veebisuhtluses ja tavaolukordades vastavalt formaalsuse astmele ja suhtlusrollile; • väljendab oma arvamust ja seisukohti ka tundlikel teemadel, kasutades sobivat sõnavara ja struktuure; • selgitab infot arusaadavalt, kasutades näiteid, ümberütlemist ja vajadusel sõnatähenduste tuletamist kontekstist; • osaleb aruteludes ja koostöös aktiivselt, toetades partneri ideid ning reageerides asjakohaselt ja viisakalt.		
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	Võõrkeel edasijõudnutele tasemel C1	5 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õppija arendab oma võõrkeeleoskuse tasemeni C1, et suhelda ladusalt edasijõudnud keelekasutajana keerukates suhtlusolukordades ning jätkata õpinguid järgmisel haridustasemel või tegutseda rahvusvahelises töökeskkonnas.		
Nõuded mooduli alustamiseks: läbitud või läbimisel on vastav üldharidusõpingute moodul.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) mõistab eri tüüpi pikemaid, keerukaid kuulamis- ja lugemistekste vähem tuttavatel ja abstraktsetel teemadel.	- tõlgendab keerukaid suulisi ja kirjalikke tekste, arvestades nende suhtluseesmärki, stiili, tonaalsust ja varjatud tähendusi; - toob välja keeruka ja sisuka teema põhisisu vähem tuttavatel ja abstraktsel teemal, tõlgendades tähendust vastavalt kontekstile; - eristab olulised detailid ja peenemad nüansid üldisest infost, keskendudes teksti eesmärgile ja ülesande sisule; - kasutab tekstis esinevaid vihjeid ja loogilisi seoseid autori hoiakute ja seisukohtade tõlgendamiseks.		Mitteeristav, kujundav hindamine
2) loob eri liiki kirjalikke ja suulisi tekste, arvestades nende eesmärki ja järgides vorminõudeid.	- koostab keeruka ja hästi struktureeritud teksti või esitluse, kasutades sobivat ülesehitust ning kohandades struktuuri tekstitüübi ja suhtluseesmärgi järgi ning sobivaid digitehnoloogilisi vahendeid; - esitab ideid ladusalt ja veenvalt, sidudes neid loogiliselt ning toetades oma väiteid		

3) suhtleb edasijõudnud keelekasutajana erinevates suhtlussituatsioonides, vahendades infot spontaanselt ja struktureeritult nii kõnes kui kirjas. 4) loob toetava ja kaasava suhtluskeskkonna nii kirjalikus kui suulises suhtluses, kohandades keelekasutust olukorra ja sihtgrupi järgi.	argumentide, näidete ja asjakohaste viidetega ka abstraktsetel või erialastel teemadel; • seob tekstiosad loogiliselt ja sujuvalt, kasutades mitmekesiseid sidesõnu ning järgides ülesande formaalseid nõudeid; • kohandab teadlikult keelekasutust vastavalt sihtgrupile ja olukorrale, kasutades sobivat stiili, tooni ja registreid; • kasutab rikkalikku sõnavara ning C1 tasemele vastavaid grammatilisi struktuure, väljendudes korrektselt ja sujuvalt ka keerukates teemades. • vahendab infot igapäevastes, õpi- ja tööelulistes olukordades ladusalt ja spontaanselt, põhjendades oma seisukohti veenvalt ja keeleliselt korrektselt, sealhulgas abstraktsetel teemadel; • kirjeldab ja võrdleb visuaalseid materjale täpselt ja paindlikult, tuues välja keerukad ja abstraktsed seosed, kasutades rikkalikku sõnavara; • kohandab oma keelekasutust spontaanselt vastavalt suhtlussituatsioonile ja sihtgrupile (sh veebisuhtluses), järgides sobivat stiili ja suhtlusregistrit; • suhtleb taktitundeliselt ja teadlikult erineva kultuuritaustaga inimestega, kohandades oma keelekasutust spontaanselt vastavalt suhtlusolukorrale, sihtgrupile. • kohandab väljendust veebisuhtluses ja tavaolukordades paindlikult ja tõhusalt vastavalt formaalsuse astmele ja eesmärgile • väljendab oma seisukohti tundlikel teemadel selgelt, struktureeritult, kasutades mitmekesist sõnavara.		
---	---	--	--

	• selgitab infot sisutihedalt, kasutades näiteid, ümberütlemist ja vajadusel sõnatähenduste tuletamist kontekstist; • kujundab ühise ja tõhusa suhtluskeskkonna, tulles toime eri seisukohtade ja mitmetähenduslikkusega.		
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	<u>Ettevalmistus riigieksamiteks</u>	6 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime kõrgkooli sisseastumiseks vajalike riigieksamite sooritamiseks ning teab riigieksamite nõudeid endale vajalikes eksamiainetes.		
Nõuded mooduli alustamiseks: läbitud või läbimisel on vastav üldharidusõpingute moodul.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) valdab üldharidusainet, milles soovib sooritada kirjaliku riigieksami, vähemalt eksami positiivseks sooritamiseks vajalikus miinimummahu; 2) omab teadmisi, on treeninud arutlemisoskust ning laiendanud sõnavara võõrkeele riigieksami	• valdab emakeeles ja võõrkeeles sõnavara ning grammatikat eksami positiivseks sooritamiseks vajalikus ulatuses; • omab sotsiaal, loodusainetes või matemaatikas süsteemseid teadmisi proovieksami positiivseks sooritamiseks vajalikus mahu; • sooritab koolis proovieksami positiivsele tulemusele, arvestades riigieksamite nõudeid sisule ja korraldusele;	Teemade valik sõltub antud õppeaastal õpilaste poolt valitud eksamiainetest ning riigieksamite nõuetest. Aktiivne loeng, praktilised harjutused, grupitööd, iseseisev töö.	Mitteeristav, kujundav hindamine Proovieksam valitud aines. Õppija töö tulemusi hinnatakse hindegas „arvestatud“, kui ta on sooritanud proovieksami gümnaasiumi lõpetamiseks vajalikul tasemel, s.t. saavutanud üle 1 % maksimaalsest eksamitulemusest.

suulise osa sooritamiseks; 3) arvestab eksamiks ettevalmistumisel antud õppeaastal kehtestatud nõudmistega nii eksamikorralduse kui sisu osas.	teab ja arvestab eksamiks ettevalmistumisel eksami toimumise kuupäevaga, eksami pikkusega ning eksami liigendatusega osadeks.		
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	<u>Tervisesport</u>	6 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab harjumuse tegeleda võimetekohase tervisespordiga.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
156 tundi õpilase tööd.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1. teadvustab regulaarse füüsilise tegevuse vajalikkust, tulenevalt tulevase igapäevase töö istuvast iseloomust; 2. tegeleb füüsilise treeninguga, treenides endale sobiva	- teab pikaajalisel kuvariga töötamisel tekkivate terviseprobleemide ning lihaspingete põhjusi, osates sooritada lõõgastavaid harjutusi. - treenib regulaarselt vähemalt 1-2 x nädalas, valides endale sobiva spordiala, koha ning aja. või	- Kuvariga töötavatele inimestele ettenähtud harjutused lihaspingete vähendamiseks. - Regulaarne füüsiline treening (vähemalt 1 x nädalas). - Matkamine looduses. - Treeningpäeviku pidamine.	Mitteeristav hindamine Arvestuse saamise aluseks on tõendatud osavõtt tervisespordi üritustest või treeningutest, sh osalemine kooli korraldatud matkadel.

sageduse ning koormusega	osaleb kooli korraldatud matkadel või muudel avalikel spordiüritustel, tõendades seda ise valitud ja kokkulepitud vormis.	Loeng, praktilised harjutused, matkad, treeningud.	
Mooduli hindamine: mitteeristav . Hindamise eelduseks on õpiväljundi saavutamine lävendi tasemel ning tulemuste analüüsimisel osalemine.			
Iseseisvad tööd: juhendatud tundides alustatud tööde lõpetamine.			

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	<u>Riigikaitseõpetuse välilaager</u>	1,5 EKAP
Mooduli eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija rakendab riigikaitseõpetuse moodulis omandatud teadmisi ning omandab välilaagri tingimustes toimetulekuks vajalikud oskused.	
Märkus:	Õppetegevus välilaagris viiakse läbi Kaitseväe ja Kaitseliidu ohutuseeskirjade ja väljaõpet reguleerivate eeskirjade alusel ning see toimub Kaitseliidu või Kaitseväe struktuuriüksuses või nende korraldatud kohas. Relva- ja laskeõpe viiakse läbi vaid juhul, kui lasketiirus on võimalik tagada õppeks vajalikud tingimused, vahendid, sh isikukaitsevahendid ja pädevad õppe läbiviijad. Kui see ei ole võimalik, siis jääb õpiväljund nr 5 saavutamata, aga see ei mõjuta mooduli kokkuvõtva hinde kujunemist.	
Nõuded mooduli alustamiseks puuduvad.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1. rajab meeskonna liikmena nõuetekohase välilaagri, kasutades olemasolevaid	komplekteerib vastavalt ilmastikule ja riigikaitseõpetuse välilaagris eesootavatele tegevustele isikliku varustuse, tuginedes ette antud nimekirjale;	Praktilised harjutused, demonstratsioon, simulatsioon.	Mitteeristav, kujundav hindamine Orienteerumisretk kontrollpunktidega

vahendeid ja allüksuse varustust ning järgides etteantud reegleid ja keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid; 2. käitub välilaagri ajal vastavalt kehtestatud reeglitele;	• pakib välilaagriks oma kotti ette antud nimekirja alusel; • püstitab meeskonnatööna välitingimustes majutus-, söögi- ja hügieenialad, järgides välitingimustes toitlustamise ja hügieeni reegleid ning keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid; • valmistab välitingimustes sooja toitu, lähtudes olemasolevatest toiduainetest ja arvestades hügieeninõudeid välitingimustes; • rakendab vajalikke meetmeid, et ennetada looduses reostuse ja metsatulekahjude teket; HK 1.6. selgitab individuaal- ja allüksuses kasutatava varustuse otstarvet ja kasutamise reegleid; • kasutab välitingimustes hakkamasaamiseks vajalikku üksikisiku ja meeskonna varustust eesmärgipäraselt ja reeglite kohaselt; • tagab enda isikliku hügieeni ja hooldab oma isiklikku varustust vastavalt etteantud juhistele; • täidab antud ülesandeid vastutustundlikult ja tähtaegselt, arvestades kehtestatud reeglitega;		rühma koosseisus;
3. orienteerub maastikul kompassi ja topograafilise kaardi abil;	• iseloomustab öisel maastikul orienteerumist piiravaid tegureid, tuginedes juhistele; • selgitab nõudeid ja piiranguid maastikul käsi-GPSi kasutamiseks; • määrab oma asukoha maastikul kaardi ja kompassi abil; • orienteerub meeskonnas topograafilise kaardi ja kompassi järgi vähe- ja keskmiselt liigendatud maastikul nii päeval kui ka öösel; • kasutab peamisi moondamis- ja varjatud liikumisviise, arvestades maastikku ja päevavalguse piisavust;		
4. oskab anda esmaabi ja transportida kannatanut välitingimustes;	• selgitab esmaabi põhimõtetele tuginedes kannatanu seisundi hindamise võimalusi ja kannatanule välitingimustes abiandmise iseärasusi, sh võimalikke ohte kannatanu asendi muutmisel; • selgitab, millega tuleb arvestada esmaabi andjal enda ohutuse tagamisel, arvestades õnnetussituatsiooni ja esmaabi andmise üldiste põhimõtetega; • demonstreerib nõuetekohaselt esmaabivõtteid lavastatud õnnetuse korral kannatanu abistamiseks;		

	- demonstreerib käepäraste ja meditsiiniliste abivahendite kasutamist lähtuvalt kannatanu vigastusest; - demonstreerib erinevaid kannatanu transportimise võtteid, lähtudes vigastusest;		
5. käsitseb juhendaja kontrolli all tsiviil- või mittesõjarelva ja laskemoona, järgides etteantud nõudeid ja ohutuseeskirju.	ÕV5 ja selle hindamiskriteeriumid kehtivad juhul, kui välilaagris on võimalik läbi viia laskeõpet lasketiirus. Kui see ei ole võimalik, siis jääb ÕV5 saavutamata, aga see ei mõjuta mooduli kokkuvõtva hinde kujunemist. - käitub lasketiirus kehtestatud reeglite ja laskmiskäskluste järgi; - demonstreerib erinevaid laskeasendeid vastavalt antud laskmiskäsklustele ja kasutab õiget päästmistehnikat; - sooritab ohutult tiirulaskmise praktilisi harjutusi juhendaja kontrolli all, järgides relva ja laskemoonaga ümberkäimise ohutuseeskirju ja -nõudeid.		
Mooduli hindamine: mitteeristav . Arvestuse saamise eelduseks on: Õpilane osaleb laagris, sooritab praktilised harjutused lävendi tasemel, võtab osa orienteerumisretkest ning sooritab iseseisva töö, mille käigus komplekteerib ja pakib isikliku varustuse.			
Iseseisvad tööd: Isikliku varustuse komplekteerimine ja pakkimine.			

V Vabaõpingud, 5 EKAP

		I aasta	II aasta	III aasta	IV aasta
V Vabaõpingud 5 EKAP	5 EKAP				5 (0+0+0+5)
Vabaõpingud	5	x	x	x	x

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli õppe maht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
	<u>Vabaõpingud</u>	5 EKAP
Mooduli eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane valib õpinguid oma huvidest ja soovidest lähtuvalt kooli teiste erialade või teiste õppeasutuste õppekavadest või taotleb mitteformaalse õppe ning töökogemuse kaudu omandatu arvestamist.		
Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad.		
Juhendatud praktilist tööd x tundi, iseseisvat tööd x tundi.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg	Õppemeetod, hindamine, hindamisülesanded
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad, alateemad, maht, aeg, õppemeetod	Hindamine, hindamisülesanded
Õpilane:	Õpilane:		
1) valib ja põhjendab vabaõpingute võimalusi, lähtudes oma õpieesmärkidest, huvidest ja isikliku arengu vajadusest	- sõnastab oma õpieesmärgid ja huvid arusaadavalt ning realistlikult; - seob valitud vabaõpingud eesmärkide ja/või isikliku arengu vajadustega; - põhjendab valikuid loogiliselt, tuues esile seosed isikliku ja üldiste pädevuste arenguga		Mitteeristav hindamine
2) rakendab ja kasutab õppetöös või praktilises tegevuses mitteformaalse õppe või	toob välja konkreetsed teadmised ja/või oskused, mida on omandanud;		

töökogemuse kaudu omandatud teadmisi ja oskusi;	• toob konkreetseid näiteid teadmiste ja oskuste kohta, mida on kasutanud õppetöös, praktilises tegevuses või igapäevaelus; • kirjeldab õpitud oskuste kasutamist erinevates olukordades ja kontekstides;		
3) hindab oma vabaõpingute kogemust, seostades selle isikliku arengu, õpitee ja tulevikuväljavaadetega, dokumenteerides tulemusi ette antud vormis	• kirjeldab oma vabaõpingute kogemust selgelt ja arusaadavalt; • seob kogemuse isikliku arengu ja elukestva õppega; • toob esile arendatud üldpädevused (nt enesejuhtimine, loovus, koostöö, probleemilahendus); • koostab juhendamisel eneseanalüüsi korrektselt ette antud vormis, järgides vormistamise juhiseid.		